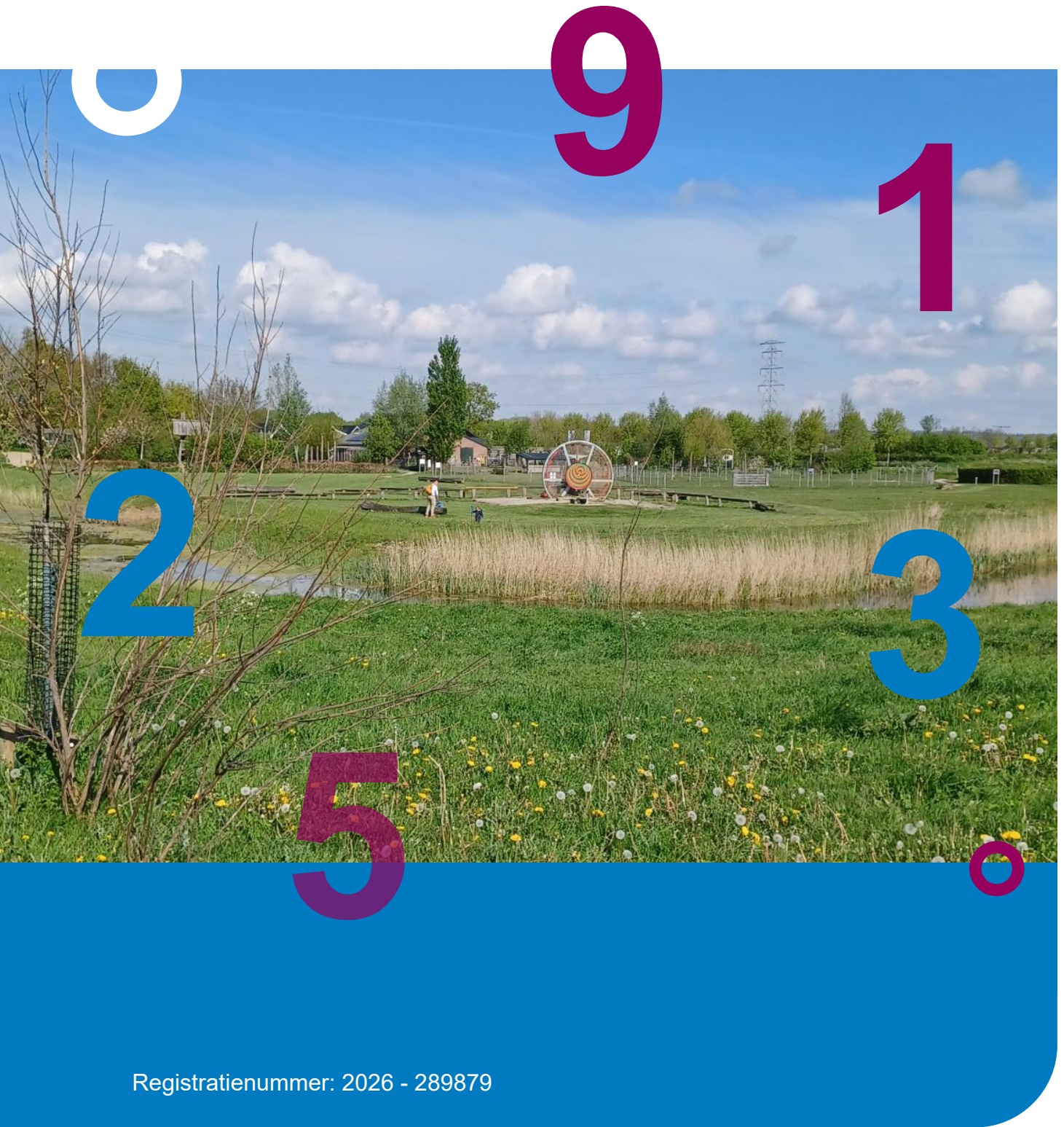

Jaarstukken 2025

INHOUDSOPGAVE

Jaarstukken 2025	1
Inhoudsopgave	2
Inleiding/Jaarrekening in één oogopslag	4
Analyse rekeningresultaat 2025 en structurele doorwerking naar 2026	7
Bestemming rekeningresultaat	9
Programma 1. Duurzame en gezonde samenleving	11
Programma 2. Leefbare en bereikbare samenleving	17
Programma 3. Interactie met de samenleving	24
Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving	26
Programma 5. Werkende en lerende samenleving	34
Programma 6. Informatie en kennissamenleving	39
Programma 7. Financiën en bedrijfsvoering	41
Programma 8. Algemeen bestuur	44
Algemene dekkingsmiddelen, VPB, onvoorzien en mutaties reserves	46
A. Paragrafen	50
I. Lokale lasten	50
II. Weerstandvermogen	61
III. Onderhoud kapitaalgoederen	71
IV. Financiering	76
V. Bedrijfsvoering	80
VI. Verbonden partijen	86
VII. Grondbeleid	97
VIII Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)	101
B. JAARREKENING	102
Balans	103
Overzicht van baten en lasten 2025	105
Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	106
Toelichting op de balans	111
Toelichting overzicht van baten en lasten 2025	126
Analyse begrotingsrechtsmatigheid	129
Overzicht aanwending onvoorzien	130
Overzicht incidentele baten en lasten	130
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	131
WNT	132
Rechtsmatigheidsverantwoording	134
Gebeurtenissen na balansdatum	135
C. BIJLAGEN	136
I. Lijst met gebruikte afkortingen	137

II. Specificatie onttrekkingen Algemene Reserve en Bestemmingsreserve Overhevelingen	139
III. Voortgang onderzoeken Rekenkamercommissie (RKC)	141
IV. Stand van zaken ombuigingen 2025.....	143
V. Overzicht SISA	145
VI. Controleverklaring	158

INLEIDING/JAARREKENING IN ÉÉN OOGOPSLAG

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2025 aan. In de jaarstukken leggen we verantwoording af over de uitvoering van het in de begroting vastgestelde beleid.

Algemeen

Na het tekort over het jaar 2024 hebben we 2025 afgesloten met een positief resultaat. Belangrijke oorzaken daarvoor zijn de financiële consequenties van de decembercirculaire 2025, vrijval van de voorziening voor De Biezenkamp en een ontvangen realisatiestimulans in het kader van betaalbare woningen.

We hebben in 2025 voortvarend gewerkt aan de realisatie van onze doelstellingen, onder andere op het gebied van duurzaamheid, wonen, economie, zorg en welzijn.

Het college geeft ook voor 2025 een financiële rechtmatigheidsverklaring af. Dit betekent dat onze uitgaven en inkomsten voldoen aan de externe en interne spelregels, zoals die met de raad zijn afgesproken.

Resultaat

We sluiten het jaar 2025 af met een overschot van € 6.692.000. In de 2e Bestuursrapportage 2025 werd uitgegaan van een verwacht positief saldo van € 1.051.000. Op basis van de positieve financiële consequenties van de septembercirculaire 2025 (€ 1.846.000) werd het verwachte overschot bijgesteld naar € 2.897.000. Per saldo is er dus een positief verschil van € 3.795.000 met de tussentijdse resultaten. Belangrijke oorzaken zijn een positief resultaat van de decembercirculaire 2025, vrijval van de voorziening voor De Biezenkampen een niet geraamde realisatiestimulans betaalbare woningen. Voor een specifieke toelichting op het resultaat 2025 verwijzen we naar het hoofdstuk "Analyse rekeningresultaat" op pagina 7 en 8.

Algemene Reserve

Op grond van deze jaarrekening bedraagt de omvang van de Algemene Reserve op 31 december 2025 € 15,9 miljoen. Bij de bestemming van het resultaat 2025 wordt voorgesteld om een bedrag van € 3,4 miljoen als vrij besteedbaar toe te voegen aan de Algemene Reserve. De stand komt daarmee uit op € 19,3 miljoen.

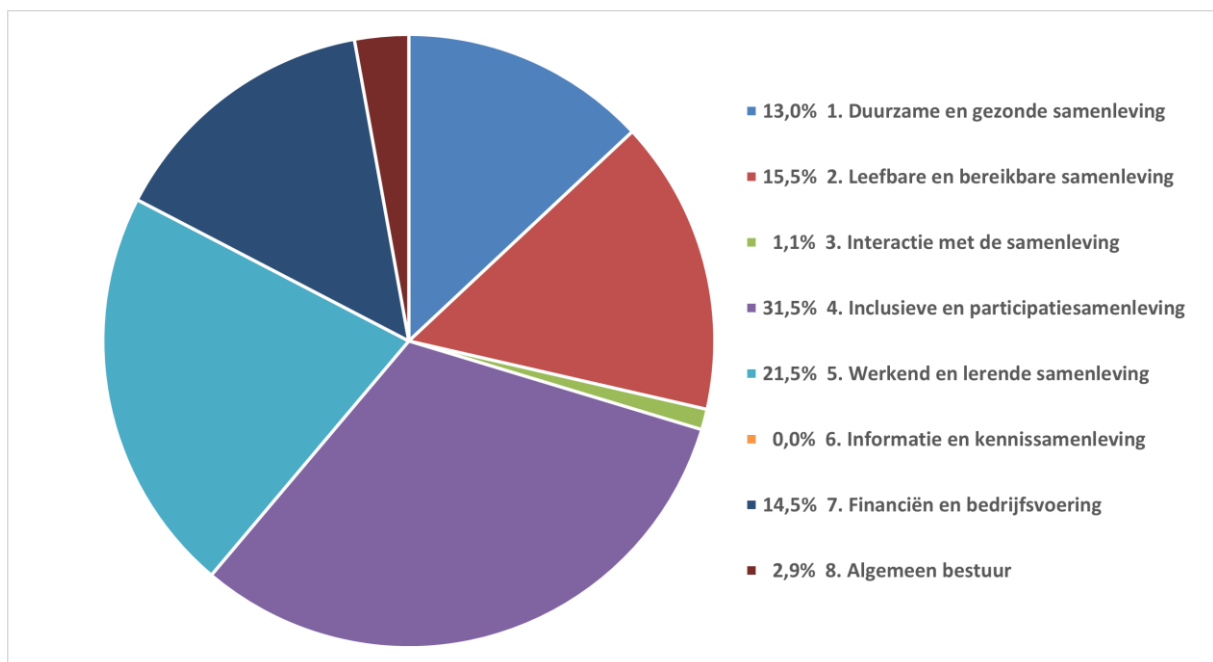
Leeswijzer

De jaarstukken bestaan uit drie onderdelen; A. het jaarverslag, B. de jaarrekening en C. de bijlagen. In het jaarverslag zijn de beleidsmatige en financiële verantwoording van de programma's en ook de voorgeschreven paragrafen opgenomen. In het onderdeel jaarrekening vindt u het overzicht van baten en lasten en ook de balans met alle bijbehorende toelichtingen. De bijlagen bestaan naast een overzicht van de gebruikte afkortingen, uit een specificatie van de onttrekkingen aan de algemene reserve, een overzicht follow-up onderzoeken Rekenkamer Commissie en het overzicht SiSa.

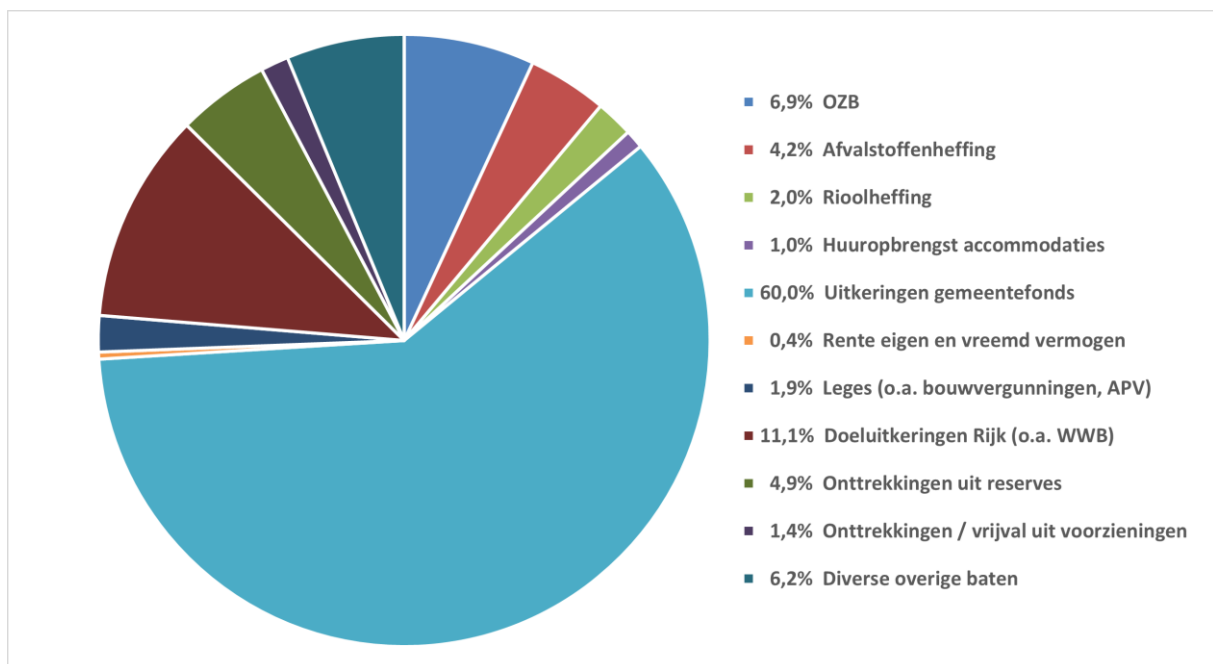
Weergave van de werkelijke lasten en baten van 2025

Hieronder ziet u een weergave van de werkelijke lasten en baten 2025.

WERKELIJKE UITGAVEN 2025 (bedragen x €1.000)	
1. Duurzame en gezonde samenleving	19.200
2. Leefbare en bereikbare samenleving	22.900
3. Interactie met de samenleving	1.600
4. Inclusieve en participatiesamenleving	46.400
5. Werkend en lerende samenleving	31,600
6. Informatie en kennissamenleving	0
7. Financiën en bedrijfsvoering	21.400
8. Algemeen bestuur	4.200
Totale uitgaven programma's en bijbehorende projecten	147.300
Diverse overige lasten (onvoorzien, inning belast., stort. reserves)	8.100
Totaal uitgaven	155.400

WERKELIJKE INKOMSTEN 2025 (bedragen x €1.000)	
Uitkeringen gemeentefonds	97.200
Doeluitkeringen Rijk (o.a. PW)	18.000
OZB	11.200
Onttrekkingen uit reserves	7.900
Afvalstoffenheffing	6.800
Rioolheffing	3.200
Leges (o.a. bouwvergunningen, APV)	3.100
Onttrekkingen/ vrijval uit voorzieningen	2.400
Huuropbrengst accommodaties (o.a. De Helster)	1.600
Rente eigen en vreemd vermogen	600
Diverse overige baten	10.100
Totaal inkomsten	162.100

ANALYSE REKENINGRESULTAAT 2025 EN STRUCTURELE DOORWERKING NAAR 2026

Analyse rekeningresultaat

Hieronder is een (beknopte) analyse opgenomen van het verschil tussen het werkelijke rekeningresultaat 2025 en het verwachte resultaat op basis van de 2e Bestuursrapportage 2025 en de septembercirculaire 2025.

Analyse rekeningresultaat (bedragen x €1.000)	
Verwacht saldo 2025 bij 2e Bestuursrapportage 2025	1.051
Mutaties 2025 septembercirculaire 2025	1.846
Bijgesteld verwacht saldo 2025	2.897
Werkelijk saldo 2025	6.692
Te verklaren voordelig saldo	3.795

Budgettaire verschillen > € 100.000 t.o.v. bijgesteld verwacht saldo 2025 (bedragen x €1.000)	
Nadelen	
Storting VZ wethouderspensioenen en VZ nabestaandenpensioenen door overgang APPA naar ABP	- 1.561
Storting VZ Asbestsanering De Wanmolen Zetten	- 1.400
Lagere doorbelastingen grondexploitatie (rente, loonkosten en overhead)	- 503
Geen afstoting vastgoed (€ 100K) en per saldo hogere uitgaven alle welzijnsaccommodaties incl. Brede Scholen (€ 239K)	- 339
Hogere exploitatielasten sportaccommodaties (hoofdzakelijk De Helster inzake kassa/software, schoonmaak en lagere huurinkomsten)	- 290
Vorming nieuwe VZ Verlofsparen	- 208
Per saldo storting VZ Facilitaire projecten	-114
Totaal nadelen	- 4.415
Voordelen	
Algemene Uitkering decembercirculaire 2025 en afrekeningen voorgaande jaren	1.152
Vrijval VZ De Biezenkamp	674
Onderbesteding P-budget	635
Niet ingezette LVB-middelen (€ 153k) en bijdrage gemeente Arnhem (€ 478k) Beschermd Wonen	631
Niet ingezette financiële ruimte taakmutaties Algemene Uitkering	629
Niet geraamde realisatiestimulans 2025 betaalbare woningen	581
Onderbesteding budget POH (€ 185k), POK-middelen (€ 180k), toezicht Wmo/jeugd (€ 55k) en diversen (TV 6.21 t/m TV 6.23)	569
Lagere rentelasten onderwijshuisvesting door lager rentepercentage en vertraging nieuwbouw	450
Onderbesteding uitkeringen WWB (€ 175k), bijzondere bijstand (€ 91k), meedoenregeling (€ 62k) en taakmutatie AU (€ 96k) (TV 6.3)	424
Per saldo vrijval VZ verliesgevende complexen	379
Onderbesteding ambities en actualisatie IKP OR	350
Onderbesteding afval	297

Lagere uitgaven bewegingsonderwijs (€ 40k), onderwijsachterstandenbeleid (€ 83k) en leerlingenvervoer (€ 87k) (TV 4.3)	210
Onderbesteding taakveld Overige belastingen (o.a. WKR € 34k en daling aantal bezwaaren beroepsschriften (€ 152k)	209
Hogere legesopbrengst omgevingsvergunningen	207
Onderbesteding informatiebeveiliging (€ 90k) en WOO (€ 109k)	199
Onderbesteding innovatiebudget (€ 78k) en budget voor huiskamers (€ 94k)	172
Lagere uitgaven Wmo vervoer	122
Positieve afrekening SPUK-sport regeling over boekjaar 2023	117
Niet ingezette stelpost openbare ruimte	108
Totaal voordelen	8.115
Saldo kleinere overige voor- en nadelen (per saldo voordeel)	95
Totaal verklaard lager voordelig resultaat	3.795

Structurele doorwerking

De meeste afwijkingen zijn van incidentele aard en worden veroorzaakt door de verschillende eenmalige budgetten die we via het Rijk beschikbaar krijgen. Indien er sprake is van een structurele doorwerking naar 2026, dan zal dat worden meegenomen in een van de bestuursrapportages 2026.

BESTEMMING REKENINGRESULTAAT

Het rekeningoverschot over 2025 bedraagt afgerond € 6.692.000. Wij stellen voor om het rekeningresultaat als volgt te bestemmen:

- a. het overschot inzake Beschermd Wonen (€ 631.000) toe te voegen aan de bestemmingsreserve Lokale infrastructuur beschermd wonen.
- b. een nieuwe bestemmingsreserve Realisatiestimulans vormen en de ontvangen bijdrage over 2025 (€ 581.000) hierin te storten.
- c. € 2.080.000 voor de in onderstaande toelichting benoemde doelen vanuit het rekeningresultaat beschikbaar te stellen en geormerkt te storten in de Bestemmingsreserve overhevelingen.
- d. € 3.400.000 als vrij besteedbaar toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Toelichting nader te bestemmen bedragen

Taakmutaties decembercirculaire 2025 (€ 392.000)

Naar aanleiding van taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen uit de decembercirculaire 2025 zijn zeven budgetten gereserveerd, waarvan het wenselijk is om deze over te hevelen naar 2026 in afwachting van besteding:

- Wet versterking regie volkshuisvesting € 124.000
- Veilig vergaderen € 110.000
- Meerkosten Oekraïne Sociaal Domein € 59.000
- Kinderopvang pleegouders € 32.000
- Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven € 32.000
- Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp € 22.000
- Implementatie plateau 2 € 13.000

POK-middelen (€ 180.000)

Ten behoeve van de oorspronkelijke doelen uit het collegevoorstel (2024-052874), zoals de implementatie van de omgekeerde verordening en het uitvoeren van de hervormingsagenda jeugd. Deze inzet is nodig om onze taakstellingen te kunnen behalen.

Dierenwelzijnsbeleid (€ 10.000)

Ten behoeve van het door een externe partij aanpassen van stukken om het dierenwelzijnsbeleid in 2026 te kunnen vaststellen.

Voormalige OBC-locatie (€ 16.000)

Ten behoeve van het in samenwerking met een externe partij opstellen van een projectopdracht voor het vervoltraject na de afronding van het haalbaarheidsonderzoek.

Participatiewet in balans (€ 60.000)

Ten behoeve van het kunnen implementeren van de wijzigingen in de Participatiewet.

Alleenverdienersproblematiek (€ 36.000)

Ten behoeve van het kunnen uitvoeren van de tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek (Fase 2).

Uitvoering maatregelen Grondstoffenbeleidsplan (€ 103.000)

Ten behoeve van nog uit te voeren maatregelen uit het Grondstoffenbeleidsplan en training van de medewerkers op de milieustraten.

Participatie Sociale Infrastructuur (€ 45.000)

Op basis van de regionaal gemaakte afspraak reserveren alle gemeenten in de Arbeidsmarktregio Midden-Gelderland deze middelen, zodat deze regionaal ingezet kunnen worden voor deze taak.

Stelpost Openbare ruimte (€ 108.000)

Ten behoeve van de implementatie-, planontwikkelings-, ombuigings- en frictiekosten op verschillende onderdelen in de openbare ruimte.

Verkeersplannen per kern (€ 50.000)

Ten behoeve van het opstellen van nieuwe mobiliteitsplannen voor diverse kernen en de afronding van het mobiliteitsplan voor Driel.

Subsidie voor groenere bedrijfskavels op Poort van Midden-Gelderland Noord (€ 10.000)

Ten behoeve van het kunnen verstrekken van de subsidie in het kader van de tot 1 juli 2026 verlengde subsidieregeling Vergroening Poort van Midden Gelderland Noord gemeente Overbetuwe.

Sportieve ingrepen (€ 25.000)

Ten behoeve van de latere invulling van het uitvoeringsbudget voor de sportieve ingrepen in de openbare ruimte.

Ambities en actualisatie IKP-OR (€ 350.000)

Ten behoeve van het actualiseren van het Integraal Kwaliteitsplan nadat de beheerplannen zijn vastgesteld en de afronding van de uitvoering van IKP-OR in Herveld-Andelst.

Uitvoeringsplan jeugd Centraal Gelderland (€ 26.000)

Ten behoeve van het kunnen uitvoeren van een aantal acties uit het Uitvoeringsplan die zijn doorgeschoven naar 2026.

Innovatiebudget (€ 78.000)

Ten behoeve van het kunnen afronden van de heronderzoeken huishoudelijke ondersteuning.

POJ voor Verklarende Analyse (€ 173.000)

In 2025 is lokaal en regionaal afgesproken te gaan werken met de Verklarende Analyse (VA). Middels deze - arbeidsintensieve - aanpak, worden bij complexe jeugdzorgproblematiek onderliggende oorzaken en systeemoplossingen in kaart gebracht, én wordt intensief overleg met meerdere partijen gevoerd, om zo complexe jeugdzorgproblematiek terug te dringen of te voorkomen en hulp waar mogelijk af te schalen. Het budget is nodig voor de invoering hiervan (opleiding en capaciteit).

Woo (€ 69.000)

Ten behoeve van de implementatie en de inkoop van een publicatievoorziening en de voorbereiding op de inwerkingtreding van tranche 2 en verder van de Woo.

Beëindigingregeling landelijke veehouderijen (€ 56.000)

Ten behoeve van het kunnen uitvoeren van de werkzaamheden die voor gemeenten als bevoegd gezag voortvloeien uit deze regeling.

Invoering Omgevingswet (meicirculaire 2025) (€ 233.000)

Ten behoeve van onder andere het opstellen van het (casco) omgevingsplan, het opstellen van nieuw welstandsbeleid en een handleiding en structuur voor het transitiehoofdstuk Omgevingsplannen.

Nieuwe inventarisatie erfgoed (€ 60.000)

Ten behoeve van het afronden van de eerste fase van de inventarisatie en het vervolg via een tweede fase.

PROGRAMMA 1. DUURZAME EN GEZONDE SAMENLEVING

Toelichting

Een duurzame en gezonde samenleving vraagt van ons allen dat we duurzaam en gezond gaan denken en doen. Om dat te bereiken werken we als gemeente vanuit de nieuwe contouren van het programma duurzaamheid. Daarin hebben we klimaatdoelstellingen vastgesteld. We realiseren de doelstellingen door inwoners, ondernemers, verenigingen en andere organisaties vanaf het begin bij de opgaven te betrekken. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat de maatregelen betaalbaar zijn. Verder ondersteunen en stimuleren we ondernemers om duurzaam te innoveren.

Beleidsnota's

Lokaal:

Omgevingsvisie Overbetuwe 2040 (2019)
Koersdocument Actualisatie Omgevingsvisie (2025)
Programmaplan Duurzaamheid (2024)
Transitievisie Warmte (2020) Blauwdruk programma warmte (2025)
Lokale energiestrategie (LES) en uitvoeringsagenda 2025 -2029 (2025)
Routekaart Duurzaam Overbetuwe (2021)
Gezondheid in Overbetuwe; Plan van aanpak voor de brede SPUK-GALA 2023-2026
Sport- en Beweegnota (2021-2025)
Samen spel(en) Overbetuwe (2023-2029)
Sportakkoord II (2024)
Visie op gezondheid 2024 – 2027; Voorkomen is beter dan genezen
Visie op Vastgoed (2025)
Lokaal Hitteplan (2022-2025)
Visie wonen, welzijn en zorg 2030 (2023)
Beleidsplan sociaal domein 2020-2025
Visie sociaal domein 2040 Een stevige sociale basis voor iedereen.
Alcoholpreventieplan minderjarigen 2025-2029

Regionaal beleid:

Regionale agenda Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen 2025-2028 (2024)
Regionale Adaptatie Strategie (2021)
Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 (2021)
Samenwerkingsagenda Klimaatactief Rivierenland 2024 – 2030 (2024)
Regionale Nota Publieke Gezondheid Gelderland Midden (2021)
Regioplan IZA Centraal Gelderland (2023-2027)
IZA - Integraal Zorgakkoord
GALA - Gezond en Actief Leven Akkoord

Wat hebben we in 2025 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

1.1 Duurzaamheid

In 2015 zijn de wijkuitvoeringsplannen voor Vogelbuurt en Brienenshof gepresenteerd. Ook in andere dorpen is samen met inwoners, corporaties en bedrijven een proces opgestart om energie te besparen en alternatieven voor aardgas te verkennen. De voorwaarden voor de lokale aanpak isolatie zijn verruimd, waardoor meer inwoners gebruik kunnen maken van ondersteuning. In Herveld, Andelst en Zetten is de waarde van een energiegemeenschap onderzocht. Om richting te geven aan de lange termijn is de Lokale Energiestrategie (LES) en blauwdruk warmteprogramma opgesteld.

De gemeente heeft tijdelijk de rol van penvoerder vervuld voor het project Powerhub Elst. Eind 2025 is een energiecoöperatie opgericht. Na een EU-aanbesteding is gestart met de uitvoering van ecologisch onderzoek voor het Soorten Managementplan (SMP).

We zijn gestart met de uitwerking van de principes van water en bodem sturend en hebben de ambitieverklaring klimaatbestendig bouwen ondertekend. In verschillende projecten zijn extra maatregelen genomen voor klimaatadaptatie, door de inzet van het klimaatmeekoppelbudget. Het integraal actieplan hitte is opgesteld, samen met lokale stakeholders en vanuit verschillende beleidsvelden.

1.2 Circulair

Zoals in de programma begroting is opgenomen is het doel voor de grondstoffen om de kwaliteit van de afvalstromen te verhogen. Het begrotingsjaar 2025 heeft echter het merendeel in het teken gestaan van de transitie van de huisvuilinzameling. Tevens is er ook uitvoering geven aan het grondstoffenbeleidsplan, onder andere is de frequentie veranderd, op een aantal locaties zijn de wijkcontainers voor de inzameling van PMD vervallen. Op de milieu straten worden zakken geweerd en zijn de medewerkers getraind.

De gezamenlijke verkenning naar het realiseren van een circulair ambachtscentrum met de gemeente Lingewaard is door bovenstaande werkzaamheden nog niet verder vormgegeven. De gemeente Lingewaard is tevens begonnen aan de transitie van de huisvuilinzameling waardoor dit geen prioritering heeft.

1.3 Sport en gezondheid

Met de activiteiten van onze uitvoeringspartner Overbetuwe Beweegt hebben we gewerkt aan het bevorderen van een actieve en gezonde leefstijl onder onze inwoners, het toegankelijk maken van sporten en bewegen en het ondersteunen van onze sportverenigingen. Succesvolle interventies als de sportbox voor basisscholen, het sportkennismakings-programma Sjors Sportief en de lokaal ontwikkelde leefstijlwerkboeken zijn hierbij voortgezet. Daarnaast is een actieve bijdrage geleverd aan sportevenementen, zoals de HeteRun, en zijn tijdens de Week van de Gezonde Jeugd en Nationale Sportweek een breed scala aan sport- en beweegactiviteiten georganiseerd.

Onder het Sportakkoord II is gewerkt aan het vergoten van het bereik, het creëren van een gezonde sportomgeving, het optimaliseren van verenigingsondersteuning en een sociaal veilig sportklimaat. Met het uitvoeringsbudget werden in 2025 28 lokale initiatieven op deze thema's ondersteund

Aan de hand van een inventarisatie per kern zijn kansen voor sportieve ingrepen in de openbare ruimte in beeld gebracht. Uitgangspunt hierbij is dat we aansluiten bij wensen, behoeften en initiatieven van inwoners en sport- en beweegaanbieders. Dit heeft geleid tot de Uitvoeringsagenda sportieve ingrepen in de openbare ruimte, waarin projecten zijn opgenomen die direct voortkomen uit bewonersinitiatieven, behoeften van verenigingen of dorpsagenda's. De uitvoeringsagenda is op 11 november 2025 vastgesteld.

Onder het speelbeleid is de omvorming van de 14 speelplekken in Herveld-Andelst afgerond. In Oosterhout en Zetten zijn volgens planning participatietrajecten met inwoners uitgevoerd om de speelplekken te gaan omvormen in 2026.

In augustus is in het kader van de nieuwbouw van de Wanmolen in Zetten gestart met de sloop. Door een beperkte beschikbaarheid van personeel heeft de realisatie van een nieuw zwembad in Zetten vertraging opgelopen. Om het proces voor de ontwerp- en realisatiefase opnieuw in te richten is in Q4 gewerkt aan een nieuw projectvoorstel. De bruikleenovereenkomst met de huidige exploitant van het zwembad in Zetten is verlengd.

De start van de realisatie van het MFSC in Elst, die gepland stond voor juli 2024, is voor onbepaalde tijd opgeschort in afwachting van behandeling van de beroepszaak bij de Raad van State. Aan de hand van een quick scan naar mogelijke locaties voor de verplaatsing van tennisvereniging ETV de Helster heeft de raad op 20 mei 2025 vier voorkeurslocaties aangewezen. In navolging daarop is naar deze vier locaties een volwaardig locatieonderzoek in uitvoering. In 2025 is gewerkt aan nadere uitwerking van de verplaatsing van de Heterense tennisvereniging naar sportpark Bretagne. Dit heeft geleid tot een voorstel dat begin 2026 ter besluitvorming aan de raad voorligt. Naast de vernieuwing van De Kruisakkers is gebleken dat ook de twee scholen op het terrein rondom De Kruisakkers aan vervanging toe zijn. Er is in 2025 daarom een stedenbouwkundige verkenning uitgevoerd, waarin de vernieuwing van De Kruisakkers is bekeken als onderdeel van bredere gebiedsontwikkeling. De uitkomst is op 30 september met de raad gedeeld. In een projectopdracht is gewerkt aan nadere uitwerking.

1.4 Publieke gezondheid

We hebben uitvoering gegeven aan de Visie op Gezondheid 2024-2027 en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). We streven naar een gezonde generatie in 2040. Hierbij zetten we in op preventie, versterken van de verbindingen van sociaal domein met zorg en welzijn en gezondheidsbevordering.

De GALA-onderwerpen zijn: terugdringen gezondheidsachterstanden, gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten, het versterken van de sociale basis, een gezonde leefstijl, vitaal ouder worden en versterking mentale weerbaarheid en mentale gezondheid.

Wat heeft het programma Duurzame en gezonde samenleving gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele Begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
5.1 Sportbeleid en activering			
Lasten	463	462	1
Baten	-280	-282	2
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering	183	180	3
5.2 Sportaccommodaties			
Lasten	3.433	3.724	-291
Baten	-1.239	-1.314	75
Totaal 5.2 Sportaccommodaties	2.194	2.410	-216
7.1 Volksgezondheid			
Lasten	2.493	2.418	76
Baten	-238	-210	-28
Totaal 7.1 Volksgezondheid	2.255	2.208	48
7.2 Riolering			
Lasten	3.140	2.844	296
Baten	-4.849	-4.464	-385
Totaal 7.2 Riolering	-1.709	-1.620	-89
7.3 Afval			
Lasten	6.128	5.914	214
Baten	-8.005	-8.088	83
Totaal 7.3 Afval	-1.877	-2.174	297
7.4 Milieubeheer			
Lasten	4.900	3.715	1.184
Baten	-2.526	-1.562	-965
Totaal 7.4 Milieubeheer	2.373	2.154	220
7.5 Begraafplaatsen en crematoria			
Lasten	140	136	4
Baten	-104	-165	61
Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	36	-29	65
Gerealiseerd resultaat	3.456	3.128	327

Nadere toelichting van taakvelden met afwijkingen groter dan € 100.000.

5.2 Sportaccommodaties	Voordelen	Nadelen	I/S
- De totale exploitatielasten van alle sportaccommodaties zijn uiteindelijk ca. € 290.000 hoger dan begroot. Dit komt hoofdzakelijk door de aankoop en implementatie van een nieuw kassa- en softwaresysteem voor Sportcentrum De Helster (€ 110.000). Omdat het oude systeem heel vaak storing had en het nieuwe systeem kan worden meegenomen naar het nieuwe MFSC Elst, is niet langer gewacht met de vervanging. Daarnaast moest meer noodzakelijk onderhoud worden uitgevoerd om De Helster draaiende te houden en zijn de schoonmaakkosten wat hoger uitgevallen dan begroot. Door enkele dagenlange sluitingen vanwege storingen/ extra onderhoud kwamen ook de inkomsten lager uit dan was begroot.		290	I

- Het budget voor sportieve ingrepen in de openbare ruimte is in 2025 niet volledig benut omdat enkele projecten pas in 2026 zullen worden gerealiseerd zoals fysieke aanpassingen ter verbetering van de toegang van sportplekken in de openbare ruimte.	53		I
Saldo diverse overige voor- en nadelen	21		I
Totaal	74	290	

7.3 Afval	Voordelen	Nadelen	I/S
- Bij het vaststellen van het Grondstoffenbeleidsplan is budget beschikbaar gesteld voor het verwijderen van containers en het trainen van de medewerkers van de milieustraat. Dit traject loopt door in 2026 waardoor er voor de resterende middelen een overhevelingsverzoek is ingediend.	125		I
- Hogere inkomsten oud papier en verpakkingsafval	114		I
- Lagere inzamel- en verwerkingskosten	73		I
- Lagere opbrengsten		58	I
Saldo diverse overige voor- en nadelen	43		I
Totaal	355	58	

7.4 Milieubeheer	Voordelen	Nadelen	I/S
- De eenmalige middelen uit de meicirculaire 2022 voor de uitvoering van het Klimaatakkoord zijn nog niet volledig besteed in 2025. In 2025 ontstaat er een voordeel op dit taakveld, echter valt dit voordeel weg tegen een lagere onttrekking aan de algemene reserve op taakveld "mutatie reserves".	130		I
- De eenmalig beschikbare middelen voor warmtetransitie uit het programmaplan duurzaamheid zijn in 2025 niet besteed. In 2025 ontstaat er een voordeel op dit taakveld, echter valt dit voordeel weg tegen een lagere onttrekking aan de algemene reserve op taakveld "mutatie reserves".	202		I
- Door de fusie per 1 januari 2026 van de ODRA met de ODRN tot de ODGM en de daarbij behorende extra werkzaamheden heeft er geen afrekening over 2025 plaatsgevonden van het betaalde voorschot. Op basis van ervaringen in voorgaande jaren wordt een positieve afrekening verwacht en dus zal deze overschrijding (deels) worden gecompenseerd in boekjaar 2026.		64	I
- Nakomende juridische kosten naar aanleiding van de spoedeisende bestuursdwang bij de grote asbestbrand in Heteren.		16	I
Saldo diverse overige voor- en nadelen		32	I
Totaal	332	112	

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan de realisatie van de doelstellingen van dit programma:

- Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)
- Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM)
- Groene Metropool Regio (GMR)

Beleidsindicatoren

Indicator *	2021	2022	2023	2024	2025	NL (meest Bron actuele)
% Niet-sporters	-	42,3	-	44,2	-	42,5 Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM
Omvang huishoudelijk restafval: kg per inwoner	77	69	68	69	-	148 CBS - Statistiek Huishoudelijk Afval
% Hernieuwbare elektriciteit	16,2	23,1	42,9	-	-	32,5 CBS - Berekening

*Gebaseerd op de actuele gegevens van [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) mei 2026, ontbrekende gegevens zijn niet beschikbaar

PROGRAMMA 2. LEEFBARE EN BEREIKBARE SAMENLEVING

Toelichting

Een leefbare samenleving betekent: passende en betaalbare huisvesting, goede voorzieningen en een duurzame en leefomgeving. We verhogen de objectieve en subjectieve veiligheid voor alle inwoners, ondernemers, bezoekers en organisaties van gemeente Overbetuwe om op die manier de kwaliteit van de leef-, woon- en werkomgeving te verbeteren. Overbetuwe ontwikkelt door als een onderscheidende, krachtige gemeente met een aangenaam woon-, leef- en vestigingsklimaat. We werken integraal en zetten in op het verbinden van mensen, bedrijven, netwerken, beleidsvelden én op identiteit en beleving. Ook de nieuwe Omgevingswet (die per 1-1-2024 is ingegaan) heeft als essentie om in de fysieke leefomgeving tot een integrale visie en planontwikkeling te komen. Via zes samenhangende bouwstenen in de fysieke leefomgeving (wonen, mobiliteit, economie, veiligheid, openbare ruimte en recreatie en toerisme) werken we daaraan.

Beleidsnota's

Lokaal:

Omgevingsvisie Overbetuwe 2040 (2019)
Koersdocument Actualisatie Omgevingsvisie (2025)
Programma Economie 2025-2026 (2025)
Aanpak uitbreiding bedrijventerreinen gemeente Overbetuwe 2040 (2025)
Betuwe in verbinding: een dijk van een landschap, Nota toerisme & recreatie Lingewaard & Overbetuwe 2023 – 2028
Kerkervisie (2023)
Woonagenda Overbetuwe 2025 (2021)
Woondeal 2.1 (addendum 2025)
Visie Wonen, welzijn en zorg 2030 Overbetuwe 'Samen zorgen voor morgen' (2024)
Cultuurvisie 2026-2035 "Samen sterker: Cultuur als verbinder in onze gemeente (2025)
Beleidskader en uitvoeringsbeleid evenementenbeleid gemeente Overbetuwe (2025)
Nota ambulante handel (2018)
Beleidsregel reclame (2021)
Afwegingskader grootschalige short- en midstay huisvesting arbeidsmigranten (2021)
Water en Rioleringsprogramma (WRP) 2025 -2029 (2024)
Lokale adaptatie strategie (LAS) (2024)
Integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte (2021)
Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) (2023)
Integraal Veiligheidsplan 2024 – 2027 + Uitvoeringsprogramma integraal veiligheidsplan 2025-2026
Visie Sociaal Domein Overbetuwe 2040 'Een sterke sociale basis voor iedereen'
Programma Mobiliteit gemeente Overbetuwe (2025)
Nota Parkeernormen gemeente Overbetuwe (2025)
Nota Grondbeleid (2024).
Programma kostenverhaal en financiële bijdragen (2023)
Welstandsnota (2016)
Monumentenlijst (2014)
Nota toeristisch- recreatieve, en lokale objectverwijzing gemeente Overbetuwe (2019)
Landschapsonwikkelingsplan (2010)
Functieveranderingsbeleid buitengebied (2008)
Nota kampeerbeleid (2008)
VTH-beleid 2024-2028 (2024)

Regionaal:

Verstedelijkingsstrategie regio Arnhem Nijmegen en Foodvalley (2021)
Woondeal 2.0 (2025)
Regioarrangement 'Meer landschap, meer stad' (2023)
Regionaal Programma Werklocaties Groene Metropoolregio 2025-2028 (2025)
Vervlochten Regio, Groenblauw raamwerk Metropoolregio Arnhem – Nijmegen (2022)

Wat hebben we in 2025 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

2.1 Wonen

In 2025 werkten we aan verschillende nieuwbouwprojecten die ervoor moeten zorgen dat de woningbehoefte tot 2030 ingevuld kan worden. Dit heeft tot resultaat gehad dat in 2025 diverse plannen in procedure gebracht zijn en circa 145 nieuwe woningen werden opgeleverd. Er is gewerkt aan projecten beoogd voor specifieke doelgroepen, zoals de woonwagenbewoners en short-stay huisvesting voor arbeidsmigranten.

We hebben ingezet op het beter benutten van de huidige woningvoorraad. Zo bereidden we met Vivare de hoekwoningaanpak voor die leidde tot plaatsing van drie nieuwe wooneenheden naast een bestaande hoekwoning. In samenwerking met Woonstichting Valburg leverde een pilot met woningdelen divers extra woonaanbod op. In de prestatieafspraken die we eind 2025 maakten met de corporaties en huurdersorganisaties over het thema voldoende woningen, hebben we hierover vervolgsafspraken vastgelegd. Om meer mogelijkheden te creëren voor het toevoegen van extra woonruimte, stelden we in 2025 ook een beleidsregel vast voor tijdelijke bewoning op eigen erf. Eind 2025 evalueerden we de Woonagenda 2025, zodat we in 2026 aan de slag kunnen met het ontwikkelen van een verplicht programma Wonen onder de Omgevingswet. Ook voerden we een evaluatie uit van het meldpunt huurders en evalueerden we de SVn-producten. We actualiseerden de verordening voor de Toekomstbestendig Wonen lening om weer aanspraak te kunnen maken op de cofinanciering van de Provincie Gelderland.

Daarnaast hebben we ingezet op financiële stimulans voor projecten: de inzet van subsidies (o.a. RHA en Startbouwimpuls). Vanaf 2025 kunnen we aanspraak maken op de Realisatiestimulans voor betaalbare woningen. In 2026 zorgen we voor verdere implementatie en continueren we de zoektocht naar de aanvullende instrumenten om voldoende betaalbare woningen te realiseren en te behouden.

2.2 Mobiliteit

In 2025 is het Programma Mobiliteit (voorheen het Gemeentelijk Mobiliteitsplan Overbetuwe) vastgesteld. Hierin zijn de ambities, doelen en een uitvoeringsagenda opgenomen. Daarnaast is de Nota Parkeernormen geactualiseerd op basis van de kaders uit het programma.

Het mobiliteitsplan voor Oosterhout is in het eerste kwartaal vastgesteld. Het plan voor Driel is in 2025 afgerond en wordt in het eerste kwartaal van 2026 ter vaststelling aan het college aangeboden.

De projecten Herinrichting Peperstraat en Mozartstraat zijn gereed. De Zeegstraat is deels gerealiseerd; afronding van dit project staat gepland in het tweede kwartaal van 2026.

Daarnaast is gestart met de voorbereiding van de project Fietsverbinding Boven-Linge, op basis van het rapport Gebiedsontwikkeling Boven-Linge

Voor het project Knoop 38 is in 2025 een vaststellingsovereenkomst met de provincie gesloten ter beëindiging van het planologisch proces Provinciaal Inpassingsplan Rail Terminal Gelderland. Samen met de gemeente Nijmegen is verder gewerkt aan het ontwerp en een samenwerkingsovereenkomst voor het vervolgproces. In het eerste kwartaal van 2026 wordt een subsidieaanvraag bij de provincie ingediend op basis van de eerder vastgestelde vaststellingsovereenkomst.

Voor de realisatie van het VeluweWaalpad is in 2025 een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de betrokken partijen. Hierin zijn afspraken vastgelegd over de kwaliteitseisen van het tracé, financiële bijdragen en het vervolgproces.

Voor het project Stationsomgeving Zetten-Andelst is het ontwerp verder uitgewerkt en heeft een participatieproces plaatsgevonden. De uitvoering staat gepland voor eind 2026. Daarnaast is voor de toekomstige ontsluitingsstructuur op basis van de notitie 'Ontwikkelstrategie toekomstperspectief ontsluiting Zetten' een aanvraag gedaan voor een financiële bijdrage bij het Rijk. Deze aanvraag is inmiddels gehonoreerd en het project wordt in 2026 verder uitgewerkt.

2.3 Economie

In het Programma Economie zijn 5 programmalijnen uitgewerkt:

1. Voldoende bedrijfsruimte voor het lokale MKB op de Overbetuwse bedrijventerreinen
2. Duurzaamheidsopgave voor het bedrijfsleven
3. Hoog kwaliteitsniveau van toekomstbestendige bedrijventerreinen
4. Sterke en professionele georganiseerde centrumgebieden
5. Duurzaam en toekomstbestendig agrarisch ondernemerschap.

Naast deze programmalijnen wordt ingezet op ondernemersdienstverlening en regionale samenwerking.

Een aantal van de resultaten uit 2025:

- Diverse bedrijfsbezoeken van wethouder EZ, college en raadCollectieve samenwerkingen op de bedrijventerreinen met en tussen ondernemers op het gebied van energie
- Regionaal Programma Werklocaties 2025-2028
- Voorbereidingsbesluit kleinschalige bedrijfsunits op bedrijventerreinen om ruimte voor het midden MKB te borgenAanpak uitbreiding bedrijventerreinen tot 2040Plan uitbreiding Merm-Zuid ingediend in het kader van het RPW
- Gezamenlijke agenda centrum Elst met Stichting Centrummanagement Elst
- Participatie met agrarische sector over functieveranderingsbeleid
- Vervolgbijsluiting Boeren en tuinders aan het woord

2.4 Veiligheid

In 2025 hebben wij uitvoering gegeven aan het Integraal Veiligheidsplan 2024 - 2027. Door langdurige ziekte, personele wisselingen binnen het cluster Integrale Veiligheid, zijn niet alle geplande activiteiten uitgevoerd en is prioriteit gegeven aan de meest urgente veiligheidsopgaven.

Via verkeerscampagnes en bijeenkomsten digitale weerbaarheid senioren en LVB is invulling gegeven aan de prioriteiten verkeersveiligheid en digitale weerbaarheid. Voor de prioriteit 'aanpak ondermijnende criminaliteit inclusief mensenhandel' is gestart met het opbouwen van een nieuwe basis.

2.5 Openbare ruimte

De bomenlijst is geactualiseerd met een subsidieregeling voor de instandhouding voor monumentale bomen. Deze worden begin 2026 aan het college voorgelegd. Boomeigenaren hebben daarna de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen om al of niet hun boom op de lijst te plaatsen. Voor het Middengebied van de Groene Metropoolregio (buitengebied Overbetuwe en Lingewaard) is een realisatieplan in ontwikkeling. Voor de dijkversteking van Nederijn (Heteren-Arnhem) is de verkenningsfase afgerond medio 2027. Daarna volgt de planuitwerkingsfase.

2.6 Recreatie en toerisme

Het Regionaal Wandelnetwerk Arnhem Nijmegen is in maart 2025 feestelijk geopend op kasteel Wijchen. Bestaande Overbetuwe Rondjes zijn opgenomen als gemarkeerde routes. Via genummerde keuzepunten en de OP PAD-app is daarnaast een eigen route te maken. 13 startpanelen de kernen van Overbetuwe geven lokale en praktische informatie. Luisterverhalen zorgen voor extra beleving via een QR-code op enkele keuzepunten. Eind 2025 is de aanbesteding gepubliceerd van de opdracht voor gezamenlijk beheer en onderhoud van de bewegwijzering. Het omvormen van het routebureau is opgestart.

Het beleid voor verblijf-accommodaties is in 2025 niet als separaat beleid geactualiseerd. Voor een integrale afweging van ruimte en functie wordt dit thema opgenomen in het programma voor ruimtelijke kwaliteit.

Eind 2025 zijn de aangiften 2025 verstuurd voor de toeristenbelasting. Het tarief voor 2026 is alleen verhoogd met de inflatiecorrectie, zoals medio 2025 besproken met enkele betrokkenen.

Wat heeft het programma Leefbare en bereikbare samenleving gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele Begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer			
Lasten	3.770	3.758	11
Baten	0	-5	5
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	3.770	3.754	16
1.2 Openbare orde en Veiligheid			
Lasten	1.394	1.321	72
Baten	-129	-115	-14
Totaal 1.2 Openbare orde en Veiligheid	1.265	1.206	58
2.1 Verkeer en Vervoer			
Lasten	7.326	7.371	-46
Baten	-26	-61	35
Totaal 2.1 Verkeer en Vervoer	7.300	7.311	-11
2.2 Parkeren			
Lasten	201	276	-75
Totaal 2.2 Parkeren	201	276	-75
2.5 Openbaar vervoer			
Lasten	103	96	8
Totaal 2.5 Openbaar vervoer	103	96	8
3.1 Economische ontwikkeling			
Lasten	454	453	1
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling	454	453	1
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur			
Lasten	98	129	-30
Baten	-116	-496	380
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-18	-367	350

Exploitatie	Actuele Begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
3.3 Bedrijfsloket- en regelingen			
Lasten	292	305	-13
Baten	-250	-276	26
Totaal 3.3 Bedrijfsloket- en regelingen	42	29	13
3.4 Economische promotie			
Lasten	0	11	-11
Baten	-136	-98	-38
Totaal 3.4 Economische promotie	-136	-86	-49
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recr.			
Lasten	6.178	5.727	450
Baten	-207	-230	23
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recr.	5.970	5.497	473
8.1 Ruimtelijke Ordening			
Lasten	815	783	32
Baten	-76	-110	34
Totaal 8.1 Ruimtelijke Ordening	739	673	66
8.2 Grondexpl. (niet bedrijventerreinen)			
Lasten	458	657	-199
Baten	-866	-1.298	432
Totaal 8.2 Grondexpl. (niet bedrijventerreinen)	-408	-641	234
8.3 Wonen en bouwen			
Lasten	2.215	2.049	166
Baten	-1.891	-2.577	685
Totaal 8.3 Wonen en bouwen	324	-527	851
Gerealiseerd resultaat	19.606	17.672	1.934

Toelichting op afwijkingen groter dan € 100.000.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Voordelen	Nadelen	I/S
- Bij het actualiseren van de exploitatieopzetten per 1 januari 2026 zijn de verwachte resultaten van de bedrijvencomplexen De Merm Oost (€ 245.000) en Spoorallee (€ 185.000) minder negatief als gevolg van herprogrammering (kleinere kavels met een hogere verkoopprijs die de extra CT-kosten ruimschoots overtreffen. Dit leidt tot vrijval uit de voorziening verliesgevendende complexen. Hier tegenover staat wel een aanvullende storting in deze voorziening omdat het verwachte resultaat van Elst Centraal Oost (€ 26.000) wat meer negatief is als gevolg van kostenstijgingen.	404		I
- Ten opzichte van de begroting zijn er minder uren besteed aan de woningbouwcomplexen. De loon- en overheadkosten werden derhalve niet gedekt door de betreffende grondexploitaties.		50	I
Saldi diverse overige voor- en nadelen		4	I
Totaal	404	54	

5.7 Openbaar groen & (openlucht) recreatie	Voordelen	Nadelen	I/S
- De actualisatie van het Integraal KwaliteitsPlan - Openbare Ruimte (IKP-OR) is uitgesteld, omdat de beheerplannen nog niet zijn vastgesteld. Dit heeft geleid tot een voordeel. De planning is nu om het IKP-OR te actualiseren na de zomervakantie van 2026 als de beheerplannen zijn vastgesteld.	350		I
- De realisatie van de ambities uit het IKP-OR voor Herveld-Andelst zijn later in uitvoering gegaan en worden daardoor pas in maart 2026 afgerond. Het in 2025 daarvoor beschikbare budget is daarom niet volledig besteed. Dit is echter geen budgettair voordeel omdat hier een lagere onttrekking uit de bestemmingsreserve overhevelingen tegenover staat op het taakveld "mutaties reserves".	132		I
Saldi diverse overige voor- en nadelen.		9	I
Totaal	482	9	

8.2 Grondexploitatie (excl. bedrijventerreinen)	Voordelen	Nadelen	I/S
- Vrijval van de voorziening voor De Biezenkamp in Driel naar aanleiding van de actualisatie van de exploitatieopzetten per 1 januari 2025.	674		I
- Ten opzichte van de begroting zijn er minder uren besteed aan de woningbouwcomplexen. De loon- en overheadkosten werden derhalve niet gedekt door de betreffende grondexploitaties.		503	I
- Niet geraamde ontvangen bijdragen voor het fonds bovenwijkse voorzieningen vanuit de projecten De Pas Zuid, Rijksweg-Noord 16 en Veldzicht. Dit betreft echter geen budgettair voordeel omdat het bedrag via het taakveld 0.10 mutaties reserves is doorgestort in de bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen.	262		I
- Hogere dan geraamde storting in de voorziening faciliterende projecten.		114	I
- Aanvullende storting in de voorziening verliesgevende complexen voor het complex Elst Centraal West naar aanleiding van de actualisatie van de exploitatieopzetten per 1 januari 2026.		25	I
Saldo diverse overige voor- en nadelen		60	I
<i>Zie de paragraaf grondbeleid voor een uitgebreidere toelichting.</i>			
Totaal	936	702	

8.3 Wonen en bouwen	Voordelen	Nadelen	I/S
- Door het Rijk is in 2025 een Realisatiestimulans voor gemeenten in het leven geroepen. Deze regeling die loopt tot en met 2030 (start bouw 2029) betreft een stimulans van € 7.000 per betaalbare woning (sociale huur, middenhuur, koop tot € 405.000) waarmee gestart wordt met de bouw. In 2025 ging het om 83 woningen. Via de bestemming van het resultaat 2025 wordt voorgesteld om dit bedrag te storten in een nieuwe bestemmingsreserve.	581		I

- Bij de 2e Bestuursrapportage 2025 is de raming voor de opbrengsten leges omgevingsvergunningen met € 400.000 verhoogd. Door onverwacht meer aanvragen in de laatste maanden van 2024, waaronder enkele middelgrote, zijn de werkelijke opbrengsten uiteindelijk nog hoger uitgevallen.	207		I
- Onderbesteding van het budget voor invoering van de Omgevingswet. Aangezien deze uitgaven gedekt worden uit de algemene reserve, wordt dit voordeel gecompenseerd door een lagere onttrekking aan deze reserve op het taakveld "mutaties reserves".	175		I
- Lagere dan geraamde ontvangen creditrente van Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (Svn) inzake nog niet uitgezette middelen voor startersleningen ed.		58	I
- Nadelig exploitatiesaldo uit verhuur van uitgekochte woningen onder hoogspanningskabels.		19	I
- Geringe overschrijding op het budget voor handhaving inclusief bezwaar en beroep.		12	I
Saldo diverse overige voor- en nadelen		23	I
Totaal	963	112	

Beleidsindicatoren

Indicator *	2021	2022	2023	2024	2025	NL (meest Bron actuele)
Winkeldiefstal: aantal per 1.000 inwoners	0,8	1,1	1,2	1,0	1,0	2,2 CBS - Criminaliteit CBS - Diefstallen
Diefstal uit woning: aantal per 1.000 inwoners	1,2	0,7	0,7	1,1	0,8	1,2 CBS - Criminaliteit CBS - Diefstallen
Misdrijven: aantal per 1.000 inwoners	3,4	2,5	3,2	3,8	3,6	4,3 CBS - Criminaliteit CBS - Diefstallen
Vernielingen: aantal per 1.000 inwoners	3,5	4,4	4,8	4,0	3,7	5,7 CBS - Criminaliteit CBS - Diefstallen
Verwijzingen Halt: aantal per 1.000 inwoners van 12-17 jaar	8	6	6	9	12	9 Stichting Halt
Banen: aantal per 1.000 inwoners 15-74 jaar	726,0	810,0	826,6	864	-	850,2 CBS Bevolkingsstatistiek/ LISA - bewerking ABF Research
Vestigingen: aantal per 1.000 inwoners 15-65 jaar	160,5	168,3	173,5	186	-	191,4 LISA
% Functiemenging	52,3	54,7	55,3	56,1	-	54,5 CBS BAG/ LISA - bewerking ABF Research
Woonlasten éénpersoonshuishouden:	613	693	705	746	853	957,0 COELO, Groningen
Woonlasten meerpersoonshuishouden:	660	747	756	792	898	1.050,00 COELO, Groningen
WOZ-waarde woningen:	287	327	382	405	422	398 CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Nieuwbouwwoningen: aantal per 1.000 woningen	8,8	7,1	8,4	6,6	-	8,4 BAG - bewerking ABF Research
% Demografische druk	78,0	78,1	77,9	78,6	79,3	70,7 CBS - Bevolkingsstatistiek

*Gebaseerd op de actuele gegevens van [waarsstaatjegemeente.nl](http://www.waarsstaatjegemeente.nl) mei 2026, ontbrekende gegevens zijn niet beschikbaar

PROGRAMMA 3. INTERACTIE MET DE SAMENLEVING

Toelichting

De interactievisie 'Gemeente Overbetuwe: samenlevingsgericht, communicatief en betrouwbaar!' geeft richting aan ons handelen in interactie met de samenleving. Dit doen we door de behoefte van inwoners en de kracht van gemeenschappen centraal te stellen. En inwoners het vertrouwen en de mogelijkheid te geven om samen oplossingen te bedenken. Op deze manier geven we richting aan de participatiecultuur, waarbij de gemeente zich bewust is van haar eigen rol, investeert in professioneel handelen en zo een dienstbare overheid is.

Beleidsnota's

Lokaal beleid:

Participatiebeleid Overbetuwe (2021)

Interactievisie: Gemeente Overbetuwe: samenlevingsgericht, communicatief en betrouwbaar! (2020)

Interactiewijzer (2020)

Principes in dienstverlening (2022)

Wat hebben we in 2025 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

3.1 Participatiecultuur

Wij bouwden verder aan instrumenten om participatie rond onze projecten en trajecten beter vorm te geven. Het online participatieplatform www.overbetuwesamen.nl is vaker ingezet. Het participatiecanvas is omgebouwd naar een format participatieplan en -rapportage. Zowel voor onze eigen initiatieven als voor initiatieven vanuit de samenleving. Gebruik hiervan zorgt er voor dat participatieniveau, kaders en benodigde middelen vroegtijdig helder zijn. OverbetuweDoet is een instrument met een hoge waardering. Speel- en beweeginitiatieven die wij niet kunnen financieren vanuit speelbeleid verwijzen wij naar OverbetuweDoet. Draagvlak voor deze initiatieven wordt zo helder. Ook biedt het ons ambassadeurs in onze dorpen en wijken; inwoners die bereid zijn de handen uit de mouwen te steken en zich in te zetten voor hun leefomgeving. Jongeren zijn vaker actief benaderd om te participeren. Bijvoorbeeld bij speelprojecten en ook bij het door uw raad georganiseerde jongerenberaad.

3.2 Interactie met de samenleving

In 2025 waren onze kerntaken ongewijzigd. We faciliteerden dorpsgesprekken en de totstandkoming van dorps/wijkagenda's. We maakten samen met dorpen/wijken afspraken en gaven ook uitvoering aan gemaakte afspraken.

De Dashboards met digitale informatie op dorpsniveau zijn gereed en te vinden via www.overbetuwe.incijfers.nl. Met deze eenvoudig ontsloten gemeentelijke informatie kunnen we krachtige kernen faciliteren om agenda's te vormen.

Vanuit de dorpendeal met de provincie voor Driel werkten wij met de werkgroep uit het dorp aan de realisatie van de ontmoetingsruimte in het centrum van Driel. Ook werkten wij aan de voorbereiding van dorpendeals voor Herveld-Andelst, Zetten en Hemmen. Wij evalueerden de dorpendeal Heteren. De lessen hieruit deelden wij met uw raad en passen wij toe bij onze samenwerkingstrajecten in de dorpen.

3.3 Dienstbare overheid

Er is in 2025 gewerkt aan een meer laagdrempelige, makkelijke en toegankelijke dienstverlening. Zo organiseerden wij trainingen Klare Taal voor onze organisatie om helder en begrijpelijk (schriftelijk) te communiceren. Ook is er opnieuw een onderzoek naar de telefonische bereikbaarheid uitgevoerd.

Er is in 2025 verder gewerkt aan de uitvoering van de principes in dienstverlening. Er is nog geen dienstverleningsconcept opgesteld. Door gebrek aan capaciteit is dit en de hieraan voorafgaande inwonerpeiling nog niet uitgevoerd.

Voor wat betreft de ombudspersoon spraken we af dat er geen nieuw loket of functionaris komt, maar dat een inwoner beter weet waar hij of zij terecht kan als hij of zij vastloopt of er niet uit komt met (dienstverlening van) de gemeente. Afgelopen jaar is gewerkt aan het verder optimaliseren en makkelijker maken van onze dienstverlening en de kanalen en ingangen die daarbij horen. Er is op sommige punten nog aandacht nodig voor het beter communiceren hierover.

Wat heeft het programma Interactie met de samenleving gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele Begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
0.2 Burgerzaken			
Lasten	1.563	1.623	-60
Baten	-986	-1.118	132
Totaal 0.2 Burgerzaken	578	505	72
Gerealiseerd resultaat	578	505	72

Toelichting op afwijkingen groter dan € 100.000.

Er zijn geen taakvelden met een afwijking groter dan € 100.000.

PROGRAMMA 4. INCLUSIEVE EN PARTICIPATIESAMENLEVING

Toelichting

Een inclusieve en participatieve samenleving is een samenleving waarin iedereen meedoet. Ook in 2025 werkten we daarom aan het versterken van de sociale basis in Overbetuwe. Mogelijkheden, talenten en eigen regie van inwoners staan daarbij centraal, waarbij wij verschillen erkennen, respecteren en benutten.

Zorg voor elkaar is in essentie de verantwoordelijkheid van onze inwoners zelf. De ondersteuning aan mensen die een steuntje nodig hebben, is laagdrempelig beschikbaar. Ondersteuning en hulp vindt bij voorkeur dichtbij en in het eigen netwerk plaats. Daarbij staat voorop dat iedereen die dat kan, de regie over zijn/haar eigen ondersteuningsvraag houdt.

Voor het bereiken van onze ambitie van een sterke sociale basis en om onze wettelijke taken effectief, integraal en efficiënt uit te voeren, zetten we vanuit het Sociaal Team Overbetuwe (STO) in op een integrale dienstverlening aan onze inwoners. Vanuit landelijke programma's, akkoorden en beleidsontwikkelingen die op ons afkomen, is de ontwikkeling van het STO en de sociale basis een doorlopende ontwikkelingslijn.

Beleidsnota's

Lokaal:

Beleidsplan sociaal domein 2020-2025

Visie sociaal domein 2040 Een stevige sociale basis voor iedereen.

Plan versterken sociale basis Jeugd

Beleidsplan armoedebeleid 2027-2032

Inclusieve en participatiesamenleving

Alcoholpreventieplan minderjarigen 2025-2029

Regionaal/landelijk:

Jeugdwet

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)

Wet Inburgering

Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028

Toekomstscenario Kind en gezinsbescherming

IZA - Integraal Zorgakkoord

GALA - Gezond en Actief Leven Akkoord

WOZO Wonen, Zorg en Ondersteuning voor Ouderen

Doordecentralisatie Beschermd Wonen

Wat hebben we in 2025 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

- Als opvolger van het beleidsplan sociaal domein 2020-2025 is eind 2025 de nieuwe visie sociaal domein Overbetuwe 2040 'een sterke sociale basis voor iedereen' vastgesteld. De visie is gericht op de transformatie in het sociaal domein, zodat inwoners die ondersteuning nodig hebben, dit ook in de toekomst kunnen blijven ontvangen.
- Nieuwe armoedebeleid vastgesteld
- Ontwikkelplan 2025-2027 - Steviger Lokaal Team Overbetuwe.
- Met de begroting 2026 e.v. is het Plan Maatregelen verlagen zorgvragen aangenomen.
- Beleidsregels Sociaal Domein 2025 gemeente Overbetuwe
- Verjaardagskaart met praktische informatie, tips en ondersteuning voor 18-jarigen
- Uitvoering gegeven aan nieuw, geactualiseerd inclusiebeleid.

Het beleidsplan sociaal domein 2020-2025 was gericht op het realiseren van de beleidsdoelen:

- Inwoners van Overbetuwe hebben zorg voor elkaar.
- Inwoners voelen zich vitaal, iedereen telt en doet mee.
- Ondersteuning is passend en nabij, voor jong en oud.
- Inwoners hebben mogelijkheden zichzelf te ontwikkelen (m.n. jeugd).
- Inwoners zijn tevreden met hun leefomgeving.
- Voorzieningen en ondersteuning zijn betaalbaar, toegankelijk en kwalitatief goed.

4.1 WMO

Huiskamers Overbetuwe.

Alle dorpen van Overbetuwe hebben een huiskamer, die een of meerdere dagen per week is geopend. De rol van de coördinator van de Huiskamers van Overbetuwe hebben we bestendig en is extern belegd bij Forte Welzijn. In 1 dorp is een huiskamer + ingericht. In Elst is in 2025 een 2e huiskamer van een kleinere omvang en met een rustiger karakter gestart.

Valpreventie.

Er zijn in diverse kernen valpreventietrainingen aangeboden. Senioren hebben deze goed kunnen vinden en met succes afgerond. Apothekers, welzijnswerkers en praktijkondersteuners van huisartsen zijn aan het netwerk toegevoegd om valrisicotesten bij ouderen af te nemen. De toeleiding naar reguliere sportaanbieders kan nog verbeterd worden. Knelpunt daarbij is de beperkte beschikbaarheid van docenten. Omdat "Onze Huisartsen" (een coöperatie met ruim 200 aangesloten huisartsen in de regio Arnhem-Zevenaar) niet akkoord zijn gegaan om hun medewerking te verlenen aan de valrisicoanalyse voor inwoners met een hoog valrisico (een voorwaarde voor financiering), worden de huisartsen nu individueel benaderd. Op deze manier is het mogelijk valpreventietrainingen voor deze doelgroep toch mogelijk te maken.

4.2 Jeugdzorg

Om de stijgende druk op en uitgaven binnen de jeugdzorg af te laten nemen zijn vanuit het gemeentelijk handelingsperspectief in 2025 meerdere lijnen uitgezet waarbij de nadruk ligt op het versterken van de sociale basis, normaliseren en preventie. Dit hebben wij uitgewerkt in de Beleidsregels Sociaal Domein 2025 gemeente Overbetuwe. Daarnaast zijn we, aansluitend bij de Hervormingsagenda jeugd, in 2025 gestart met de implementatie van het Ontwikkelplan 2025-2027 - Steviger Lokaal Team Overbetuwe. Ook is in 2025 de nieuwe visie op het Sociaal Domein Overbetuwe 2040 vastgesteld. Tot slot is met de begroting 2026 e.v. het Plan Maatregelen verlagen zorgvragen aangenomen.

4.3 Schuldhulpverlening

We zijn afgelopen jaar verdergegaan met de implementatie van het beleidsplan. Daarbij hebben we de vroegsignalering doorontwikkeld en hebben we stappen gezet om de schuldhulpverlening nog meer in eigen beheer te hebben. Tenslotte is er ook een pilot geweest waarin er financiële educatie is gegeven op 3 verschillende voortgezet onderwijs scholen.

4.4 Armoedebeleid

Afgelopen jaar hebben we het nieuwe armoedebeleid vastgesteld. In dit nieuwe beleidsstuk is opgenomen dat we ons gaan richten op het makkelijker aanvragen van minimaregelingen. Daarnaast willen we het bereik van de regelingen verhogen door inzet op communicatie via formele en informele netwerken.

4.5 Sterke sociale basis sociaal domein

Vanuit landelijke programma's, akkoorden en beleidsontwikkelingen die op ons afkomen, is de ontwikkeling van het sociaal team en de sociale basis een doorlopende ontwikkelingslijn: ook in 2025 hebben we daarom verder gewerkt aan een toekomstbestendige inrichting van de dienstverlening in het sociaal domein met een stevig lokaal team en laagdrempelige toegang tot ondersteuning aan onze inwoners. Samen met onze partners werkten we in 2025 aan het creëren van een sterke sociale basis waarin iedereen meedoet en de mogelijkheden, talenten en eigen regie van inwoners centraal staan.

Wat heeft het programma Inclusieve en participatiesamenleving gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele Begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			
Lasten	7.373	8.585	-1.212
Baten	-2.732	-2.572	-160
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.641	6.013	-1.372
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen			
Lasten	0	0	0
Totaal 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	0	0
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO			
Lasten	747	673	74
Baten	0	-28	28
Totaal 6.21 Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO	747	645	101
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorz. jeugd			
Lasten	1.401	1.161	240
Baten	0	-124	124
Totaal 6.22 Toegang en eerstelijnsvoorz. jeugd	1.401	1.037	364
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorz. Integraal			
Lasten	2.128	1.388	740
Baten	-166	-224	58
Totaal 6.23 Toegang en eerstelijnsvoorz. Integraal	1.962	1.164	797
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)			
Lasten	2.735	2.443	292
Baten	-65	-66	1
Totaal 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.670	2.377	293
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)			
Lasten	5.884	5.976	-92
Baten	-362	-367	5
Totaal 6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	5.522	5.609	-87
6.71b Begeleiding (WMO)			
Lasten	3.356	3.507	-151
Totaal 6.71b Begeleiding (WMO)	3.356	3.507	-151
6.71c Dagbesteding (WMO)			
Lasten	767	791	-24
Totaal 6.71c Dagbesteding (WMO)	767	791	-24

Exploitatie	Actuele Begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
6.71d Overige maatwerk arrangementen (WMO)			
Lasten	216	216	0
Totaal 6.71d Overige maatwerk arrangementen (WMO)	216	216	0
6.751 Jeugdhulp ambulante lokaal			
Lasten	174	162	12
Totaal 6.751 Jeugdhulp ambulante lokaal	174	162	12
6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal			
Lasten	13.088	13.108	-20
Totaal 6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	13.088	13.108	-20
6.753 Jeugdhulp ambulante landelijk			
Lasten	119	119	0
Totaal 6.753 Jeugdhulp ambulante landelijk	119	119	0
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal			
Lasten	111	131	-20
Totaal 6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	111	131	-20
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal			
Lasten	5.963	5.726	238
Totaal 6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	5.963	5.726	238
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk			
Lasten	562	551	11
Totaal 6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	562	551	11
6.791 PGB WMO			
Lasten	347	368	-21
Totaal 6.791 PGB WMO	347	368	-21
6.792 PGB Jeugd			
Lasten	565	633	-68
Totaal 6.792 PGB Jeugd	565	633	-68
6.81a Beschermd wonen (WMO)			
Lasten	671	40	631
Baten	-478	-478	0
Totaal 6.81a Beschermd wonen (WMO)	193	-438	631
6.81b Maatsch.- en vrouwenopvang (WMO)			
Lasten	43	43	0
Totaal 6.81b Maatsch.- en vrouwenopvang (WMO)	43	43	0
6.82a Jeugdbescherming			
Lasten	507	533	-25
Baten	0	-19	19
Totaal 6.82a Jeugdbescherming	507	514	-6
6.82b Jeugdreclassering			
Lasten	120	117	2
Totaal 6.82b Jeugdreclassering	120	117	2
6.91 Coördinatie en beleid WMO			
Lasten	23	23	0
Totaal 6.91 Coördinatie en beleid WMO	23	23	0

Exploitatie	Actuele Begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
6.92 Coördinatie en beleid jeugd			
Lasten	53	53	0
Totaal 6.92 Coördinatie en beleid jeugd	53	53	0
Gerealiseerd resultaat	43.149	42.468	682

Toelichting op afwijking groter dan € 100.000.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Voordelen	Nadelen	I/S
- Bij de sloop van De Wanmolen in Zetten is onverwacht asbest aangetroffen waardoor een uitgebreide asbestsanering moet worden uitgevoerd. Hoewel de werkelijke kosten pas in 2026 zullen komen, moet in de jaarrekening 2025 een voorziening ter hoogte van € 1,4 miljoen worden getroffen. Via een TIC (12427) bent u hiervan al op de hoogte gebracht.		1.400	I
- Een van de ombuigingen uit de Kadernota 2022 (quick win 6) was een jaarlijkse opbrengst van € 100.000 voor vervreemding van vastgoed tot en met 2025. In 2025 is deze opbrengst niet gerealiseerd. Dit is geen budgettair nadeel want er staat geen storting in de Algemene Reserve tegenover op het taakveld "mutaties reserves".		100	I
- Bij alle welzijnsaccommodaties samen (inclusief de vier brede scholen (BS) en de tijdelijke BSO-locatie aan de Mozartstraat) is sprake van een exploitatienadeel door onder andere diverse afrekeningen uit 2024. Ook bleken bij enkele huurders in rekening gebrachte servicekosten over 2024 dubbel te zijn geboekt waardoor correctie in boekjaar 2025 noodzakelijk was. Verder was sprake van aanzienlijk hogere schoonmaakkosten bij BS De Zon en BS De Vogeltuin. Hier staat wel een onttrekking uit de Bestemmingsreserve Brede Scholen tegenover.		339	I
- Uitvoeringskosten inburgering: De tijdelijke extra inzet van consultants inburgering is in 2025 opgevangen binnen het reguliere personeelsbudget, waardoor dit incidentele budget overblijft. We hebben een relatief hoge instroom van statushouders in relatie tot de formatie van consultants die zich met dit onderwerp bezighouden. Ook moet er in 2026 een inhaalslag plaatsvinden om de achterstanden bij het huisvesten van statushouders in te lopen. Van het overschot is daarom € 162.000 onderdeel van de aanvraag tot overheveling naar 2026.	219		I
- Algemene voorziening Wmo dagbesteding: voordeel deels door afrekeningen subsidies voorgaande jaren (€ 32k) en deels doordat de kosten voor de inhuur van de coördinator huiskamers zijn ondergebracht in de SPUK IZA.	97		I
- Innovatiebudget Sociaal Domein: niet alle middelen zijn ingezet, dit bedrag maakt onderdeel uit van de aanvraag tot overheveling naar 2026 in verband met de heronderzoeken huishoudelijke ondersteuning.	79		I
- Saldo diverse overige voor- en nadelen.	72		I
Totaal	467	1.839	

6.21 Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO	Voordelen	Nadelen	I/S
- Clientondersteuning: voordeel is grotendeels te verklaren doordat een deel van de subsidie is opgevangen binnen de resterende middelen van de SPUK NPO.	75		I
- Wijkgerichte GGZ: voordeel is te verklaren doordat de kosten zijn ondergebracht bij de SPUK IZA.	26		I
Totaal	101	0	

6.22 Toegang en eerstelijnsvoorz. jeugd	Voordelen	Nadelen	I/S
-- Praktijkondersteuner Jeugd (POJ): het budget niet volledig besteed, omdat we een deel hebben gedekt uit de SPUK IZA. Daarnaast is de extra inzet POJ later gestart, en voor lager aantal uren, dan we hadden gepland.	185		I
- JGZ lokaal maatwerkdeel: voordeel is te verklaren door afrekening subsidies 2024.	36		I
- Implementatie Hervormingsagenda (POK middelen), voordeel is te verklaren doordat de kosten van inhuur van de projectleider zijn opgevangen binnen het reguliere personeelsbudget.	125		I
- Saldo diverse overige voor- en nadelen.	18		I
Totaal	364	0	

6.23 Toegang en eerstelijnsvoorz Integraal	Voordelen	Nadelen	I/S
- Investerings maatregelen SD: Dit betreft het budget voor de aanbesteding en implementatie van een mogelijk nieuw applicatielandschap in het sociaal domein. De aanbesteding is geweest en de implementatie zal in 2026 plaatsvinden. Dit budget dekken we uit de algemene reserve, daardoor valt dit voordeel weg tegen een lagere onttrekking aan de algemene reserve op het taakveld "mutatie reserves". Dit bedrag maakt onderdeel uit van de aanvraag tot overheveling naar 2026.	674		I
- Toezicht Wmo & Jeugd, voordeel is te verklaren door niet ingezet budget voor de toezichthouder, deze is in januari 2026 gestart.	55		I
- Uitvoeringsbudget STO: voordeel is te verklaren door onder andere lagere kosten huur locaties.	30		I
- Saldo diverse overige voor- en nadelen.	38		I
Totaal	797	0	

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Voordelen	Nadelen	I/S
- De kosten van een dure woonvoorziening worden door vertraging grotendeels pas in 2026 gemaakt	169		I
- Lagere kosten voor Wmo vraagafhankelijk vervoer en dagbestedingsvervoer	122		I
- Saldo diverse overige voor- en nadelen.	2		I
Totaal	293	0	

6.712 Begeleiding (WMO)	Voordelen	Nadelen	I/S
Het tekort ontstaat deels door niet gecompenseerde inflatie en deels door hogere maandelijkse uitgaven in het tweede halfjaar dan waarmee is gerekend bij tweede bestuursrapportage. In de tweede bestuursrapportage is voor begeleiding al € 580.000 afgeraad en in de primaire begroting was een taakstelling van € 100.000 ingeboekt. Ondanks een tekort t.o.v. de bijgestelde begroting behalen we de taakstelling daarom ruimschoots.		151	I
Totaal	0	151	

6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	Voordelen	Nadelen	I/S
De kosten in het tweede halfjaar zijn lager i.v.m. uitstroom van een aantal cliënten. Bij deze casussen was het STO en/of het IVT betrokken. De gemiddelde kosten per maand lopen daardoor terug naar het niveau van 2024. Hiermee wordt de niet toegekende inflatie ruimschoots gecompenseerd.	238		I
Totaal	238	0	

6..81a Beschermd wonen (WMO)	Voordelen	Nadelen	I/S
De ambulantiseringmiddelen en de middelen LVB worden tot op heden nog niet besteed in verband met de voortdurende onzekerheid over de decentralisatie van beschermd wonen. Deze middelen zullen in de toekomst worden ingezet ten behoeve van de opbouw lokale infrastructuur beschermd wonen. Conform voorgaande jaren wordt voorgesteld deze middelen voor dat doel te storten in de bestemmingsreserve.	631		I
Totaal	631	0	

Verbonden partijen

Jaarrekening 2025

De volgende verbonden partijen dragen bij aan de realisatie van de doelstellingen van dit programma:

- Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein (MGR)
- BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN)
- Veilig Thuis
- Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM/GGD)

Beleidsindicatoren

Indicator *	2021	2022	2023	2024	2025	NL (meest Bron actuele)
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement: aantal per 10.000 inwoners	490,0	530,0	550,0	590,0	560,0	660,0 CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein WMO
Jongeren met jeugdhulp: % van alle jongeren tot 18 jaar	13,0	13,1	14,5	14,8	-	14 CBS - Jeugd
Jongeren met jeugdreclassering: % van alle jongeren tot 18 jaar	0,4	0,2	0,2	0,2	-	0,4 CBS - Jeugd
Jongeren met jeugdbescherming: % van alle jongeren tot 18 jaar	1,3	1,1	0,8	0,8	-	1,0 CBS - Jeugd

*Gebaseerd op de actuele gegevens van waarstaatjegemeente.nl mei 2026, ontbrekende gegevens zijn niet beschikbaar

PROGRAMMA 5. WERKENDE EN LERENDE SAMENLEVING

Toelichting

Inwoners die zonder werk dreigen te raken ondersteunen we om hen van werk naar werk te begeleiden. Daarnaast begeleiden we inwoners met een uitkering intensief naar participatie en werk. Op die manier ondersteunen we ook de lokale werkgevers in hun zoektocht naar personeel. Samen met de bibliotheken zorgen we ervoor dat informatie snel en gemakkelijk toegankelijk is voor onze inwoners.

Met onze herijkte cultuurvisie zorgen we ervoor dat we de lokale culturele voorzieningen laagdrempelig maken en houden en deze “beleefbaar” maken.

Beleidsnota's

Lokaal:

Cultuurvisie 2026- 2035 'Cultuur als verbinder in onze gemeente'.

Beleidsplan inburgering en re-integratie 2026 - 2032.

Integraal huisvestingsplan gemeente Overbetuwe 2025 - 2040.

Visie sociaal domein 2040 Een stevige sociale basis voor iedereen.

Visie op Vastgoed 2025

Uitvoeringsagenda bibliotheekwerk 2024 -2028

Erfgoedplan Overbetuwe 2004

Regionaal/landelijk:

Participatiewet in balans

Wet Inburgering

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)

Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wvbvv)

Wat hebben we in 2025 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

5.1 Participatiewet (re-integratie en participatie)

In 2025 hebben we ongeveer 350 inwoners actief ondersteund naar werk of participatie. Zoals omschreven in het uitvoeringsplan re-integratie 2025 hebben we veel inzet gepleegd om mensen met een hoge baankans snel weer naar werk te geleiden. Daarnaast hebben we inwoners die onder de oude wet Inburgering vielen actief begeleid om hen klaar te maken voor werk door het aanbod van groepstrainingen in het werkcentrum. Tenslotte hebben we ook stappen ondernomen om mensen met een wat lagere baankans stappen te laten zetten op de participatieladder. Daarnaast hebben we de samenwerking met Scalabor voortgezet. Zij dragen het materieel werkgeverschap van onze inwoners met een Wsw-dienstverband

5.2 Participatiewet (inkomen)

In 2025 hebben we ons voorbereid op de inwerkingtreding van de Participatiewet in Balans. Per 1 januari 2026 is een deel van de maatregelen in werking getreden. We hebben afgelopen jaar de eerste stappen gezet richting de vernieuwde werkwijze met bijbehorende aanpassingen van ons beleid. In 2026 gaan we door met het implementeren van de overige maatregelen.

5.3 Onderwijshuisvesting

In het eerste kwartaal van 2025 heeft uw raad het Integraal Huisvestingsplan (IHP) vastgesteld. In 2025 is gestart met het uitvoering geven aan de investeringsopgaven die in het eerste blok zijn opgenomen in dit document. Daarnaast is een vervolg gegeven aan de lopende projecten.

Eind 2025 heeft de Provincie de vergunning verleend voor de nieuwbouw voor basisschool De Meeuwenberg in Driel. Deze vergunning was nodig in verband met het flora en fauna onderzoek. Dit houdt in dat begin 2026 gestart wordt met de sloop van het huidige gebouw en met de realisatie van het nieuwe gebouw.

Het schoolbestuur is in 2025 in samenwerking met de gemeente gestart met de voorbereiding voor de uitbreiding van het Lyceum Elst.

In het laatste kwartaal van 2025 heeft uw raad een positief besluit genomen over de nieuwbouw van basisschool De Zonnepoort in de nieuwbouwwijk Lingezicht in Elst. Daarnaast is er onder voorbehoud ingestemd met renovatie van de Van Lingenschool in Zetten. In 2026 worden deze projecten opgestart.

Dit houdt in dat, op basisschool Sam Sam na, alle projecten uit blok 1 zijn voorgelegd ter besluitvorming aan uw raad. Hiermee hebben we de achterstanden die de afgelopen jaren zijn ontstaan grotendeels ingehaald.

5.4 Onderwijs en zorg

Er is een start gemaakt met de implementatie van het onderwijskansenbeleid. Het kostprijsonderzoek voor- en vroegschoolse educatie en het afnemen van een monitor onder kinderopvang en onderwijs is uitgevoerd. Daarnaast is gewerkt aan een kwaliteitskader met afspraken over onder andere doelgroepdefinitie, samenwerking en monitoring. Samen met educatieve partners is een samenwerkingsagenda opgesteld voor het lokale educatieve overleg. Verder zijn er voorbereidingen getroffen voor het maken van afspraken over nieuwkomersonderwijs.

Er heeft een tussenevaluatie plaats gevonden van zorg binnen onderwijs. De belangrijkste conclusie is dat er helderheid moet komen over de inzet van Passend Onderwijs; met name over de afbakening tussen jeugdhulp en onderwijs. In 2025 is hiervoor een traject gestart met partners om tot een afwegingskader met afspraken te komen. In 2027 vindt opnieuw een evaluatie plaats over zorg binnen onderwijs.

5.5 Kunst, cultuur en erfgoed

In 2025 hebben we diverse burgerinitiatieven voor kunst, cultuur en erfgoed ondersteund. Ook zijn maatschappelijk gerichte culturele activiteiten mogelijk gemaakt. Voor nieuwkomers is een cultuurexpeditie georganiseerd. De jaarlijkse cultuurbijeenkomst met culturele partners heeft plaatsgevonden. Muziekonderwijs bleef onderdeel van het basisonderwijs. Het Romeinenfestival is uitgevoerd. De zichtbaarheid van het Tempel-Kerkmuseum is vergroot. Ook is een nieuwe kunst-, cultuur- en erfgoedfietsroute gerealiseerd. Daarnaast is gestart met een nieuw erfgoedkunstwerk in Oosterhout. Openbare kunst is onderhouden en waar nodig gerestaureerd. Tot slot is deelgenomen aan regionale projecten rond 80 jaar Market Garden en 80 jaar Vrijheid.

Wat heeft het programma Werkende en lerende samenleving gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele Begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
4.2 Onderwijshuisvesting			
Lasten	4.903	4.045	857
Baten	-54	-8	-47
Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting	4.848	4.037	811
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken			
Lasten	4.441	4.249	191
Baten	-924	-958	34
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3.517	3.291	225
5.3 Cultuurpresentatie prod particip.			
Lasten	476	449	27
Baten	0	-1	1
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie prod particip.	476	448	28
5.5 Cultureel erfgoed			
Lasten	294	218	77
Baten	0	-14	14
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed	294	203	91
5.6 Media			
Lasten	1.270	1.314	-45
Baten	-70	-66	-4
Totaal 5.6 Media	1.200	1.248	-49
6.3 Inkomensregelingen			
Lasten	15.879	15.308	571
Baten	-12.353	-12.264	-89
Totaal 6.3 Inkomensregelingen	3.526	3.044	482
6.4 WSW en beschut werk			
Lasten	4.079	4.061	18
Totaal 6.4 WSW en beschut werk	4.079	4.061	18
6.5 Arbeidsparticipatie			
Lasten	2.015	1.940	75
Baten	-199	-155	-44
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie	1.816	1.785	31
Gerealiseerd resultaat	19.757	18.120	1.637

Toelichting op afwijkingen groter dan € 100.000.

4.2 Onderwijshuisvesting.	Voordelen	Nadelen	I/S
- De werkelijke rente is lager dan begroot (1,15% in plaats van 1,5%). Dit leidt tot een voordeel van € 250.000. Daarnaast is sprake van lagere rentelasten ter grootte van € 200.000 als gevolg van vertraging in de uitvoering van de diverse nieuwbouwprojecten.	450		I
- De afschrijvingslasten zijn lager dan begroot als gevolg van vertraging in de uitvoering van de diverse nieuwbouwprojecten. Dit betreft echter geen budgettair voordeel omdat bij het opstellen van de begroting 2025 al rekening was gehouden met onderuitputting.	350		I
- Saldo diverse overige voor- en nadelen	11		I
Totaal	811	0	

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Voordelen	Nadelen	
- Door onderbesteding in de uitgaven en iets hogere huurinkomsten van enkele sporthallen en gymlokalen is er sprake van een onderschrijding op het budget voor bewegingsonderwijs.	40		I
- Leerlingenvervoer, dit voordeel is te verklaren door een lager aantal leerlingen dat gebruik maakte van het leerlingenvervoer.	87		I
- Onderwijskansenbeleid, dit voordeel is te verklaren door afrekeningen 2024.	83		I
- Saldo diverse overige voor- en nadelen	15		I
Totaal	225	0	

6.3 Inkomensregelingen	Voordelen	Nadelen	I/S
-Bijzondere bijstand: Bij de bijzondere bijstand is in de 2 ^e bestuursrapportage bijgeraamd omdat de verwachting was dat de kosten net als in eerdere jaren sterk zouden oplopen. In vergelijking met eerdere jaren zien we dat er veel minder is uitgegeven aan inrichtingskosten van de huisraad voor statushouders. Dit hangt samen met achterblijvende taakstelling voor statushouders.	91		I
- Meedoenregeling: Het recht op de Meedoenregeling wordt niet meer automatisch verlengd. Een deel van inwoners moet de regeling opnieuw aanvragen en hierdoor zien we een daling in het bereik en zijn de kosten lager uitgevallen. Wat opvallend is, is dat we geen terugval zien in het bereik van kinderen.	62		I
- Uitkeringen: Het aantal bijstandsuitkeringen is in het laatste deel van het jaar licht gestegen. Desondanks houden we geld over ten opzichte van de 2e bestuursrapportage, doordat de gemiddelde uitkering lager is dan waarmee we rekening hebben gehouden. Dit wordt veroorzaakt doordat er relatief vaak sprake is geweest van parttime werk. In de voorziening is voor oninbare debiteuren een storting gedaan.	175		I

- Het overschot van € 36.000 op de alleenverdienersproblematiek en € 60.000 Implementatie participatiewet in balans is onderdeel van het verzoek tot overheveling naar 2026.	96		I
- Saldo diverse overige voor- en nadelen	58		I
Totaal	482	0	

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan de realisatie van de doelstellingen van dit programma:

- Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein (MGR)
- BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN)

Beleidsindicatoren

Indicator *	2021	2022	2023	2024	2025	NL (meest Bron actuele)
% Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)	1,6	1,7	2,3	1,8	-	2,3 DUO/Ingrado
Absoluut verzuim: aantal per 1.000 leerlingen	1,0	-	0,7	1,1	-	6,7 DUO/Ingrado
Relatief verzuim: aantal per 1.000 leerlingen	24,0	27,0	27,0	32,0	-	28,0 DUO/Ingrado
% Jongeren met delict voor de rechter	1,0	1,0	1,0	-	-	1,0 CBS - Jeugdmonitor
% Kinderen in uitkeringsgezin	3,0	3,0	3,0	3,0	-	6,0 CBS - Jeugdmonitor
% Jeugdwerkloosheid	1,0	1,0	2,0	2,0	-	2,0 CBS - Jeugdmonitor
% Netto arbeidsparticipatie	72,9	75,0	76,1	76,3	75,6	73,2 CBS - Arbeidsdeelname
Bijstandsuitkeringen: aantal per 10.000 inwoners	175,3	149,2	146,8	149,2	145,0	281,2 CBS - Re- integratie
Aantal re-integratievoorzieningen: aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	276,3	277,2	157,4	184,0	-	203,1 CBS - Re- integratie

*Gebaseerd op de actuele gegevens van [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) mei 2026, ontbrekende gegevens zijn niet beschikbaar

PROGRAMMA 6. INFORMATIE EN KENNISSAMENLEVING

Toelichting

Onze inwoners verwachten steeds meer digitale dienstverlening die op elkaar is afgestemd. Deze dienstverlening moet begrijpelijk en transparant zijn, en we moeten als gemeente makkelijk bereikbaar en aanspreekbaar zijn. We zijn aan de slag gegaan om de toegang tot diensten en producten te verbeteren en werken ook de komende jaren hieraan verder. We werken daarbij meer op basis van data, procesgericht en digitaal zodat we onze dienstverlening verder kunnen ontwikkelen en een meer dienstbare overheid zijn.

Beleidsnota's

Lokaal beleid:

Informatiebeleid 2021-2025

Moties en amendementen:

Motie Maak raadsinformatie c.q. bestuurlijke informatie goed en eenvoudig vindbaar, doorzoekbaar en toegankelijk

Motie goede leesbaarheid openbare mededelingen

Wat hebben we in 2025 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

6.1 Toegang tot diensten en producten

In 2025 is er gewerkt aan het verbeteren van de toegang tot gemeentelijke diensten en producten, met een sterke focus op digitale dienstverlening via de websites en online portalen. Als eerste is geïnvesteerd in het verbeteren van de toegankelijkheid van onze digitale ingangen. Zo is de website SociaalTeamOverbetuwe.nl getest op toegankelijkheid en zijn verbeteringen doorgevoerd conform de Wet digitale overheid (Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid). In dat kader is gewerkt aan het toegankelijk maken van content op de websites (zoals minder pdf-bestanden) en het maken van toegankelijke e-formulieren.

Dit sluit ook aan op de invoering van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), waarbij inwoners het recht krijgen om digitaal aanvragen, meldingen etc. in te kunnen dienen bij de gemeente. In dat kader komt met de komst van het nieuwe zaakstelsel een Persoonlijke Internet Pagina (PIP) online. Hier kunnen inwoners aanvragen inzien en de voortgang bekijken, passend bij de regelgeving van de Wmebv. In de Wmebv staat ook dat we een zorgplicht hebben. Dat betekent dat we inwoners die er niet uitkomen of die minder digitaal vaardig zijn helpen. Dat kan bijvoorbeeld via de IDO's (Informatiepunten Digitale Overheid in de bibliotheken) maar ook via onze eigen balie en KCC. Tegelijkertijd zijn achterliggende processen verder geoptimaliseerd om deze digitale dienstverlening goed te kunnen ondersteunen. De invoering van de Wmebv is nog niet volledig afgerond en loopt nog door in 2026.

Ook is in 2025 voortgang geboekt bij de invoering van de Wet open overheid. Er is ingezet op het op orde brengen van de informatiehuishouding en de bijbehorende processen, als basis voor een duurzame en toekomstbestendige uitvoering van de Woo.

6.2 Verantwoord werken met gegevens

In 2025 is onze organisatie verdergegaan op de ingeslagen weg van het verantwoord werken met data. Er zijn dashboards ingericht voor stuurinformatie voor management en medewerkers en we hebben gebruik gemaakt van 'Overbetuwe in Cijfers'.

Er is een visie op het gebruik en toepassen van Artificial Intelligence vastgesteld. De eerste ervaringen met het gebruik van AI in de praktijk werden via Pilots opgedaan. Daarnaast zijn de architectuurprincipes voor ons informatielandschap vastgesteld. De principes zijn leidend bij vernieuwingen van ons applicatielandschap.

6.3 Digitaal en procesmatig werken

Eind 2025 heeft de organisatie een nieuw zaaksysteem in gebruik genomen. Met deze ingebruikname heeft ook de geauthentiseerde digitale handtekening zijn intrede gedaan. Hierdoor heeft de organisatie de mogelijkheid gekregen om processen volledig digitaal af te handelen. Een deel van de organisatie is inmiddels overgestapt naar Microsoft 365. Zij kan hierdoor zowel intern als extern makkelijk samenwerken.

Het digitaal toegangsbeleid is herzien en deels geïmplementeerd in de organisatie.

Via een gezamenlijk opleidingstraject en periodieke kennissessies is verder gewerkt aan een professionalisering van ons functioneel beheer, zodat we onze informatieveiligheid beter hebben geborgd en onze bedrijfsrisico's hebben verkleind.

Wat heeft het programma Informatie en kennissamenleving gekost?

Met dit programma zijn geen financiële middelen gemoeid. Deze maken onderdeel uit van het taakveld dat bij programma 7 is ondergebracht.

PROGRAMMA 7. FINANCIËN EN BEDRIJFSVOERING

Toelichting

Gemeente Overbetuwe heeft ook in 2025 een solide financieel beleid gevoerd. We doen alleen uitgaven die we hebben begroot en kiezen voor investeringen waarvan we de lasten op langere termijn kunnen blijven dragen. Door realistisch te begroten en regelmatig te rapporteren, houden we grip op onze financiën.

Een goed functionerende bedrijfsvoering is het fundament waarop onze doelstellingen en ambities op een efficiënte en effectieve wijze kunnen worden gerealiseerd. Goede bedrijfsvoering zorgt voor betrouwbare informatie die noodzakelijk is bij het nemen van beslissingen, het afleggen van verantwoording draagt bij aan het goed functioneren van onze organisatie. In 2025 heeft een verdere doorontwikkeling van de bedrijfsvoering op diverse fronten plaats gevonden. In de doelstellingen gaan we hier dieper op in en ook in de paragraaf bedrijfsvoering vindt u nadere informatie hierover.

Beleidsnota's

Lokaal beleid:

Mandaatbesluit 2023

Klachtenverordening 2023

Financiële verordening 2025

Treasurystatuut 2022

Informatiebeleid 2021-2025

Stuurmodel Overbetuwe 2023

Informatiebeveiligingsbeleid gemeente Overbetuwe 2020

Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Overbetuwe 2019

Nota risicomangement 2023

Privacybeleid- en reglement gemeente Overbetuwe 2018

Algemene Verordening Gegevensbescherming en aanverwante regelgeving

Verordening controle financieel beheer en organisatie gemeente Overbetuwe 2025

Regeling Melding vermoeden misstand gemeente Overbetuwe 2025

Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur gemeente Overbetuwe 2023 (artikel 213a Gemeentewet)

Algemeen delegatiebesluit gemeente Overbetuwe 2025

Organisatiebesluit gemeente Overbetuwe 2025

Moties en amendementen:

Motie: Krapte op de arbeidsmarkt en vitale functies

Wat hebben we in 2025 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

7.1 Financiën

We hebben in 2025 een groter overschot gerealiseerd dan werd verwacht op basis van de 2e Bestuursrapportage 2025 door hoofdzakelijk eenmalige meevallers en onderbestedingen. Via de resultaatbestemming wordt voorgesteld om een aanzienlijk deel van het overschot als vrij besteedbaar toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Ook over 2025 gaat het college de financiële rechtmatigheidsverklaring afgeven bij de jaarrekening conform de regelgeving van het Rijk. Wij hebben ons gehouden aan de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) voorschriften. Onze begroting en jaarrekening bestaan uit de verplichte onderdelen zoals paragrafen, programma's en een financiële onderbouwing.

We streven naar een weerstandsratio tussen de 1,4 en 2,0. Op deze wijze zijn de risico's voldoende beheersbaar met de beschikbare middelen. We komen voor 2025 uit op een ratio van 1,43. (afgerond 1,4) Dat valt dus binnen voornoemde bandbreedte.

Aan het streven van een solvabiliteit van minimaal 20% (is risiconiveau neutraal) hebben we niet kunnen voldoen in 2025. Solvabiliteit geeft de mate aan waarin wij als gemeente aan onze de financiële verplichtingen kunnen voldoen. Voor de komende jaren blijft dit een aandachtspunt gezien ook de forse investeringen die we zullen gaan doen in schoolgebouwen en een multifunctioneel sportcentrum.

7.2 Bedrijfsvoering

De krapte op de arbeidsmarkt zorgde ook in 2025 voor een extra uitdaging om personeel te vinden voor moeilijk vervulbare vacatures. Om onze positie op de arbeidsmarkt te versterken is in 2025 het Plan Arbeidsmarktbenadering opgesteld. Vanwege krapte op de arbeidsmarkt en beperkte middelen wordt het ook steeds meer van belang om te werken aan onze grip en efficiency van onze (financiële) processen. Daarom is in 2025 gewerkt aan procesgericht en projectmatig werken en het verbeteren van onze informatiehuishouding. Zo zijn werkprocessen geoptimaliseerd, is er gekeken naar de kanalen waarlangs inwoners diensten en producten aanvragen en is er een nieuw zaakstelsel gekomen. Zo werken we aan een effectieve bedrijfsvoering en voldoen we ook aan wetten zoals de Wet digitale overheid en de Wet open overheid.

Met de introductie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (Nederlandse regelgeving en ook wel BIO2 genoemd) medio 2025, is sprake van een duidelijke verzwaring ten opzichte van eerdere beveiligingsnormen, waardoor extra maatregelen noodzakelijk zijn om aantoonbaar in control te blijven. In dat kader hebben we een monitorings- en detectie (SIEM/SOC)-oplossing aangeschaft, die invulling geeft aan de monitoringsplicht uit de Network and Security Directive (Europese regelgeving en ook wel NIS2 genoemd) door beveiligingsgebeurtenissen continu te verzamelen, te analyseren en zo nodig op te volgen. Daarnaast hebben wij ingezet op het verder versterken van de logische toegangsbeveiliging, zodat alleen geautoriseerde gebruikers toegang krijgen tot systemen en gegevens en risico's op onbevoegde toegang worden beperkt. Hiermee blijven wij structureel werken aan het verhogen van onze (digitale) weerbaarheid en het beschermen van gevoelige informatie.

Wat heeft het programma Financiën en bedrijfsvoering gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele Begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
0.4 Overhead			
Lasten	21.912	21.435	477
Baten	-1	-410	409
Totaal 0.4 Overhead	21.911	21.025	887
Gerealiseerd resultaat	21.911	21.025	887

Toelichting op afwijkingen groter dan € 100.000.

0.4 Overhead	Voordelen	Nadelen	I/S
- Lagere lasten van het personeelsbudget op taakveld overhead. Zie de uitgebreidere toelichting hierover in de paragraaf bedrijfsvoering.	860		I
- Op grond van een stellige uitspraak van de Commissie BBV is een nieuwe VZ Verlofsparen gevormd.		208	I
- Dit betreft het voordeel op het budget informatiebeveiliging. In 2025 is een start gemaakt met het project Identity Acces Management. Dit traject wordt vervolgd in 2026. Voor een deel van het voordeel is een overhevelingsverzoek ingediend. Daarnaast is de implementatie van de SIEM/SOC vertraagd. Deze implementatie loopt door in 2026. De kosten van de implementatie hiervan worden ten laste gebracht van het budget 2026 waardoor hier een eenmalig voordeel ontstaat.	171		I
- De inwerkingtreding van de Wet Open Overheid wordt voortdurend opgeschort vanuit het Rijk. Hierdoor worden de te maken kosten uitgesteld. Voor een deel van dit voordeel is een overhevelingsverzoek ingediend om de implementatie en de inkoop van een publicatievoorziening mogelijk te maken.	109		I
- Hogere bijdrage aan de VNG		37	I
- Saldo diverse voor- en nadelen		8	I
Totaal	1.140	253	

PROGRAMMA 8. ALGEMEEN BESTUUR

Toelichting

De gemeente Overbetuwe, liggend in het hart van de regio Arnhem-Nijmegen, is een groot voorstander van (grensoverschrijdende) regionale samenwerking. Wij vinden het belangrijk dat de regionale samenwerking effectief en slagvaardig is opgezet om de gezamenlijke doelen te realiseren. Dat is noodzakelijk om de concurrentiepositie, aantrekkingskracht en bereikbaarheid van onze regio te versterken.

De raad ontvangt periodiek jaarstukken en (concept) begroting en wordt in de gelegenheid gebracht hierop een zienswijze in te dienen. Waar nodig informeren we inwoners over de (voortgang op de) opgaven en ontwikkelingen bij verbonden partijen.

Beleidsnota's

Lokaal beleid:

Nota verbonden partijen, gemeente Overbetuwe 2024

Verordening ambtelijke bijstand en fractievergoeding gemeente Overbetuwe 2025

Regionaal beleid:

Regionale agenda 2025-2028 Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen

Strategische visie middengebied Overbetuwe en Lingewaard, 2021

Moties en amendementen:

Motie: Vergaderplanning besluitvormingscyclus Groene Metropool Regio

Wat hebben we in 2025 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

8.1 Regionale samenwerking

Binnen dit programma is (administratief) gefaciliteerd dat het algemeen bestuur (gemeenteraad en college) kan functioneren. Tevens biedt dit programma middelen voor de regionale samenwerking. Samenwerkingsverbanden zoals Euregio en Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen helpen om gezamenlijke doelen te realiseren. Zie de paragraaf 'Verbonden Partijen' waarin verwoord is wat deze (maar ook andere) regionale samenwerkingen hebben opgeleverd.

8.2 Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

Bij verbonden partijen gaat het om publiekrechtelijke en privaatrechtelijke organisaties. Publiekrechtelijke organisaties zijn gemeenschappelijke regelingen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Privaatrechtelijke organisaties zijn bv. een NV, BV of stichting. Voor een verdere toelichting op de verschillende verbonden partijen verwijzen we naar paragraaf 'Verbonden Partijen' van deze programmabegroting. Hierin worden de doelstellingen van de verbonden partijen toegelicht en is een financieel overzicht opgenomen.

De Nota verbonden partijen die door de raad op 1 oktober 2024 is vastgesteld, is in Q4 2025 geëvalueerd. De conclusie luidt dat de nota in de praktijk goed wordt toegepast en dat de nieuwe methode om van elke verbonden partij een risicoprofiel vast te stellen goed werkt, maar dat er nog wat puntjes op de i gezet moeten worden. De aanbevelingen richten zich voornamelijk op de optimalisatie van interne processen om de risicobeoordeling verder te ondersteunen. De Evaluatie en aanbevelingen zijn doorgelegd naar de raad om daarover op 24 februari 2026 een besluit te nemen.

Wat heeft het programma Algemeen bestuur gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele Begroting 2025	Realisatie 2025	Saldo 2025
0.1 Bestuur			
Lasten	2.528	4.195	-1.667
Baten	0	0	0
Totaal 0.1 Bestuur	2.528	4.195	-1.667
Gerealiseerd resultaat	2.528	4.195	-1.667

Toelichting op afwijkingen groter dan € 100.000.

0.1 Bestuur	Voordelen	Nadelen	I/S
- Per 1 januari 2028 worden de pensioenen van politieke ambtsdragers overgedragen aan het Algemeen Burgelijk Pensioenfonds (ABP). De commissie BBV heeft een stellige uitspraak gedaan dat de hoogte van de voorzieningen wethouders- en nabestaandenpensioenen gebaseerd dient te zijn op de verwachte overdrachtswaarde per 31-12-2027. Het ABP hanteert met name een hogere dekkingsgraad waardoor (bijna) alle gemeenten bij dienen te storten in de voorziening.		1.561	I
- De meest recente aanpassingen van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers waren niet voorzien in de begroting 2025. Het structureel nadeel wordt meegenomen in de 1e bestuursrapportage 2026.		76	S
Saldo diverse overige voor- en nadelen		30	I
Totaal	0	1.667	

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen dragen bij aan de realisatie van de doelstellingen van dit programma:

- Euregio RijnWaal
- Regio Arnhem Nijmegen (Groene Metropoolregio)

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN, VPB, ONVOORZIEN EN MUTATIES RESERVES

Algemene dekkingsmiddelen, VPB en onvoorzien

Lasten (bedragen x € 1.000)	Begr. na wijz. 2025	Realisatie 2025	Verschil
<u>Onvoorzien:</u>			
- werkelijke raming onvoorzien	0	0	0
<u>VPB:</u>			
- raming vpb	35	24	11
<u>Overige lasten:</u>			
- lasten heffingen en invordering gemeentelijke belastingen	1.322	1.406	-83
- lasten deelnemingen	1	1	0
- lasten geldleningen	0	0	0
- reeds bestemde structurele financiële ruimte	449	0	449
- eenmalige financiële ruimte	605	59	546
- stelposten (algemeen)	-26	0	-26
- overige lasten	3.723	4.291	-568
Totaal lasten	6.110	5.781	329
Baten (bedragen x € 1.000)	Begr. na wijz. 2025	Realisatie 2025	Verschil
<u>Algemene dekkingsmiddelen:</u>			
- uitkeringen gemeentefonds	96.030	97.181	1.152
- onroerende zaakbelastingen eigenaren	9.425	9.473	47
- onroerende zaakbelastingen gebruikers	1.709	1.705	-4
- rentetoevoeging aan algemene dienst:	0	0	0
- rente bestemmingsreserves	215	207	-7
- rente voorzieningen	309	352	43
- rente overlopende passiva	8	0	-8
- hondenbelasting	432	414	-18
- dividend deelnemingen	55	62	7
- precariobelastingen	42	51	9
<u>Overige baten:</u>			
- overige baten	3.554	4.551	997
Totaal baten	111.777	113.995	2.218

Toelichting op afwijkingen groter dan € 100.000.

De algemene dekkingsmiddelen, VPB en onvoorzien bestaan uit de taakvelden 0.5, 0.61, 0.62, 0.64, 0.7, 0.8 en 0.9. Alle mutaties van deze taakvelden zijn verwerkt in bovenstaande tabel. Per saldo is er sprake van een totaal voordeel van € 2.422.000 (is saldo van voordeel baten van € 2.097.000 en voordeel lasten van € 325.000). Hieronder zijn de taakvelden toegelicht waarbij sprake is van een verschil dat groter is dan € 100.000.

0.64 Belastingen overig	Voordelen	Nadelen	I/S
- Dit taakveld heeft per saldo een voordeel op de inkomsten van de belastingsamenwerking. Echter betreft dit geen budgettair voordeel, want hier staan nadelen op andere taakvelden tegenover onder andere op taakveld 0.4 overhead. Daarnaast zijn de kosten voor bezwaar en beroepen lager vanwege een daling in de aantallen.	152		I
- Betreft een lagere eindheffing werkkostenregeling (WKR).	38		I
Saldo diverse overige voor- en nadelen	19		I
Totaal	209	0	

0.7 Algemene Uitkering	Voordelen	Nadelen	I/S
- In december 2025 is de decembercirculaire verschenen. Het budgettaire voordeel van die circulaire is € 869.000 (zie TIC-lijst 269486). De actualisatie van alle aantallen en eenheden die de basis zijn voor de berekening van de Algemene Uitkering heeft geleid tot een verlaging van € 371.000. Per saldo is er dus een voordeel van	498		I
- De Algemene Uitkering is via de decembercirculaire 2025 ook nog verhoogd met € 392.000 voor nieuwe taken en decentralisatie-uitkeringen. Dit betreft:	392		I
<ul style="list-style-type: none"> # Wet versterking regie volkshuisvesting € 124.000 # Veilig vergaderen € 110.000 # Meerkosten Oekraïne Sociaal Domein € 59.000 # Kinderopvang pleegouders € 32.000 # Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven € 32.000 # Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp € 22.000 # Implementatie plateau 2 € 13.000 			
De toegekende bedragen voor deze zeven mutaties leiden dus tot een voordeel in boekjaar 2025 van € 392.000. Via de resultaatbestemming worden deze middelen gereserveerd.			
- Daarnaast hebben nabetalings plaatsgevonden over 2023 en 2024. Dit heeft geresulteerd in een (budgettair) voordeel van € 262.000.	262		I
Totaal	1.152	0	

0.8 Overige baten en lasten	Voordelen	Nadelen	I/S
- In de begroting 2025 was eenmalige financiële ruimte opgenomen voor onder andere taakmutaties van de Algemene Uitkering. Deze financiële ruimte is echter niet ingezet in 2025 waardoor er sprake is van een voordeel op dit taakveld. Het betreft:	546		I
<ul style="list-style-type: none"> # invoering omgevingswet (meicirc. 2025) € 233.000 # beëindigingsregeling veehouderijbedrijven (dec.circ. 2024) € 125.000* 			

# loon- en prijsbijstelling jeugdzorg (sept..cir. 2023)	€ 58.000		
# beëindigingsregeling veehouderijbedrijven (mei.circ. 2025)	€ 56.000		
# spreidingswet (sept..circ. 2025)	€ 33.000		
# IBO problematische schulden (meicirc. 2025)	€ 31.000		
# register externe veiligheidsrisico's (dec..circ. 2024)	€ 10.000 *		
* Het budgettaire voordeel is € 411.000. Het overige deel van (dus € 135.000 wordt gecompenseerd door een lagere onttrekking aan Algemene Reserve op het taakveld "mutaties reserves".			
- In de begroting 2025 was structurele financiële ruimte opgenomen voor onder andere taakmutaties van de Algemene Uitkering. Deze financiële ruimte is echter niet ingezet in 2025 waardoor er sprake is van een voordeel. Het betreft:		314	I
# kwaliteitsborging bouwtoezicht 2022 (sept.circ. 2022)	€ 125.000		
# participatiewet IU (sept.circ. 2025)	€ 90.000		
# Sociale infrastructuur (meicirc. 2025)	€ 45.000		
# Wet betaalbare huur (sept.circ. 2024)	€ 41.000		
# Omgevingsveiligheidsdienst (sept.circ. 2025)	€ 13.000		
Het budgettaire voordeel is € 218.000. Het overige deel van (dus € 96.000 wordt gecompenseerd door een lagere onttrekking aan Algemene Reserve op het taakveld "mutaties reserves".			
- Aan de hand van de definitieve afrekening van de SPUK sport regeling over 2023 is nog een niet voorziene btw teruggaaf ontvangen. Dit kwam door een wat hoger werkelijk uitkeringspercentage dan aanvankelijk was berekend.		117	I
- Niet ingezette stelposten van financiële ruimte beheerplannen Openbare Ruimte.		108	I
- In 2025 zijn materieel en voertuigen van het Team Openbare Werken vervangen. De verkoopopbrengst was groter dan de restantboekwaarde en dus is er sprake van een voordeel. Dit is echter geen budgettair voordeel omdat deze netto-opbrengst via het taakveld "mutaties reserves" is toegevoegd aan de bestemmingsreserve materieel Openbare Werken.		70	I
- Niet ingezette stelpost voor uitgaven aan Processen, bedrijfsvoering. en benutting van applicaties. Dit is echter geen budgettair voordeel want hier staat een lagere geraamde onttrekking uit de algemene reserve tegenover op het taakveld "mutaties reserves".		62	I
- Niet functioneel verdeelde stelpost voor hogere verzekeringspremie		58	I
- Tekort P-budget (zie ook taakveld 0.4). De toelichting over het P-budget 2025 is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.			225 I
- Niet geraamde storting in de voorziening dubieuze debiteuren belastingen naar aanleiding van een geactualiseerde onderbouwing.			73 I
Saldo diverse overige voor- en nadelen		31	I
Totaal		1.306	298

Mutaties reserves per programma

Toevoegingen (bedragen x € 1.000)	Begr. na wijz. 2025	Realisatie 2025	Verschil
Toevoeging aan reserves programma 01	0	0	0
Toevoeging aan reserves programma 02	100	457	-357
Toevoeging aan reserves programma 03	0	0	0
Toevoeging aan reserves programma 04	211	0	211
Toevoeging aan reserves programma 05	134	134	0
Toevoeging aan reserves programma 06	0	0	0
Toevoeging aan reserves programma 07	0	0	0
Toevoeging aan reserves programma 08	0	0	0
Toevoeging aan reserves alg. dekkingsmidd.	1.736	1.736	0
Totaal toevoegingen	2.181	2.327	-146

Onttrekkingen (bedragen x € 1.000)	Begr. na wijz. 2025	Realisatie 2025	Verschil
Onttrekkingen aan reserves programma 01	-750	-312	-437
Onttrekkingen aan reserves programma 02	-2.460	-2.009	-451
Onttrekkingen aan reserves programma 03	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves programma 04	-1.203	-349	-854
Onttrekkingen aan reserves programma 05	-823	-788	-35
Onttrekkingen aan reserves programma 06	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves programma 07	-551	-446	-106
Onttrekkingen aan reserves programma 08	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves alg. dekkingsmid.	-4.608	-4.013	-595
Totaal onttrekkingen	-10.395	-7.917	-2.477

Saldo (bedragen x € 1.000)	Begr. na wijz. 2025	Realisatie 2025	Verschil
Saldo mutaties reserves programma 01	-750	-312	-437
Saldo mutaties reserves programma 02	-2.360	-1.552	-808
Saldo mutaties reserves programma 03	0	0	0
Saldo mutaties reserves programma 04	-992	-349	-643
Saldo mutaties reserves programma 05	-689	-654	-35
Saldo mutaties reserves programma 06	0	0	0
Saldo mutaties reserves programma 07	-551	-446	-106
Saldo mutaties reserves programma 08	0	0	0
Saldo mutaties aan reserves alg. dekkingsmid.	-2.872	-2.277	-595
Totaal saldo	-8.214	-5.590	-2.624

A. PARAGRAFEN

I. Lokale lasten

Inleiding

In deze paragraaf bieden wij inzicht in het beleidskader rond de lokale heffingen, kostendekking per verordening, de tariefs- en kostenontwikkeling, de lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid. Daarnaast is aan het einde van deze paragraaf een kosten- en dekkingsoverzicht opgenomen van de belangrijkste bestemmingsheffingen: rioolheffing en de reinigingsheffingen.

Het beleidskader van de lokale heffingen

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Beleidskader

Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ), Verordening onroerendezaakbelastingen gemeente Overbetuwe 2025.

Algemeen

Jaarlijks worden de WOZ-waarden voor woningen en niet-woningen vastgesteld. Deze WOZ-waarde is de grondslag voor de aanslag OZB. Wij zorgen voor een tijdige en correcte verzending van de waardebeschikkingen (WOZ-waarde) en belastingaanslagen. Met dagtekening 21 februari 2025 zijn de WOZ-beschikkingen/aanslagen gemeentelijke belastingen 2025 verzonden.

In 2025 zijn er 663 WOZ-bezwaren ingediend. De afhandeling van de bezwaarschriften heeft tijdig plaatsgevonden. De wettelijke termijn voor het doen van een uitspraak is het einde van het kalenderjaar. In 2025 is 96% van de bezwaren tegen de WOZ-waarde binnen 6 maanden na ontvangst afgehandeld. Eind 2025 waren alle WOZ-bezwaren afgehandeld.

Herwaardering

Voor het belastingjaar 2025 is de OZB gebaseerd op de WOZ-waarden per de waardepeildatum 1 januari 2024. Uitgangspunt is dat schommelingen van WOZ-waarden geen invloed hebben op de hoogte van de gemiddelde aanslag OZB. Niet alleen wanneer waarden dalen, maar ook niet als waarden stijgen. Wel kan het natuurlijk zo zijn dat bepaalde typen onroerende zaken een waardeontwikkeling laten zien die van het gemiddelde afwijkt, wat dan ook tot een hogere of lagere belastingaanslag zal leiden.

Tarieven

In de programmabegroting 2025 is een verhoging van de onroerende-zaakbelastingen met 6,2% voor woningen en 11,7% voor niet-woningen (2024: 5,9% voor zowel woningen als niet-woningen) opgenomen. Dit betreffen de volgende verhogingen:

1. 2,2% inflatie.
2. 2% conform het aangenomen amendement 'A-9 Verhoging OZB maximaal 2%' door de raad op 9 november 2021 bij de behandeling van de Programmabegroting 2022-2025.
3. 5% voor niet-woningen conform het aangenomen amendement 'A2 Amendement OZB' door de raad op 2 juli 2024 bij de behandeling van de Kadernota 2025.
4. Extra verhoging met 2% voor woningen en 2,5% voor niet-woningen.

Bij de vaststelling van de OZB-tarieven voor 2025 is rekening gehouden met de waardeontwikkeling van de onroerende zaken. De waarden van woningen zijn in de periode van 1 januari 2023 tot 1 januari 2024 met gemiddeld 4,4% gestegen (2022-2023: 6,4%). De waarden van niet-woningen zijn in die periode gemiddeld met 2% gestegen (2022-2023: 12,5%). De OZB-tarieven voor 2025 zijn, naast de hiervoor vermelde aanpassing in verband met de waardeontwikkeling, dus verhoogd met 6,2% voor woningen en 11,7% voor niet-woningen (2024: 5,9%). De totale OZB-opbrengst 2025 inclusief areaal uitbreiding bedraagt € 11.178.000 (afgerond) (2024: € 10.130.000).

Hondenbelasting

Beleidskader

Verordening hondenbelasting gemeente Overbetuwe 2025.

Algemeen

De hondenbelasting is een algemene belasting waarvan de opbrengst in de algemene middelen vloeit en van waaruit gemeenten zelf mogen bepalen waaraan het wordt besteed. Uit onze inkomsten van de hondenbelasting worden onder andere de aanleg, het onderhoud en de schoonmaak van de hondenvoorzieningen (honden uitlaatplaatsen en hondensloopgebieden) betaald.

Tarieven

De tarieven voor hondenbelasting zijn in 2025 naast de inflatie van 2,2% met extra 10% verhoogd (2024: 3,9%). De opbrengst van de hondenbelasting 2025 bedraagt € 414.000 (afgerond) (2024: € 369.000).

Rioolheffing

Beleidskader

Verordening rioolheffing gemeente Overbetuwe 2025 en Water- en Rioleringsprogramma gemeente Overbetuwe 2025-2029 (Wrp 2025-2029).

Algemeen

De rioolheffing wordt geheven voor de bekostiging van beheer en onderhoud van het gemeentelijke rioleringsstelsel. Evenals de afvalstoffenheffing is de rioolheffing kostendekkend: we gaan uit van het principe 'de vervuiler betaalt'. De belasting wordt geheven van de gebruiker van een pand.

De raad heeft een voorziening riolering ingesteld: het verschil tussen de opbrengsten en de kosten van riolering komen ten gunste of ten laste van de voorziening.

Tarieven

De totale opbrengst uit de rioolheffing 2025 bedraagt € 3.247.000 (afgerond) (2024: € 2.334.000). De tarieven voor 2025 zijn verhoogd met 38,7% (inclusief 2,2% inflatie) (2024: 27,4%). Het belangrijkste tarief 2025 is € 148,00 (2024: € 106,74) voor een waterverbruik tot 500 kubieke meter.

Om tot een volledige kostendekking voor 2025 te komen is een onttrekking aan de voorziening nodig geweest van afgerond € 1.188.000 (2024: 1.568.000). Dit is € 412.000 minder ten opzichte van de vastgestelde primaire begroting.

De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- a. Lagere kosten voor onderzoeken en diverse adviesvragen (€ 171.000 voordeel).
- b. Lagere kapitaallasten (€ 144.000 voordeel), vooral door vertraging in uitvoering van de projecten en een verlaging van de rente naar 1,15%.
- c. Hogere onderhoudskosten (€ 92.000 nadeel).
- d. Lagere BTW kosten met name door lagere directe lasten (€ 78.000 voordeel).
- e. Lagere kosten klimaat-meekoppel-budget gezien opstartfase (€ 74.000 voordeel).

Door de inzet van de voorziening riolering kunnen de riooltarieven beperkt blijven.

Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten

Beleidskader

Artikel 15.33 van de Wet milieubeheer, Verordening reinigingsheffingen gemeente Overbetuwe 2025 en Grondstoffenbeleidsplan 2024-2028 'Van Afval Naar Grondstof'.

Algemeen

Voor de reinigingsheffingen geldt het beginsel: de vervuiler betaalt. Om die reden is de 100% kostendekking het uitgangspunt.

Tarieven

De hogere kosten voor het inzamelen van afval zijn doorberekend aan de inwoners waarbij uitgegaan wordt van 100% kostendekking. De vaste tarieven zijn in 2025 met 20,5% verhoogd (2024: 4,9%) en de variabele tarieven voor 2025 zijn niet gestegen ten opzichte van 2024. De totale opbrengst uit de reinigingsheffingen 2025 bedraagt € 6.804.000 (afgerond) (2024: € 6.281.000).

Precariobelasting

Beleidskader

Verordening precariobelasting gemeente Overbetuwe 2025.

Algemeen

Precariobelasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen op de voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Het gaat om terrassen en standplaatsen. Bijvoorbeeld verkoopwagen of kraam waar spullen of eten verkocht wordt.

Tarieven

De tarieven voor precariobelasting zijn in 2025 verhoogd met 2,2% inflatie (2024: 3,9%). Voor alleen precariobelasting terrassen is het tarief met extra 25% verhoogd.

Marktgeden/standplaatsen

Beleidskader

Verordening marktgeden gemeente Overbetuwe 2025.

Algemeen

Iedereen die een standplaats heeft op de wekelijkse markt betaalt marktgeld. Dat geldt ook voor degene die een standplaats heeft voor bijvoorbeeld een dag. Naast marktgeld betalen ze een bedrag voor de elektriciteitsvoorzieningen als daarvan gebruik wordt gemaakt.

Tarieven

Voor de goederenmarkt in Zetten geldt een lager tarief dan voor Elst. De reden hiervoor is de beperktere omvang van de kern Zetten en de markt. De tarieven zijn afgeleid van de in de Tarieventabel leges, behorende bij de legesverordening, opgenomen tarieven voor overige standplaatsen. De tarieven voor marktgeld zijn in 2025 verhoogd met 2,2% inflatie (2024: 3,9%).

Lijkbezorgingsrechten

Beleidskader

Verordening lijkbezorgingsrechten gemeente Overbetuwe 2025.

Algemeen

Voor het gebruik van een algemene begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats worden rechten geheven. In deze gemeente zijn er drie algemene begraafplaatsen.

Tarieven

De tarieven voor lijkbezorgingsrechten zijn in 2025 naast de inflatie van 2,2% met extra 20% verhoogd (2024: 3,9%).

Bedrijveninvesteringszone (BIZ)

Beleidskader

Verordening bedrijveninvesteringszone centrum Elst 2025-2029, Verordening bedrijveninvesteringszone centrum Heteren 2022-2026 en Verordening bedrijveninvesteringszone centrum Zetten 2023-2027.

Algemeen

Ondernemers in het centrum van Elst, Heteren en Zetten hebben een bedrijveninvesteringszone (BIZ) opgericht. In de BIZ investeren ondernemers in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving. De gebruikers en/of eigenaren van panden in het centrum van Elst, Heteren en Zetten die niet als woning worden gebruikt, betalen hiervoor een BIZ-bijdrage aan de gemeente. De gemeente geeft de opbrengst als subsidie aan Stichting Centrummanagement Elst, Stichting Centrummanagement Heteren en Stichting Centrummanagement Wizet die hiervoor activiteiten uitvoeren.

Op 1 januari 2025 is een nieuwe BIZ voor centrum Elst in werking getreden met hogere tarieven. Voor 2025 is de belastingopbrengst € 225.000 (afgerond) (2024: € 167.000).

Leges

Beleidskader

Legesverordening gemeente Overbetuwe 2025 en de Tarieventabel leges 2025.

Algemeen

We heffen leges om een gedeelte van onze taken te bekostigen. Deze taken worden in de vorm van een dienst individueel afgenomen door bewoners of bedrijven.

Tarieven

De tarieven voor leges zijn in 2025 verhoogd met 2,2% (inflatie) (2024: 3,9%). Voor sommige diensten heeft het Rijk een maximumtarief ingesteld, zoals voor rijbewijzen, paspoorten en identiteitskaarten. Het uitgangspunt voor de tarieven is gebaseerd op 100% kostendekking.

Toeristen- en forensenbelasting

Beleidskader

Verordening toeristenbelasting gemeente Overbetuwe 2025, Verordening forensenbelasting gemeente Overbetuwe 2025.

Algemeen

Toeristenbelasting is een belasting voor iedereen die overnachtingsplekken verhuurt, zoals hotels, campings, pensions en bed & breakfasts. Dit geldt ook voor verhuur via Airbnb of aan (buitenlandse) werknemers en studenten die niet in de gemeente ingeschreven staan.

Forensenbelasting is een belasting voor personen die, zonder dat ze hun hoofdverblijf in de gemeente hebben, meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning tot hun beschikking hebben voor zichzelf of voor hun gezin.

Tarieven

Het tarief voor toeristenbelasting is in 2025 € 1,00 per persoon per nacht. Campings kunnen gebruik maken van arrangementstarieven voor bepaalde perioden. Voor forensenbelasting is het tarief € 500,00 per woning.

Lokale lastendruk

De lokale lasten worden jaarlijks door het Centrum voor Onderzoek van de economie van de lagere Overheden (COELO) in beeld gebracht. De cijfers van de COELO over 2025 leveren een goede vergelijking op van de lastendruk in onze gemeente ten opzichte van het regionale en landelijke beeld. De woonlasten voor een gemiddeld gezin (eigenaar-bewoner) in Overbetuwe zijn in 2025 de op vier na laagste van de 51 gemeenten in de provincie Gelderland. Landelijk staat Overbetuwe op nummer 40 van de 346 (van laagste naar hoogste woonlasten) gemeenten.

Belastingdruk per object en inwoner op basis van de werkelijke opbrengsten van de afgelopen belastingjaren:

	2021	2022	2023	2024	2025
Opbrengst per object	713,94	723,46	762,17	814,79	916,23
Opbrengst per inwoner	331,53	339,52	359,86	387,28	437,68

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Beleidskader

Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen gemeente Overbetuwe 2025.

Algemeen

Net als in voorgaande jaren worden de maximale mogelijkheden tot het verlenen van kwijtschelding benut. Kwijtschelding is mogelijk voor de OZB, het vaste bedrag van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Of kwijtschelding wordt verleend hangt af van de betalingscapaciteit van belastingsschuldigen. Bij de bepaling daarvan houden wij rekening met 100% van de kosten van levensonderhoud zoals die normatief zijn opgenomen in de landelijke richtlijnen voor het kwijtscheldingsbeleid. Natuurlijke personen die een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefenen kunnen voor kwijtschelding van de privé-aanslag in aanmerking komen.

Kwijtscheldingsaanvragen

Voor degenen die eerder ook al kwijtschelding hebben gekregen maken we, met verleende toestemming van de belastingsschuldigen, gebruik van een procedure voor automatische toetsing voor kwijtschelding door het Inlichtingenbureau. Dit heeft ertoe geleid dat in 2025 352 (2024: 354) belastingsschuldigen geen verzoek om kwijtschelding hoefden in te dienen.

In 2025 zijn er, naast de automatische kwijtschelding, nog 310 (2024: 280) kwijtscheldingsaanvragen ingediend. Van deze aanvragen zijn er 221 (2024: 180) geheel of gedeeltelijk gehonoreerd. In 2025 is 97% (2024: 96,5%) van alle kwijtscheldingsaanvragen binnen 4 maanden afgehandeld. Er is voor € 220.000 (afgerond) (2024: € 168.000) aan kwijtschelding verleend.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroot 2025 incl. begr. wijz.	Werkelijk 2025
OZB woningen	6.910	6.918
OZB niet-woningen	4.224	4.259
Hondenbelasting	432	414
Rioolheffing	3.245	3.247
Afvalstoffenheffing/Reinigingsrechten	6.862	6.804
Marktgeden	34	40
Standplaatsen	7	11
Lijkbezorgingsrecht	104	165
BIZ	209	225
Precariobelasting	42	51
Toeristenbelasting	101	80
Forensenbelasting	35	18
Kwijtschelding	-225	-220
Leges	2.779	3.135
Totaal netto opbrengst heffingen	24.759	25.147

Heffing	Opbrengst per object (aantal)	Opbrengst per inwoner (aantal)	totaal 2025 in %
OZB woningen	€ 295,89	€ 141,35	28%
OZB niet-woningen	€ 182,18	€ 87,03	17%
Hondenbelasting	€ 17,69	€ 8,45	2%
Rioolheffing	€ 138,87	€ 66,34	13%
Afvalstoffenheffing/Reinigingsrechten	€ 291,00	€ 139,01	27%
Marktgeden	€ 1,72	€ 0,82	0%
Standplaatsen	€ 0,48	€ 0,23	0%
Lijkbezorgingsrecht	€ 7,06	€ 3,37	1%
BIZ	€ 9,61	€ 4,59	1%
Precariobelasting	€ 2,17	€ 1,04	0%
Toeristenbelasting	€ 3,42	€ 1,63	0%
Forensenbelasting	€ 0,75	€ 0,36	0%
Kwijtschelding	-€ 9,40	-€ 4,49	-1%
Leges	€ 134,08	€ 64,05	13%
Totaal	€ 1.075,52	€ 513,78	100%

De kostendekking

Inleiding

Het BBV schrijft voor dat in deze paragraaf inzicht gegeven moet worden in de mate van kostendekking van de belastingen die op inwoners en/of bedrijven worden verhaald.

In het beleidskader (zie hiervoor) wordt de beoogde dekking omschreven. Hierna wordt inzicht gegeven in de gerealiseerde kostendekking van de heffingen waarvoor een maximale kostendekking van 100% geldt. Uitgangspunt is de in de programmabegroting opgenomen kosten en baten.

In de paragraaf lokale heffingen bij de programmabegroting 2025 én in de vastgestelde "Financiële verordening gemeente Overbetuwe 2025" staan de uitgangspunten voor de berekeningswijze opgenomen.

Verordening Rioolheffing						
Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Taakveld	Omschrijving (sub)taakveld	Begroot primair	Realisatie	Verschil	Toelichting
Directe lasten	7.2	riolering	3.140	2.844	296	
Inkomsten	7.2	riolering	-4	-29	25	
Netto kosten			3.136	2.814	322	
Toe te rekenen kosten						
Overhead: opslag uurtarief (13.526 uur)	7.2	riolering	819	819	0	
Compensabele BTW	7.2	riolering	464	386	78	
Kwijtschelding	6.3	inkomensregelingen	80	78	2	
Kosten waterbeheer	5.7	openbaar groen	345	313	32	
Kosten straatreiniging	2.1	verkeer en vervoer	108	108	0	
Totale kosten			4.952	4.519	434	1
Opbrengst heffing	7.2	riolering	-3.245	-3.247	2	2
Bespaarde rente VZ riolering	0.5	treasury	-108	-85	-24	
Totale baten			-3.353	-3.332	-22	
Totale baten - lasten (onttrekking aan voorziening riolering)			1.599	1.188	412	3
Dekkingspercentage excl. de onttrekking aan voorziening			67,7%	73,7%	-6,0%	
Dekkingspercentage incl. de onttrekking aan voorziening			100,0%	100,0%	0,0%	

Opm: in deze berekening is de rente over de voorziening meegenomen in de kostendekking. Dat is een lokale keuze.

Toelichting:

- De totale lasten zijn € 434.000 lager door:
 - Lagere kosten voor onderzoeken en diverse adviesvragen (€ 171.000 voordeel).
 - Lagere kapitaallasten (€ 144.000 voordeel), vooral door vertraging in uitvoering van de projecten en een verlaging van de rente naar 1,15%.
 - Hogere onderhoudskosten (€ 92.000 nadeel).
 - Lagere BTW kosten met name door lagere directe lasten (€ 78.000 voordeel).
 - Lagere kosten klimaat-meekoppel-budget gezien opstartfase (€ 74.000 voordeel).
 - Lagere kosten waterbeheer (€ 32.000 voordeel)
 - Saldo diverse voordelen (€ 27.000 voordeel).
- Hogere inkomsten uit rioolheffing: € 2.000
- Per saldo lagere onttrekking uit de voorziening riolering: € 412.000. Zie de toelichting 1 en 2 alsmede enkele kleinere mutaties.

Verordening Reinigingsheffingen						
Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Taakveld	Omschrijving (sub)taakveld	Begroot primair	Realisatie	Verschil	Toelichting
Directe lasten	7.3	afval	5.962	5.914	48	
Inkomsten	7.3	afval	-968	-1.284	316	
Netto kosten			4.994	4.630	364	1
Toe te rekenen kosten						
Overhead: opslag uurtarief (incl. Boa's)	7.3	afval	1.077	1.077	0	
Compensabele BTW	7.3	afval	960	956	4	
Activiteiten zwerfafval	2.1	Verkeer en vervoer	36	-21	57	
Kwijtschelding	6.3	inkomensregelingen	145	142	3	
Totale kosten			7.212	6.784	64	1+2
Opbrengst heffing	7.3	afval	-7.212	-6.804	-408	
Totale baten			-7.212	-6.804	-408	3
Totale baten - lasten			0	-20	20	
Dekkingspercentage			100,0%	100,3%	-0,3%	

Toelichting:

1. De totale netto kosten zijn € 364.000 lager. Dat komt voornamelijk door:
 - a. Diverse maatregelen Grondstoffenbeleidsplan zoals trainingen en verwijderen containers lopen door in 2026: € 125.000 (voordeel)
 - b. Hogere inkomsten oud papier en verpakkingsafval: € 114.000 (voordeel)
 - c. Lagere inzamel- en verwerkingskosten: € 73.000 (voordeel)
 - d. Diverse begrotingsmutaties vooral voortvloeiende uit bestuursrapportages: € 69.000 (voordeel)
2. De toe te rekenen kosten zijn € 64.000 lager. Dat komt voornamelijk door:
 - a. Extra inkomsten Nedvang voor beheer zwerfafval: € 57.000 (voordeel)
3. Lagere inkomsten uit afvalstoffenheffing: € 408.000. Dat komt voornamelijk door:
 - a. Diverse begrotingsmutaties voortvloeiende uit bestuursrapportages: € 350.000 (nadeel)
 - b. Lager aantal aanbiedingen RST-containers: € 68.000 (nadeel)

Verordening Marktgeden/standplaatsen						
Omschrijving	Taakveld	Omschrijving (sub)taakveld	Begroot primair	Realisatie	Verschil	Toelichting
Directe lasten	3.3	markten en standpl.	46	87	-41	
Inkomsten	3.3	markten en standpl.	-9	-15	6	
Netto kosten			37	72	-35	
Toe te rekenen kosten						
Overhead: opslag uurtarief	3.3	markten en standpl.	0	0	0	
Compensabele BTW	3.3	markten en standpl.	10	18	-8	
Kwijtschelding						
Totale kosten			47	90	-43	1
Opbrengst heffing	3.3	markten en standpl.	-31	-36	5	
Totale baten			-31	-36	5	
Totale baten - lasten			16	54	-38	
Dekkingspercentage			66,4%	40,3%	26,1%	

Toelichting:

1. Betreft met name hogere energielasten.

Verordening Lijkbezorgingsrecht						
Omschrijving	Taakveld	Omschrijving (sub)taakveld	Begroot primair	Realisatie	Verschil	Toelichting
Directe lasten	7.5	begraafplaatsen	137	136	1	
Inkomsten		begraafplaatsen	0	0	0	
Netto kosten			137	136	1	
Toe te rekenen kosten						
Overhead: opslag uurtarief	7.5	begraafplaatsen	42	42	0	
Compensabele BTW	7.5	begraafplaatsen	n.v.t.	n.v.t.	0	
Kwijtschelding			n.v.t.	n.v.t.	0	
Totale kosten			179	178	1	1
Opbrengst heffing	7.5	begraafplaatsen	-104	-165	61	
Totale baten			-104	-165	61	
Totale baten - lasten			75	13	62	
Dekkingspercentage			58,1%	92,7%	-34,6%	

Toelichting:

1. Hogere opbrengsten begraafplaatsen.

Kostendekking Leges

Overzicht kostendekking legesverordening 2025

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening			directe kosten	overhead	batens	Kosten-dekking
Paragraaf	1.1	Burgerlijke stand	€ 43.660	€ 43.381	€ 85.604	98,3%
Paragraaf	1.2	Reisdocumenten en Ned. ID kaart	€ 611.847	€ 185.135	€ 748.290	93,9%
Paragraaf	1.3	Rijbewijzen	€ 78.267	€ 114.091	€ 185.073	96,2%
Paragraaf	1.4	Verstrekingen uit Basis Registratie Personen	€ 7.951	€ 8.693	€ 29.329	176,2%
Paragraaf	1.5	Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	1.6	Vastgoedinformatie	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	1.7	Overige Publiekszaken	€ 14.575	€ 9.018	€ 7.360	31,2%
Paragraaf	1.8	Gemeentearchief	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	1.9	Bijzondere wetten	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	1.10	Diversen	€ 115.337	€ 82.497	€ 59.438	30,0%
Kostendekking Hoofdstuk 1			€ 871.637	€ 442.815	€ 1.115.094	84,8%
Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet			directe kosten	overhead	batens	Kosten-dekking
Paragraaf	2.1	Algemene begripsbepalingen	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	2.2	Voorfase	€ 47.015	€ 35.374	€ 4.482	5,4%
Paragraaf	2.3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	€ 821.778	€ 855.973	€ 1.854.279	110,5%
Paragraaf	2.4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	2.5	Milieubelastende activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	2.6	Lozingsactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	2.7	Aanlegactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	2.8	Overige activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	2.9	Maatwerkvoorschriften	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	2.10	Gelijkwaardigheid	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	2.11	Overige tarieven	€ 205.363	€ 225.955	€ 110.422	25,6%
Paragraaf	2.12	Modaliteiten	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	2.13	Vermindering	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	2.14	Teruggaaf	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Kostendekking Hoofdstuk 2			€ 1.074.156	€ 1.117.302	€ 1.969.183	89,9%
Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2			directe kosten	overhead	batens	Kosten-dekking
Paragraaf	3.1	Horeca	€ 7.708	€ 8.481	€ 2.351	14,5%
Paragraaf	3.2	Seksbedrijven	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	3.3	Winkeltijdenwet	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	3.4	Organiseren evenement of markt	€ 16.399	€ 0	€ 11.316	69,0%
Paragraaf	3.5	Standplaatsen	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	3.6	Huisvestingswet 2014	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Paragraaf	3.7	In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.
Kostendekking Hoofdstuk 3			€ 24.107	€ 8.481	€ 13.667	41,9%

Overzicht kostendekking legesverordening 2025

Recapitulatie Hoofdstuk 1, 2 en 3						
Totaal			directe kosten	overhead	baten	Kosten-dekking
Kostendekking Hoofdstuk 1			€ 871.637	€ 442.815	€ 1.115.094	84,8%
Kostendekking Hoofdstuk 2			€ 1.074.156	€ 1.117.302	€ 1.969.183	89,9%
Kostendekking Hoofdstuk 3			€ 24.107	€ 8.481	€ 13.667	41,9%
Kostendekking totale tarieventabel			€ 1.969.900	€ 1.568.598	€ 3.097.944	87,5%

Omslagrente

In de begroting 2025 was uitgegaan van een omslagrente van 1,5%. Bij de nacalculatie op basis van de werkelijke rentelasten van 2025 (ca. € 1,97 miljoen) en de werkelijke boekwaarde per 1-1-2025 (ca. 170,3 miljoen) is de omslagrente in de jaarrekening 2025 uitgekomen op (afgerond) 1,15%.

II. Weerstandsvermogen

Algemeen

We leven in een tijd waarin veel verandert. Dat brengt risico's en onzekerheden met zich mee. Daarom is het belangrijk dat we die risico's op tijd herkennen en goed aanpakken. Zo houden we grip op onze organisatie en kunnen we snel reageren als dat nodig is. Een sterk weerstandsvermogen helpt ons daarbij. Het zorgt ervoor dat we ook onverwachte kosten kunnen opvangen.

In deze paragraaf leggen we uit hoe we omgaan met risico's en ons weerstandsvermogen. Volgens de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording gaan we in op:

- Ons beleid over risico's en weerstandscapaciteit;
- Wat onze weerstandscapaciteit is;
- Welke risico's we zien;
- De belangrijkste financiële cijfers;
- Hoe deze cijfers zich tot elkaar verhouden en wat dat zegt over onze financiële situatie.

Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeentelijke doelstellingen. Door middel van een risicomanagementinformatiesysteem prioriteert, analyseert en beoordeelt de gemeentelijke organisatie risico's op systematische wijze. Aan de hand van een goed systeem van risicomanagement kunnen bestuurders en managers passende beheersmaatregelen nemen. Op basis van de inventarisatie is een risicoprofiel voor 2026 opgesteld.

De uitgangspunten van ons risicobeleid en de wijze waarop we dit beleid uitvoeren zijn beschreven in de 'Nota risicomanagement Gemeente Overbetuwe 2023' dat in december 2022 is vastgesteld door de raad. Een van de uitgangspunten is dat twee keer per jaar, bij de jaarstukken en de begroting, een integraal beeld geschetst wordt van de risico's, de aanwezige weerstandscapaciteit en de ratio voor het weerstandsvermogen.

Cyclische aanpak

De gemeente Overbetuwe heeft gekozen voor een cyclische aanpak in plaats van ad hoc bij de begroting en jaarrekening, zodat risicomanagement in het DNA gaat zitten van alle medewerkers. Structureel aandacht voor risicomanagement gaat zorgen voor een hoger bewustzijn, waardoor nieuwe risico's eerder in beeld komen en beheerst worden.

Fase 1: Kaderstelling en strategie

De kaders zijn vastgelegd in de Nota Risicomanagement 2023 Gemeente Overbetuwe.

Fase 2: Risicoanalyse

Het inventariseren van de potentiële risico's en deze vastleggen in een risicokaart. Per risico wordt inzicht gegeven in de kans en frequentie dat een risico zich voordoet en het inschatten van het financiële gevolg (verdeeld in 5 klassen). Uiteindelijk bepaalt dit de risicoscore.

Fase 3: Beheersmaatregelen

Bij het benoemen van de risico's worden ook de oorzaken en gevolgen van deze risico's in beeld gebracht. Dit maakt het mogelijk om daarop eventuele beheersmaatregelen af te stemmen die het oorspronkelijke risico verkleinen of geheel wegnemen. Aan de risico's wordt een risico-eigenaar gekoppeld die voor de invulling en uitvoering van de beheersmaatregelen zorgdraagt.

Fase 4 Monitoren en toetsen

In deze fase wordt informatie verstrekt, worden ontwikkelingen in beeld gebracht en resultaten beoordeeld.

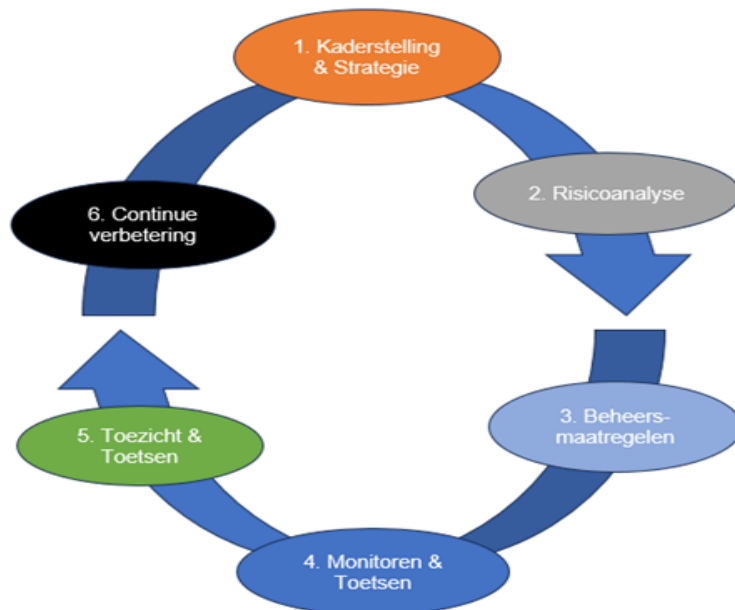
Fase 5: Toezicht en toetsen

Risico's worden (mede in het kader van interne controle) in verband gebracht met de beheersmaatregelen en het beschikbare weerstandsvermogen.

Fase 6: continue verbetering

Op basis van (tussentijdse) resultaten kan beleid en methodiek worden bijgesteld.

Schematisch

Rolverdeling

De volgende actoren hebben een rol bij risicomanagement:

- De raad stelt de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in de begroting en jaarrekening vast;
- Het college ziet toe op een juiste uitvoering van risicomanagement en de verantwoording daarover;
- Het management en de ambtelijke organisatie zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het risicomanagement waarbij het identificeren van de risico's en het uitvoeren van beheersmaatregelen de kern vormen.

Weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit (buffer)}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risico's)}}$$

In onderstaande tabel wordt de waardering van de ratio weergegeven.

Waarderingscijfer	Ratio	Kwalificatie
A	> 2	Uitstekend
B	$1,4 \leq 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 \leq 1,4$	Voldoende
D	$0,8 \leq 1,0$	Matig
E	$0,6 \leq 0,8$	Onvoldoende
F	$\leq 0,6$	Ruim onvoldoende

De gemeente Overbetuwe streeft naar een weerstandsratio tussen de 1,4 en 2. Met deze gewenste ratio (B) krijgt het weerstandsvermogen de kwalificatie "ruim voldoende". Deze kwalificatie sluit aan bij ons streven naar duurzaamheid en bestendigheid en is passend bij goed rentmeesterschap. Tevens streven we naar een minimum van € 10 miljoen aan algemene reserve.

Op basis van de jaarrekening 2025 is de ratio van ons incidentele weerstandsvermogen 1,43 (afgerond: 1,4) en daarmee "Ruim voldoende". Ten opzichte van de programmabegroting 2026 is de ratio gedaald, maar nog steeds ruim voldoende.

In deze berekening is rekening gehouden met de onttrekking aan de algemene reserve om de begroting 2026 (€ 2.138.000) sluitend te krijgen, maar geen rekening gehouden met het behaalde resultaat over 2025 en de reeds vastgestelde begrotingswijzigingen door de raad na het vaststellen van programmabegroting 2026. Hierdoor wordt de algemene reserve (afgerond) € 19,3 miljoen. Wanneer we deze mutaties meenemen in de berekening is de weerstandsratio 1,78 (afgerond 1,8), in lijn met de ratio in de begroting 2026.

(Bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
Risico's	9.625	9.645	8.985	10.060
Eenmalige weerstandscapaciteit	13.766	17.217	16.819	19.117
Ratio	1,4	1,8	1,9	1,9
Kwalificatie	Ruim voldoende	Ruim voldoende	Ruim voldoende	Ruim voldoende

Beschikbare weerstandscapaciteit

In theorie beschikt een gemeente over incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves, de begrotingspost onvoorzien en aanwezige stille reserves. De structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald door de omvang van toekomstige bezuinigingsmogelijkheden en het onbenutte deel van de belastingcapaciteit.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de werkelijk beschikbare weerstandscapaciteit per 31 december 2025.

Soort	Bedrag
<i>Incidentele weerstandscapaciteit</i>	
Algemene reserve	€ 15.864.000
Stille reserves	€ p.m.
Onttrekking algemene reserve begroting 2026	€ -/- 2.138.000
Post onvoorzien	€ 40.000
Totale incidentele weerstandscapaciteit	€ 13.766.000
<i>Structurele weerstandscapaciteit</i>	
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 8.454.705

De algemene reserve is vrij aanwendbaar en kan worden ingezet voor onvoorziene lasten c.q. ter dekking van risico's. Per 31 december 2025 is het saldo van de Algemene Reserve € 15.864.000.

Stille reserves zijn niet-bedrijfsgebonden eigendommen van de gemeente met een hogere waarde in het economisch verkeer dan de boekwaarde. Stille reserves dragen bij aan de weerstandscapaciteit, omdat een deel van de eigendommen kan worden verkocht boven de boekwaarde. Hierdoor wordt winst gerealiseerd. Deze winst kan worden ingezet ter dekking van financiële risico's.

Als de begroting sluit met een positief saldo is sprake van begrotingsruimte. Deze kan worden ingezet voor financiële tegenvallers, zonder ingrijpende beleidswijzigingen.

In 2026 is de begroting sluitend gemaakt, door dekking te vinden voor de incidentele kosten. Deze Onttrekking algemene reserve begroting 2026 is in mindering gebracht op de incidentele weerstandscapaciteit per 31-12-2025.

De post onvoorzien is ter dekking van niet voorziene uitgaven.

Onbenutte belastingcapaciteit. De gemeente kan haar belastingen, te weten: OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing, voor zover deze laatste twee niet maximaal mogelijk en/of kostendekkend zijn verhogen om financiële tegenvallers op te vangen.

De onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB is zo groot als het verschil tussen het gehanteerde tarief en het maximale tarief van de WOZ-waarde 0,1648% voor 2026.

Wanneer het gemiddelde OZB-tarief voor de gemeente lager is dan het percentage voor toelating artikel 12, is er in principe sprake van onbenutte belastingcapaciteit, immers een verhoging van het OZB percentage zal nodig zijn om voor een aanvullende uitkering in aanmerking te komen.

Percentage van de WOZ-waarde voor toelating art.12	0,1648%
Werkelijk gewogen percentage WOZ-waarde gemeente Overbetuwe	0,099%
Onbenutte belastingcapaciteit OZB t.o.v. norm	65,9%
Onbenutte belastingcapaciteit OZB	€ 8.454.705

Bij de berekeningen is uitgegaan van de huidige totale WOZ-waarde (peildatum 1-1-2025) van € 12.921.089.000.

Het bedrag van € 8.454.705 geeft aan hoeveel de OZB-inkomsten nog maximaal verhoogd kunnen worden binnen de norm.

Omdat de afvalstoffenheffing en rioolheffing maximaal kostendekkend zijn, wordt bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit alleen naar de OZB gekeken.

Met betrekking tot de onbenutte belastingcapaciteit geldt dat we terughoudend zijn in het doorvoeren van belastingverhogingen. Onze insteek blijft het aanbieden van een goed voorzieningenniveau tegen geringe lasten.

KPI's conform financiële verordening

Op grond van artikel 22 lid 2 van de geldende financiële verordening nemen we naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het BBV provincies en gemeenten in deze paragraaf ook onderstaande KPI's op.

1. De ontwikkeling van de netto schuld per inwoner.
2. Het saldo van de baten en lasten voor dotaties en onttrekkingen van reserves als percentage van de inkomsten.
3. De onbenutte belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting als percentage van de inkomsten.
4. De wijze waarop met conjuncturele risico's en de omvang van het weerstandsvermogen wordt omgegaan;
5. De wijze waarop met project specifieke risico's wordt omgegaan bij het bepalen van de tussentijdse winstneming en de omvang van het weerstandsvermogen.

Naam	2025	2024	2023
1. Netto schuld per inwoner	€ 2,03	€ 1,97	€ 1,82
2. Saldo baten en lasten voor reservemutaties als percentage van de inkomsten	0,71%	-2,04%	1,83%
3. Onbenutte belastingcapaciteit als percentage van de inkomsten	5,48%	5,18%	3,69%

4. Conjuncturele risico's

Bij het opstellen van de risico's in deze paragraaf is rekening gehouden met conjuncturele risico's, zoals ontwikkelingen in rente, inflatie en economische groei, voor zover deze financieel kunnen worden gekwantificeerd. Deze risico's maken onderdeel uit van de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit.

5. Project specifieke risico's

Daarnaast zijn project specifieke risico's opgenomen. Bij de bepaling van tussentijdse winstneming wordt een voorzichtige benadering gehanteerd, waarbij winst pas bij het afstuiten van een project genomen wordt. Deze risico's worden eveneens betrokken bij de bepaling van het weerstandsvermogen.

Benodigde weerstandscapaciteit

Het is verplicht om de risico's te vermelden die de financiële positie van de gemeente kunnen beïnvloeden. In het kader van de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit hebben we de risico's per 31 december 2025 geactualiseerd. In onderstaande tabel is de benodigde weerstandscapaciteit van circa € 9,6 miljoen als volgt berekend:

Nr.	Risico	Beschrijving risico	Soort risico	Geschatte financiële omvang (bedragen x € 1.000)
1	Open eind regelingen Sociaal Domein	Het risico bestaat dat er meer wordt uitgegeven, aangezien dit opneinde regelingen zijn. De levering van zorg staat hierbij voorop. Er is sprake van opneinde regelingen, waardoor het mogelijk is dat de middelen ontoereikend zullen zijn. De gemeente kan echter geen cliëntenstop afkondigen.	Financieel risico	€ 2.300
2	Gemeenschappelijke regeling	Als deelnemer aan een verbonden partij zijn we (indirect) verantwoordelijk voor de financiële risico's van deze partij.	Financieel risico	€ 250
3	Grondexploitatie bedrijventerreinen	Onzekerheid over opbrengsten en kosten als gevolg van aanpassing plan t.b.v. betere verkoopmogelijkheden voor bedrijventerreinen De Merm Oost, Spoorallee en Elst Centraal Oost.	Financieel risico	€ 380
4	Grondexploitatie woningbouwprojecten	Stationsplein West: Bestemmingsplan moet nog vastgesteld worden m.a.w. planologisch risico.	Financieel risico	€ 970
5	Faciliterende grondexploitaties (circa 25 projecten)	Bij enkele faciliterende grondcomplexen kunnen niet alle plankosten verhaald worden op de ontwikkelaar.	Financieel risico	€ 75
6	Calamiteiten	In het geval van incidenten op "rampschaal" kan de gemeente worden geconfronteerd met flinke financiële aanspraken, zoals herstelwerkzaamheden, opvang, begeleiding en compensatie van schade.	Maatschappelijk risico	€ 250
7	Juridische procedures	Met juridische procedures en daaruit voortvloeiende claims kunnen hoge kosten gemoeid zijn.	Financieel risico	€ 150
8	Informatievoorziening en informatieveiligheid	Verskillende cyber gerelateerde incidenten kunnen leiden tot verlies en of onbeschikbaarheid van informatie en/of systemen.	Juridisch / Aansprakelijkheidsrisico + financieel en bedrijfsvoeringsrisico	€ 450
9	Overige risico's	Dit betreft een inschatting van het totaal van kleine risicobedragen en de beschikbaarheid van fysieke werklocaties.	Bedrijfsvoeringsrisico	€ 500
10	Privacy	Het in verkeerde handen vallen van (privacy) gevoelige informatie/ persoonsgegevens.	Juridisch / aansprakelijkheidsrisico	€ 300
11	Tekort aan materiaal en capaciteit en langere doorlooptijd van projecten	De stijgende inflatie en het tekort aan grondstoffen, personeel en oplopende rente etc. op projecten en materiele kosten. Daarnaast zien we een langere doorlooptijd bij projecten ontstaan door bezwaren, netcongestie etc. Dit brengt extra kosten met zich mee.	Financieel risico/ Bedrijfsvoeringsrisico/ Maatschappelijkrisico	€ 2.400
12	Hogere indexatie zorgkosten dan Prijs Bruto Binnenlands Product %	De OVA indexatie (NVZ) ligt hoger dan de gemeentelijke indexatie op basis van de Prijs Bruto Binnenlands Product (pBBP). Hierdoor is de kans groot dat de kosten binnen het sociaal domein hoger worden dan begroot.	Financieel risico	€ 500
13	Bezuinigingen 2026 mogelijk niet volledig te realiseren.	Om de begroting 2026 sluitend te maken, is een incidentele onttrekking aan de algemene reserves ingeboekt en zijn bezuinigingsmaatregelen doorgevoerd, waarbij het risico bestaat dat deze later worden gerealiseerd dan vooraf ingeschat.	Bedrijfsvoeringsrisico/ Financieel risico	€ 1.100
			Totaal	€ 9.625

De Commissie BBV heeft op 25 november 2025 het definitieve advies *Perspectief op inzicht en toegankelijkheid*, met daarin diverse wijzigingsvoorstellen voor het BBV ('verwonderpunten'), aangeboden aan het ministerie van BZK. Indien deze voorstellen leiden tot aanpassingen in de grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening, kan dit mogelijk financiële gevolgen hebben voor de gemeente, die op dit moment nog niet in te schatten zijn.

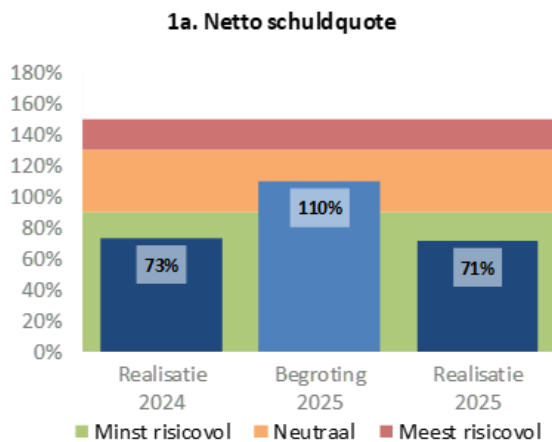
Kengetallen

Voor een beter inzicht in de financiële positie van de gemeenten is er een zestal wettelijke indicatoren ontwikkeld. De set kengetallen is bedoeld om raad en bestuursleden meer inzicht te geven in de financiële positie en om vergelijkingen mogelijk te maken.

Vanuit hun taak als financieel toezichthouder hebben de 12 provincies een gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK) opgesteld dat vanaf begrotingsjaar 2020 geldt. In het GTK zijn de volgende signaleringswaarden opgenomen.

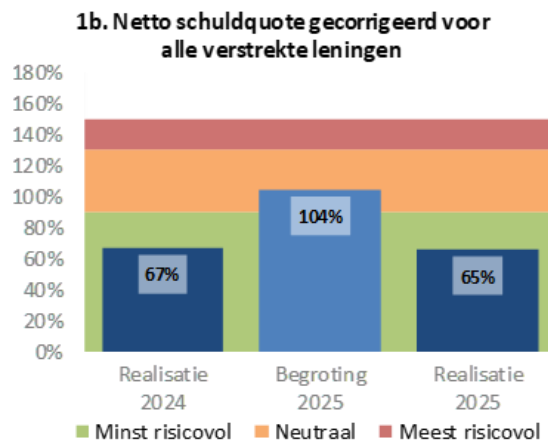
Kengetallen	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2024	2025	2025
1a. Netto schuldquote	72,8%	109,6%	70,7%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	66,7%	103,8%	65,3%
2. Solvabiliteitsratio	26,1%	18,9%	25,2%
3. Grondexploitatie	2,4%	5,5%	3,8%
4. Structurele exploitatieruimte	-0,5%	0,2%	2,4%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	73,3%	86,4%	79,2%

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

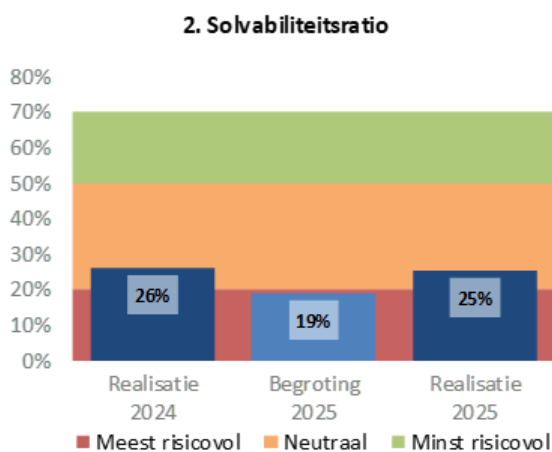
1a. Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

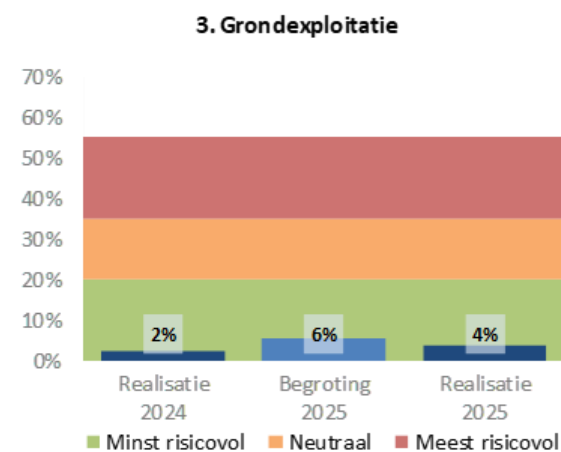
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

2. Solvabiliteit

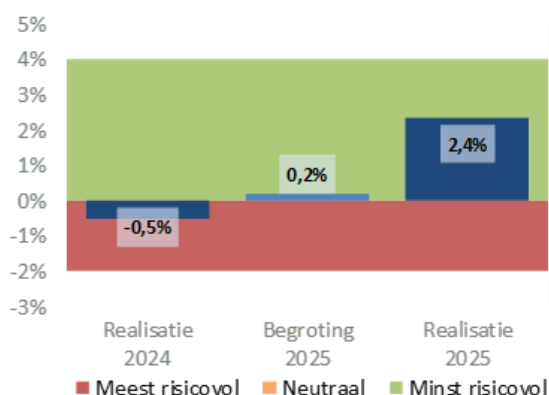
Dit cijfer drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

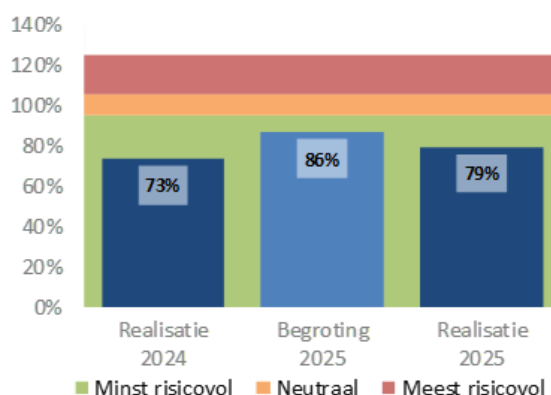
3. Grondexploitatie

Dit cijfer geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitatie is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt

4. Structurele exploitatieruimte

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit

4. Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit

Dit cijfer geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze.

Samenvatting:

De ratio van het weerstandsvermogen van de gemeente Overbetuwe is per 31-12-2025 1,4 (na verwerking van het resultaat 2025 en vastgestelde mutaties op de algemene reserve door de raad na het vaststellen van de programmabegroting 2026 komt dit ratio op 1,8) en daarmee ruim voldoende.

Uitgaande van de signaleringswaarden, zoals deze door de toezichthouder worden gehanteerd, vallen de ratio's per 31 december 2025 in de categorie "minst risicovol" met uitzondering van de solvabiliteit want die valt in de categorie "neutraal".

- Bij het opstellen van de begroting 2025 werd verwacht dat de solvabiliteitsratio onder de 20% zou uitkomen, waarmee deze in de categorie 'meest risicovol' zou vallen. Doordat de onttrekkingen in 2025 een stuk lager uitvielen dan verwacht, is de werkelijke solvabiliteitsratio uiteindelijk hoger uitgekomen en valt deze nu in de categorie 'neutraal'.
- De Netto-schuldquote van de gemeente is op werkelijke basis beter uitgekomen dan was verwacht in de begroting 2025.
- De ratio grondexploitatie is nog altijd laag.
- De structurele exploitatieruimte laat zien dat 2025 is afgesloten met een wat groter structureel overschot dan geraamd in de Programmabegroting 2025.
- De gemeentelijke belastingcapaciteit laat zien dat de gemeente minder belasting in rekening brengt dan het landelijk gemiddelde.

Integrale conclusie:

Op basis van de kengetallen en de ratio weerstandsvermogen kan worden geconcludeerd dat de financiële positie van de gemeente Overbetuwe per ultimo 2025 als toereikend kan worden beoordeeld. Het weerstandsvermogen is met een ratio van 1,4 (en 1,8 na verwerking van latere mutaties) ruim voldoende om de geïnventariseerde risico's op te vangen. Daarnaast vallen vrijwel alle

financiële kengetallen binnen de categorie 'minst risicovol', wat duidt op een financieel gezonde positie met beperkte kwetsbaarheden.

Hoewel de solvabiliteit nog in de categorie 'neutraal' valt en daarmee aandacht vraagt, heeft deze zich gunstiger ontwikkeld dan eerder begroot. In samenhang bezien laten de kengetallen zien dat de gemeente beschikt over voldoende buffervermogen, een gezonde schuldpositie.

Hiermee is sprake van een financieel evenwichtige situatie, waarbij de risico's beheersbaar zijn en de gemeente voldoende weerbaar is tegen financiële tegenvallers.

Daarbij wordt opgemerkt dat deze beoordeling is gebaseerd op de financiële positie per ultimo 2025 en daarmee een momentopname betreft; deze geeft geen volledig beeld van de financiële ontwikkelingen en uitdagingen in de komende jaren, waaronder bij het opstellen van de begroting 2027.

III. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In de openbare ruimte bevinden zich veel zaken die eigendom van de gemeente zijn. Deze eigendommen kunnen als volgt worden ingedeeld:

- infrastructuur: wegen, water en riolering
- voorzieningen: groen (o.a. bomen), verlichting, sportvelden, speelvoorzieningen
- gebouwen: scholen, sport- en welzijnsaccommodaties, huisvesting gemeente en brandweer

Al deze eigendommen, die ook wel kapitaalgoederen worden genoemd, moeten door de gemeente worden onderhouden. De door de gemeenteraad vastgestelde kwaliteitsniveaus worden in deze paragraaf toegelicht.

Welke afspraken zijn over het onderhoud van de kapitaalgoederen gemaakt?

De gemeenteraad heeft beleids- en beheerplannen vastgesteld die de uitgangspunten bevatten voor dat onderhoud. Het Integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte (IKP OR) is het beleidsdocument waarin de kwaliteit van de openbare ruimte is vastgelegd. Daarnaast staan de kwaliteitseisen t.b.v. inrichting en beheer openbare ruimte hierin vermeld.

Voor het vastgoed zijn de verschillende ambities en opgaven waar wij als gemeente aan werken vastgelegd in de visie op vastgoed, Hiermee wordt richting gegeven aan hoe wij ons vastgoed inzetten. Onze ambities en opgaven worden vertaald in verschillende beleidskeuzes, maar hebben ook impact op de wijze waarop wij ons vastgoed inzetten. Deze visie op vastgoed wordt uitgewerkt in verschillende uitvoerende documenten. Wij zetten verschillende instrumenten in, zoals ons tarievenbeleid en een duurzaam meerjarenonderhoudsplan (DMJOP).

Beleidsdocument	Datum vaststelling	Geplande actualisatie ¹
Integrale beheerplannen Openbare Ruimte	14-12-2010	2026
Beheerplan wegen 2014 - 2018	17-03-2015	2026
Water- en Rioleringsprogramma 2025 – 2029	27-06-2024	2029 ²
Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR)	21-03-2023	2028
Beleidsplan Licht in Overbetuwe	06-02-2018	2026
Speelbeleid Samenspel(en) in Overbetuwe	15-02-2022	2030
Nota Voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties	11-04-2013	2026
Grondstoffenbeleidsplan	27-06-2024	2029
Gemeentelijke accommodaties niet zijnde gebouwen (sportvelden, veldmeubilair, sportinventaris)	28-10-2008	2026
Visie op vastgoed	11-02-2025	2030

¹ Het jaartal geeft weer in welk jaar de actualisatie leidt tot een voorstel aan de gemeenteraad.

² Zie ook de opmerkingen over de bekostigingssystematiek riolering in de paragraaf lokale lasten.

Kwaliteitsniveaus

In het Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte (IKP OR) is gewerkt met drie kwaliteitsniveaus te weten laag, basis en goed³. De beschrijving van de kwaliteitsniveaus op verschillende aspecten zijn in het hierna opgenomen overzicht uitgewerkt.

Kwaliteitsniveau	Laag	Basis	Hoog
Wettelijke voorschriften	Het onderhoudsniveau voldoet niet (of niet-geheel) aan de minimaal vereiste wettelijke voorschriften	Het onderhoudsniveau voldoet voldoende aan de vereiste wettelijke voorschriften	Het onderhoudsniveau voldoet ruimschoots aan de vereiste wettelijke voorschriften
Duurzaamheid (Vervangingstermijnen)	Door het lage onderhoudsniveau wordt de levensduur van het kapitaalgoed korter dan gebruikelijk	De levensduur is de gebruikelijke vervangingstermijn van het kapitaalgoed	Door het hoge onderhoudsniveau wordt de levensduur van het kapitaalgoed verlengd
Opbouw achterstallig onderhoud	Achterstallig onderhoud komt periodiek voor	Achterstallig onderhoud komt incidenteel voor	Achterstallig onderhoud komt niet voor
Milieu effecten	Het onderhoudsniveau van het kapitaalgoed is zodanig dat in onvoldoende mate efficiënt en zuinig met natuurlijke hulpbronnen wordt omgegaan	Het onderhoudsniveau van het kapitaalgoed is zodanig dat in voldoende mate efficiënt en zuinig met natuurlijke hulpbronnen wordt omgegaan	Het onderhoudsniveau van het kapitaalgoed is zodanig dat in ruime mate efficiënt en zuinig met natuurlijke hulpbronnen wordt omgegaan
Oordeel inwoners (schaal 1,0-10,0)	Score 1,0 - 5,5	Score 5,5 – 7,0	Score 7,1 – 10,0
Veiligheid (objectief)	Door de wijze van onderhoud is de kans op ongelukken niet uitgesloten	Door de wijze van onderhoud bestaat weinig kans op ongelukken	Door de wijze van onderhoud bestaat een zeer geringe kans op ongelukken
Gevoelswaarde inwoners (subjectief)	Inwoners ervaren de openbare ruimte (m.b.t. het betreffende kapitaalgoed) als onveilig en onvoldoende leefbaar	Inwoners ervaren de openbare ruimte (m.b.t. het betreffende kapitaalgoed) als voldoende veilig en leefbaar	Inwoners ervaren de openbare ruimte (m.b.t. het betreffende kapitaalgoed) als zeer veilig en leefbaar
Klachten	De gemeente ontvangt veel klachten over het kapitaalgoed	De gemeente ontvangt weinig klachten over het kapitaalgoed	De gemeente ontvangt geen klachten over het kapitaalgoed
Claims	Grote kans op gegronde schadeclaims	Weinig kans op gegronde schadeclaims	Geen kans op gegronde schadeclaims

³ In de overzichten is het kwaliteitsniveau "goed" gewijzigd in "hoog".

In plannen vastgelegde kwaliteitsniveaus van het onderhoud

Naam beleids-/beheersplan	Datum raadsbesluit	Kwaliteitscriteria (laag, basis of hoog)
Integrale beheerplannen Openbare Ruimte	14-12-2010	<p><i>Wegen</i>: basisniveau</p> <p><i>Groen</i> Binnen bebouwde kom: basis/hoog niveau Buiten bebouwde kom: basisniveau Bedrijventerreinen: basisniveau</p> <p><i>Straatreiniging</i> Centra en bebouwde kom: basisniveau Buiten bebouwde kom: basisniveau Bedrijventerreinen: basisniveau Openbare verlichting: basisniveau</p> <p><i>Straatmeubilair</i> Binnen bebouwde kom: basisniveau Buiten bebouwde kom: basisniveau Bedrijventerreinen: basisniveau</p>
Integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte	2021	<p>In het IKP OR is de strategie, de bekostiging en het beleid van de verschillende beheerdisciplines voor de openbare ruimte op hoofdlijnen uitgewerkt. Het doelmatig en eigentijds beheer moet leiden tot een aantrekkelijke leefomgeving waarin inwoners prettig kunnen wonen en werken. Het IKP zorgt dat voor bestuur, de organisatie en de inwoners duidelijk is wat men mag verwachten van het beheer van de openbare ruimte.</p> <p>Het vastgestelde IKP OR is uitgangspunt voor het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte en de basis voor de uitwerking in beheerplannen.</p>
Beheerplan Wegen 2014 - 2018	17-03-2015	Wegen: basisniveau
Water- en Rioleringsprogramma WRP 2025 – 2029	27-06-2024	<p>Door invulling te geven aan de uitvoering van het WRP worden de volgende effecten beoogd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zorgdragen voor een goede volksgezondheid. • verbeteren van de kwaliteit van het oppervlaktewater. • verminderen van de verdroging. • klimaatbewust handelen van bewoners, bedrijven en instellingen. • beperken van wateroverlast bij hevige regenval. • klimaat robuust ingerichte openbare ruimte.
Vervolg Water- en Rioleringsprogramma WRP 2025 – 2029		<p>De LAS (Lokale Adaptatiestrategie) helpt ons om te gaan met het veranderende klimaat, en een omgeving te creëren die deze veranderingen aankan. Dat is dus een klimaat adaptieve omgeving. Om dit in 2050 te kunnen bereiken, moet er voldoende aandacht zijn voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • terugdringen van wateroverlast bij piekbuien • verminderen van langdurige droogte • het beperken van hittestress in de bebouwde gebieden • verminderen van het risico op overstromingen. <p>We zijn in gemeente Overbetuwe al jaren bezig om de leefomgeving aan te passen op het veranderende klimaat. Dit zetten we de komende jaren door. Klimaatadaptatie wordt steeds meer een onderdeel van ons dagelijks werk. Wanneer we projecten uitvoeren doen we dit op een klimaat adaptieve manier, dit is geborgd in het IKP-OR.</p>
Beleidsplan Licht in Overbetuwe	06-02-2018	Zowel voor de beheerskaders (masten, armaturen, etc.) als voor de beleidskaders (sociale veiligheid, verkeersveiligheid, etc.) is in het plan vastgelegd dat het na te streven kwaliteitsniveau “basis” is. Uitgangspunt is: Openbare verlichting voor de verkeersveiligheid en op hoofdfietsroutes (plus). Dit betekent alleen openbare verlichting buiten de bebouwde kom als dat voor de verkeersveiligheid nodig is (bijvoorbeeld bij kruispunten en

Naam beleids-/beheersplan	Datum raadsbesluit	Kwaliteitscriteria (laag, basis of hoog)
		verkeersgevaarlijke situaties als bochten, obstakels ed.) en er geen betere alternatieven zijn zoals markering, reflectie e.d. Op alle hoofdfietsroutes (en plus routes) is oriëntatieverlichting behalve op de Drielse Rijndijk, de Randwijks Rijndijk en de Waaldijk vanwege de flora en faunawetgeving, dit is namelijk Natura2000 gebied.
Speelbeleid Samenspel(en) in Overbetuwe	15-02-2022	Onderhoud en beheer van speelvoorzieningen gaat uit van wettelijke (veiligheids)voorschriften. Met behulp van inspecties wordt dit geborgd. Er is een grens aan de financiële ruimte voor het onderhoud en beheer. Met behulp van een meerjaren renovatieplan wordt wijk- en kerngericht gewerkt aan renovaties van speelruimte.
Nota voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties	11-04-2013	Het gaat hier om de gemeentelijke gebouwen voor welzijn en sport, de schoolgebouwen en de overige gebouwen (huisvesting bestuur en ambtenaren, brandweer, enz.). De basis onder de onderhoudsbegrotingen is gelegen in door derden opgestelde meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP's). In de loop van 2025 en 2026 worden de MJOP's geactualiseerd naar DMJOP's. In deze DMJOP's worden alle mogelijke duurzaamheidsmaatregelen van een gebouw opgenomen.
Gemeentelijke accommodaties niet zijnde gebouwen (voetbalvelden, veldmeubilair en sportinventaris)	28-10-2008	<p>Bij de voetbalvelden bekijken we jaarlijks kritisch welk onderhoud daadwerkelijk nodig is. We hebben hiervoor geen meerjarenonderhoudsplannen gemaakt.</p> <p>De sport- en beweegnota is vastgesteld en in deze nota is o.a. afgesproken dat een nieuwe tarievenstructuur wordt onderzocht. Dit onderzoek is afgerond. Resultaat is dat er geen kostprijsdekkende tarieven worden ingevoerd maar de tarieven worden voor een periode van 3 jaar gebaseerd op een vast te stellen percentage van kostendekkendheid. Voor een natuurgrasveld geldt een percentage van kostendekkendheid van 15% en voor een kunstgrasveld een percentage van 12%.</p> <p>De sportinventaris wordt jaarlijks gekeurd. Aan de hand van de jaarlijkse keuring bekijken we of vervanging nodig is of dat onderhoud voldoende is. Ook controleren we middels jaarlijkse inspecties het veldmeubilair. Aan de hand hiervan bekijken we welk veldmeubilair aan vervanging toe is. Op basis hiervan kan het na te streven onderhoudsniveau worden aangemerkt als "basis".</p>
Visie op Vastgoed	11-02-2025	Op 11 februari 2025 heeft de gemeenteraad de Visie op Vastgoed 2025 vastgesteld. Vanaf het vaststellen beschikken we over een actuele visie op vastgoed voor de gemeente Overbetuwe.

Financiële consequenties

Het integraal kwaliteitsplan Openbare Ruimte (IKP OR) gaat nader in op de benodigde en beschikbare budgetten. Aan de hand hiervan zijn er extra middelen beschikbaar gesteld en zijn deze middelen meegenomen in de begroting. De volgende stap is het gewenste kwaliteitsniveau verder uitwerken in de integrale beheerplannen deze vast te laten stellen. Zodat de uitwerking van het IKP OR verder vormgegeven wordt. In de integrale beheerplannen wordt meegenomen wat dit betekent voor het onderhoud en de vervangingen/vernieuwingen.

Tevens wordt aangegeven of er naast de reguliere budgetten ook (onderhouds)voorzieningen gevormd moeten worden, waaruit de vervangingen/vernieuwingen op de langere termijn kunnen worden bekostigd.

Omschrijving	Plan	Jaar vaststelling	Werkelijk 2025 (bedragen x € 1.000)	Voorz. /BR beschikbaar	Voldoende omvang?
Wegbeheer	Integraal Kwaliteits Plan Openbare Ruimte	2021	7.284	Nee	IKP/OR
Openbaar groen	Integraal Kwaliteits Plan Openbare Ruimte	2021	2.782	Nee	IKP/OR
Straatreiniging	Beheerplan Openbare Ruimte	2010	26	Nee	IKP/OR
Water	WRP	2024	313	Maakt deel uit van GRP	Zie GRP
Riolering	WRP	2024	2.814	Ja	Ja
Straatverlichting	Beleidsplan Openbare Verlichting	2018	589	Nee	IKP/OR
Speelvoorzieningen	Speelbeleid	2022	401	Nee	IKP/OR
Schoolgebouwen	Nota voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties Basis is het M.O.P. 2021	2013	63	Ja	Ja
Gebouwen voor huisvesting bestuur en ambtelijk apparaat	Nota voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties Basis is het M.O.P. 2021	2013	38	Ja	Ja
Gebouwen voor welzijn en sport	Nota voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties Basis is het M.O.P. 2021	2013	190	Ja	Ja
Accommodaties niet zijnde gebouwen (sportvelden, veldmeubilair, sportinventaris)	Sportnota	2024	311	Nee	Ja
Totaal			14.811		

Voor de gemeentelijke gebouwen zijn de ramingen voor onderhoudslasten uit het meerjarenonderhoudsplan op het overzicht vermeld. Op de taakvelden van de gemeentelijke gebouwen zijn namelijk ook overige niet onderhoudsgerelateerde exploitatielasten verwerkt.

IV. Financiering

Deze paragraaf gaat over de gemeentelijke treasuryfunctie. Treasury staat voor het geldbeheer van de gemeente. Binnen de treasuryfunctie is financiering een belangrijk werkveld.

Beleidskader

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) stelt regels aan de financieringsfunctie van gemeenten en biedt een kader voor de beheersing van risico's die uit deze functie voortvloeien. Op lokaal niveau is deze regelgeving vertaald in een treasurywet dat door de gemeenteraad is vastgesteld. In dit statuut is de bestuurlijke infrastructuur voor de uitvoering van de treasuryfunctie vastgelegd. Een belangrijk uitgangspunt van de wet fido is dat gemeenten voorzichtig moeten omgaan met publieke middelen. Dit uit zich onder andere in de beheersing van renterisico's. Hierbij gelden als wettelijke normen de, hieronder nader toegelichte, kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast zijn decentrale overheden verplicht tot het schatkistbankieren boven een bepaald drempelbedrag, maar kunnen niet lenen van de schatkist. Ook stelt de Wet fido strenge eisen aan de kredietwaardigheid van tegenpartijen en de te gebruiken instrumenten.

Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren verplicht gemeenten om hun overtollige liquiditeiten vanaf een bepaald drempelbedrag onder te brengen bij het Rijk. Het drempelbedrag is tegenwoordig vastgesteld op 2% van het begrotingstotaal. Voor de gemeente bedroeg dit drempelbedrag in 2025 € 2.846.060. Het drempelbedrag is in 2025 niet overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar 2025			
(1)	Drempelbedrag	2.846,060			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	616	695	780	709
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.230	2.152	2.066	2.137
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar 2025			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	142.303	142.303	142.303	142.303
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	142.303	142.303	142.303	142.303
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	2.846	2.846	2.846	2.846

Marktrente ontwikkelingen

De geldmarktrente (bij kortlopende financiering) is in 2025 gedaald. De 1 maands Euro Interbank Offered Rate (EURIBOR); belangrijke maatstaf voor de geldmarktrente is in 2025 gedaald van 2,8% naar 2% ultimo 2025. De rente op de geldmarkt wordt voornamelijk bepaald door het rentebeleid van de Europese Centrale Bank (ECB). De ECB gebruikt de rente als instrument om de inflatie te beïnvloeden. In 2025 heeft de ECB de deposito-rente, voor het aanhouden van liquiditeiten bij de ECB, met 0,75% laten dalen van 2,75% naar 2%. De kapitaalmarktrente (bij langlopende financiering) of wel de lange rente met als maatstaf de rente op 10-jaars staatsleningen, is in 2025 gestegen van 2,6% ultimo 2024 naar 3% ultimo 2025.

Gemeentefinanciering

De werkkapitaal-financiering (korter dan 1 jaar) van de gemeente wordt gedaan door het uitnemen van kasgeldleningen. De rente op kasgeldleningen is gebaseerd op de betreffende EURIBOR. Zoals aangegeven is deze in 2025 gedaald. De hoogte van het totaal van aangetrokken kasgeldleningen wordt in belangrijke mate begrensd door de verderop toegelichte kasgeldlimiet.

Daarnaast heeft de gemeente opgenomen langlopende leningen (langer dan 1 jaar). De geldstromen die voortkomen uit investeringen in grote projecten en uit verkopen van grondcomplexen bepalen in belangrijke mate de omvang van deze langlopende leningenportefeuille. Het saldo van de langlopende leningen is in 2025 gedaald met afgerond € 0,98 miljoen. In totaal is in 2025 € 10,98 miljoen aan langlopende leningen afgelost en is voor € 10 miljoen aan nieuwe langlopende leningen afgesloten. De gemiddelde resterende looptijd van de uitstaande lange termijn leningen per ultimo 2025 is 16 jaar (2024 17 jaar). De gemiddeld gewogen rentelast op deze leningen is in 2025 gestegen naar 1,5%, ten opzichte van 1,4% in 2024.

Rentetoerekening

De financiering van de gemeentelijke activa vindt plaats met interne middelen (reserves en voorzieningen) en met extern aangetrokken geldleningen. Deze werkelijke rentelasten ofwel toe te rekenen rentelasten worden intern aan de diverse gemeentelijke producten doorberekend door middel van een omslagrente. De methode van rentetoerekening is voorgeschreven door de commissie Besluit Begroting en Verantwoording. Over 2025 is deze omslagrente bepaald op 1,15%. Het toerekenen gebeurt op basis van de boekwaarde van de investeringen op de balans. Het verschil tussen de werkelijk rentelasten en de toegerekende rentelasten door middel van de omslagrente vormt het renteresultaat. De totale boekwaarde van de investeringen bedroeg per 1 januari 2025 €170 miljoen. De toegerekende rentelasten over deze investeringen over het verslagjaar bedroegen € 1,9 miljoen. De werkelijke rentelasten in 2025 bedroegen afgerond € 1,9 miljoen, waarbij afgerond €74.000 is doorbelast aan grondexploitatie. Het renteresultaat over 2025 bedroeg per saldo afgerond € 1.000 negatief, wat ligt binnen de bandbreedte volgens de regelgeving.

Het onderstaande renteschema geeft inzicht in de rentelasten en -baten, het renteresultaat en de rentetoerekening aan investeringen en grondexploitaties.

Schema rentetoerekening 2025	
(Bedragen x €1.000)	
Netto rentelasten kort- en langlopende leningen	1.473
Rente over eigen vermogen en voorzieningen	559
Toe te rekenen rente aan grondexploitatie	-74
De werkelijk toe te rekenen rente aan investeringen	1.958
De toegerekende rente via renteomslag	-1.958
Renteresultaat op taakveld Treasury	-1

Renterisicobeheer

Voor de beheersing van het renterisico op korte en lange financiering gelden de Fido-normen: kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

1. Kasgeldlimiet (renterisico op vlottende schuld)

De kasgeldlimiet begrenst de hoogte van het totaalbedrag aan kasgeldleningen (looptijd korter dan een jaar), waarover renterisico mag worden gelopen. Het opnemen van kasgeld geeft op langer termijn namelijk een renterisico; immers er is een de kans dat herfinanciering duurder uitpakt. De kasgeldlimiet voor onze gemeente bedraagt voor 2025 afgerond € 12 miljoen. Dit is 8,5% van het begrotingstotaal. Bij het overschrijden van de kasgeldlimiet zal onze gemeente de korte leningen omzetten naar langlopende leningen, behalve bij incidentele tijdelijke overschrijdingen. De kasgeldlimiet mag niet met meer dan twee achtereenvolgende kwartalen worden overschreden.

Kasgeldlimiet 2025				
(Bedragen x EUR 1.000)				
	kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
1) Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,50	8,50	8,50	8,50
- in bedragen	12.096	12.096	12.096	12.096
2) Omvang vlottende korte schuld				
	11.167	17.667	10.333	7.000
3) Vlottende middelen				
	414	2.409	3.103	2.609
4) Totaal netto vlottende schuld (2-3)	10.753	15.258	7.230	4.391
Toegestane kasgeldlimiet (1)	12.096	12.096	12.096	12.096
Ruimte +, Overschrijding - (1-4)	1.343	-3.162	4.866	7.705

De kasgeldlimiet is in het tweede kwartaal van 2025 overschreden en in het derde en vierde kwartaal niet. De gemeente heeft dus binnen de wettelijke kaders gehandeld.

2. Renterisiconorm (renterisico op vaste schuld)

De renterisiconorm begrenst de rentegevoeligheid van de vaste schuldpositie van de gemeente. Het renterisico wordt bepaald door de som van het bedrag aan aflossingen en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld. De renterisiconorm bedraagt 20 procent van het begrotingstotaal. Dit houdt in dat maximaal 20 procent van het totaal van de begroting aan rentegevoeligheid onderhevig mag zijn. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering.

Renterisiconorm en renterisico's van de vaste schuld 2025

(Bedragen x €1.000)

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	begroting	werkelijk	verschil
(1)	Renteherziening	0	0	0
(2)	Aflossingen	7.516	10.982	3.466
(3)	Renterisico (1+ 2)	7.516	10.982	3.466
(4)	Renterisiconorm	28.461	29.622	1.161
(5a)=(4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	20.945	18.640	-2.305
(5b)=(3>4)	Overschrijding renterisiconorm	0	0	0
Berekening	Renterisiconorm			
(4a)	Begrotingstotaal	142.303	148.109	5.806
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	0
(4)=(4a x 4b)	Renterisiconorm	28.461	29.622	1.161

Uit deze tabel blijkt dat de renterisiconorm in 2025 niet is overschreden.

Kredietrisico's

Kredietrisico's ontstaan enerzijds door het verstrekken van leningen, anderzijds door het verstrekken van gemeentegaranties. In de financiële verordening en het Treasurystatuut is bepaald dat leningen en garanties alleen worden afgegeven indien zij een publieke taak dienen. Een overzicht van de afgegeven garanties is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen. De gemeente heeft ultimo 2025 € 8,4 miljoen aan uitgezette leningen:

1. Hypothecaire geldleningen verstrekt aan personeel € 13.648 (betreft restanten van de opgeheven regelingen).
2. Verstrekte geldlening aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) van € 7.699.806.
3. Overige leningen aan stichtingen, verenigingen, scholen en personeelsregelingen voor een bedrag van € 666.305, waaronder € 512.089 aan De Vereniging tot instandhouding en Exploitatie van "Ons Dorpshuis".

In 2025 hebben er op verstrekte leningen door de gemeente geen wanbetalingen plaatsgevonden.

V. Bedrijfsvoering

Inleiding

In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt ingegaan op de bedrijfsvoering disciplines communicatie, informatiemanagement & informatiebeveiliging, personeel & organisatie planning & control en rechtmatigheidsverantwoording. Een goede en efficiënte bedrijfsvoering ondersteunt de gemeentelijke organisatie bij het doelmatig en effectief uitvoeren van gemeentelijke taken voor inwoners, bedrijven en instellingen en het bestuur. In deze paragraaf wordt verslag gedaan van de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering in 2025. Zo hebben we afgelopen jaar gewerkt aan het verbeteren van onze processen en hebben we een nieuw zaakstelsel ingevoerd. Ook is gewerkt aan het vernieuwen en veiliger maken van onze ICT en informatievoorziening.

Communicatie

In 2025 werkte de gemeente Overbetuwe verder aan dienstbare, zichtbare en benaderbare communicatie. De in 2024 vastgestelde communicatievisie is verder verankerd in de organisatie. Hierdoor is scherper neergezet wat we communiceren en hoe we dat doen. De content- en kanaalstrategie is geprofessionaliseerd, zodat we onze communicatiemiddelen gericht en effectiever inzetten. Ook is de digitale toegankelijkheid verder verbeterd, waardoor inwoners gemeentelijke informatie makkelijker kunnen vinden en gebruiken (zie programma 6).

Communicatieadviseurs ondersteunden vakafdelingen actief bij participatietrajecten. Zij adviseerden over de participatieaanpak, betrokkenheidsprofielen en passende interactievormen. Dit droeg bij aan gerichte voorbereide participatie met inwoners. Ook binnen het programma Participatie is gewerkt aan goede interactie en participatie met inwoners (zie programma 3).

Tot slot is geïnvesteerd in de communicatieve vaardigheden van een deel van de medewerkers. Via trainingen in direct duidelijk communiceren zijn medewerkers beter toegerust om zelf helder en begrijpelijk te communiceren.

Informatiemanagement en Informatieveiligheid

Informatiemanagement

In 2025 hebben we gewerkt aan het optimaliseren van processen en het transparanter communiceren met inwoners. Eind 2025 hebben we een nieuw zaakstelsel in gebruik genomen. Tegelijkertijd hebben we de basis voor een nieuw digitaal loket voor aanvragen en antwoorden (de Persoonlijke Internet Pagina) gelegd en processen gedigitaliseerd.

We hebben data uit verschillende informatiesystemen overgebracht naar het Datawarehouse. Daardoor konden we nieuwe dashboards met sturingsinformatie in gebruik nemen en kunnen we nu beter sturen op diverse beleidsterreinen.

We hebben het beheer van de ICT-infrastructuur ondergebracht in de ICT-samenwerking met de gemeente Lingewaard. Samen hebben we deze samenwerking geëvalueerd. De verbeterpunten uit die evaluatie verwerken we nu in het verder optimaliseren van onze werkwijzen.

We hebben geïnvesteerd in het verder op orde brengen van ons informatiebeheer. Zo kunnen we voldoen aan de eisen vanuit de Wet Open Overheid en de te verwachte aanpassingen aan de Archiefwet. Ook werken we zo aan een meer transparante overheid.

Informatieveiligheid

De Geopolitieke situatie is sterk veranderd. Hierdoor is het gesprek over en de behoefte aan digitale weerbaarheid (onder andere digitale autonomie) sterk toegenomen. Het doel daarbij is dat data van en over Nederlanders niet in handen komt van bedrijven en instellingen buiten de Europese Unie.

In VNG-verband heeft 97% van de gemeenten zich uitgesproken dat dergelijke autonomie alleen in gezamenlijkheid gerealiseerd kan worden. Deze tendens tot samenwerking wordt collectivisering genoemd. Overbetuwe heeft zich aangesloten bij deze uitspraak en volgt deze ontwikkeling nauwgezet.

In 2025 heeft Artificial Intelligence (AI) een grote vlucht genomen. Halverwege het afgelopen jaar hebben we een visie op AI vastgesteld en een beleidskader ontwikkeld. We volgen de ontwikkelingen binnen de VNG op dit thema nauwgezet en sluiten onze aanpak daarbij aan.

Inkoop en contractmanagement

De inkooptrajecten t.b.v. de levering van bedrijfsauto's, gebiedsgerichte soorten management en diverse ICT-aanbestedingen (o.a. EHRM en kassa, leerlingen volg en verhuur systeem de Helster) zijn afgerond. Bij deze aanbestedingen zijn diverse duurzaamheidsdoelstellingen (incl. SROI-verplichtingen) opgenomen. De acties uit het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeverschap en Inkoop (MVOI) zijn opgepakt. In 2026 wordt het plan van aanpak geactualiseerd en wordt onder meer ingezet op kennisontwikkeling breed in de organisatie.

Vanwege de vertraging van het opleveren van het zaakstelsel zijn de contracten nog niet ondergebracht in het financieel systeem, omdat een koppeling hiervoor nog gerealiseerd gaat worden. Dit gaat komend jaar plaatsvinden.

In 2025 zijn voorbereidingen getroffen voor de actualisatie van het inkoop- en aanbestedingsbeleid door de VNG. De VNG heeft in december het model hiervoor gepubliceerd. In 2026 gebruiken we dit model om ons inkoop- en aanbestedingsbeleid te actualiseren. Hierbij wordt ook de link gelegd met MVOI.

Personeel en organisatie

Organisatieontwikkeling

In 2025 is de verfijning van de hoofdstructuur van de gemeente Overbetuwe geëvalueerd. In het kader van deze evaluatie hebben van mei tot en met augustus 2025 gesprekken plaatsgevonden. Er is met name input opgehaald bij de organisatieonderdelen waar wijzigingen in de structuur hebben plaatsgevonden. Ook is gesproken met collegeleden. In de gesprekken stond centraal hoe de verfijning van de hoofdstructuur werd ervaren.

Op basis van deze evaluatie heeft het college op 16 december 2025 besloten de huidige organisatiestructuur voor een jaar voort te zetten. Voor de jaren daarna wordt in 2026 een besluit genomen. Eind 2025 is een pilot gestart voor de aansturing van het Domein Fysiek. Deze bestaat uit het opnieuw inrichten van een team Beleid en daarnaast een team Projecten. Daarnaast krijgt het team de Helster/de Wieken een eigen teammanager.

Over de tijdelijk toegevoegde functies heeft het college eind 2025 besloten in te stemmen met het voorstel van de gemeentesecretaris om het grootste deel daarvan in 2026 voort te zetten. Er zijn echter ook een aantal functies niet voortgezet.

Personeel

Preventie en Verzuim

De sturing op preventie en verzuim is aangescherpt en er heeft periodieke monitoring plaatsgevonden van het RI&E-plan. Het verzuim liet in 2025 een stijging zien ten opzichte van 2024. Een groot gedeelte van het verzuim bestaat uit langdurig verzuim en we zagen een toename van het langdurig verzuim. In 2025 is dan ook in samenwerking met de Arbodienst extra aandacht besteed aan een (groot) aantal langdurig verzuimdossiers. Deze inspanning laat inmiddels zijn effecten zien door het terugdringen van deze dossiers. In 2026 verwachten we dat dit zichtbaar is in de verzuimcijfers als de instroom van verzuim beperkt blijft. In 2025 is meer het accent gelegd op preventie. Dit wordt in 2026 voortgezet op basis van de aanbevelingen uit het jaarverslag 2025 van de Arbodienst.

Onderstaand een overzicht van de ontwikkeling van het verzuim over de periode 2022 t/m 2025.

	2022	2023	2024	2025
Norm Overbetuwe	5,4%	6,3% ⁴	6,3%	6,3%
Werkelijk Overbetuwe	8,4%	8,1%	8,4%	9,3%
Landelijk gemeenten	6,7%	6,5%	6,7%	N.n.b.
Landelijk gemeenten 20.000 - 50.000 inwoners	6,5%	6,3%	6,3%	N.n.b.

Ontwikkeling Personeelsbudget (P-budget) 2022 -2025

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de financiële ontwikkeling van het p-budget 2022 t/m 2025.

(Bedragen x € 1mln.)	2022	2023	2024	2025
Totale omvang P-budget o.b.v. primaire begroting	26,5	26,8	31,4	35,6
Totale omvang P-budget o.b.v. aangepaste begroting	26,9	29,7	32,1	35,1
Werkelijke uitgaven P-budget	27,1	29,7	31,2	34,5

Toelichting onderbesteding P-budgetx

Het totale P-budget 2025 resulteert in een incidenteel voordeel van € 635.000 afgerond (€ 35,1 aangepaste begroting en € 34,5 werkelijke uitgaven). Het P-budget is verdeeld in vier onderdelen en deze zijn Loonkostenbudget, Loongerelateerde budgetten, Niet loongerelateerde budgetten en P-gerelateerde budgetten. Het eenmalig voordeel is als volgt te verklaren.

Loonkostenbudget

Het loonkostenbudget laat een onderbesteding zien van € 204.000. Dit is met name te verklaren door de extra vrijval van de loonkosten € 155.000 van de tijdelijke formatie (10,2 fte). Hiervoor zijn twee oorzaken. Een functie van de tijdelijk toegekende formatie is niet ingevuld. Daarnaast hebben, toen duidelijk werd dat bepaalde functies niet verlengd zouden worden, een aantal medewerkers voortijdig een nieuwe baan gevonden.

Overige budgetten

De Loon-, Niet loon- en P-gerelateerde budgetten laten per saldo een eenmalig voordeel zien van € 431.000. De Niet loongerelateerde budgetten laten een nadeel zien en Loon- en P-gerelateerde een voordeel. Het voordeel is met name te verklaren door meer UWV-gelden die wij hebben ontvangen, minder uitgaven aan opleidingen en personele knelpunten.

⁴ Norm is aangepast o.b.v. het organisatieplan en VNG-personeelsmonitor.

Zowel de onderbesteding op het loonkostenbudget en overige budgetten (personele knelpunten) is te verklaren omdat er meer loonkosten doorbelast kunnen worden aan diverse budgetten zoals de toeslagenaffaire en vluchtelingenopvang. Door niet door te belasten naar deze tijdelijke budgetten zouden de aan onze gemeente toegekende middelen deels teruggestort moeten worden.

Inzicht WGR en Inhuurkosten

Onderstaand wordt een opgave gedaan van de (inhuur)kosten en formatie en/of budgetten in verband met de WGR. Dit naar aanleiding van de aanbeveling die is gedaan bij de evaluatie P-budget en deze luidt; *geef bij de jaarrekening de werkelijke omvang aan van de:*

- a. *(inhuur)kosten uit projectgelden;*
- b. *formatie en/of budgetten die op basis van de WGR bij samenwerkingsverbanden zijn ondergebracht.*

Inhuurkosten 2022 t/m 2025

De totale inhuurkosten (incl. projecten) zijn in onderstaand overzicht opgenomen. Ook in 2025 zien we een afname van de inhuurkosten ten opzichte van 2024.

Inhuur 2025	Totaal inhuur	Inhuur tlv P-budget	Inhuur tlv taakveld	Investeringsn/ projecten/grepen
Inhuur tlv P-budget	2.366.900	2.366.900		
Inhuur ziekte, personele knelpunten	1.441.086	1.441.086		
Inhuur tlv P-budget/ overige budgetten	2.532.762	332.927	1.290.891	908.945
Totaal inhuur 2025	6.340.748	4.140.913	1.290.891	908.945
Totaal inhuur 2024	7.474.112	3.683.568	2.618.504	1.172.040
Totaal inhuur 2023	8.338.441	4.781.792	2.484.888	1.071.761
Totaal inhuur 2022	7.459.061	3.844.416	2.463.781	1.150.864

De inhuurkosten 2025 laten een ruime daling zien ten opzichte van 2024. Dit is met name te verklaren door het invullen van vacatures waarop eerder werd ingehuurd.

WGR / outsourcen 2025	Uitvoering door	Formatie (Fte)	Kosten gebaseerd op aantal fte
ICT	Gemeente Lingewaard	8,5 fte	€ 844.000
Leerplicht	MGR	2,4 fte	€ 205.000

Indicator	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Begroot 2025	Realisatie 2025	Bron
Formatie: aantal Fte per 1.000 inwoners	6,8	6,7	6,9	7,3	7,7	7,7	7,7	Interne bron
Bezetting: aantal Fte per 1.000 inwoners	6,4	6,3	6,6	6,9	7,1	7,2	7,3	Interne bron
Apparaatkosten: kosten per inwoner	654,6	655,7	732,4	737,0	774,6	821,3	847,3	Interne bron
Externe inhuur tlv P-budget	17%	15%	19%	15%	14%	19%	14%	Interne bron
Externe inhuur tlv P-budget incl overige budgetten	25%	19%	25%	22%	22%	22%	18%	Interne bron
Overhead: % van totale lasten	13%	15%	12%	15%	13%	15%	14%	Interne bron

Planning & control

In 2025 hebben we gewerkt op basis van het stuurmodel en het Intern Controleplan 2025. De materialiteit voor de rechtmatigheidsverklaring door het college is op 9 december 2025 door de raad vastgesteld, met een rechtmatigheidsgrens van 2% en een rapportagegrens van € 100.000. Daarnaast is op dezelfde datum het definitieve normenkader voor 2025 vastgesteld.

De planning- en controlcyclus (P&C) verliep volgens plan. De programmabegroting, bestuursrapportages en jaarrekening zijn tijdig en binnen de vastgestelde kaders opgeleverd. Dit vormde niet alleen een solide basis voor bestuurlijke besluitvorming, maar droeg ook bij aan transparante communicatie met de gemeenteraad en andere belanghebbenden. Om de voortgang en resultaten overzichtelijk te presenteren, is in de P&C-documenten gebruik gemaakt van een kleurensysteem. De organisatie, het college en de auditcommissie hebben gezamenlijk de uitgangspunten voor het gebruik van de verschillende kleuren vastgesteld, zodat interpretatie en duiding uniform zijn.

Ook in 2025 hebben we Power BI ingezet voor zowel interne als externe stuurinformatie. Het platform ondersteunt het visualiseren van data en het verkrijgen van inzicht in prestaties en trends. Doordat we in december 2025 het nieuwe zaaksysteem in gebruik genomen hebben, wordt Power BI hierop aangepast ten behoeve van de interne stuurinformatie, waarmee we onze sturingsmogelijkheden weer op orde brengen.

In deze jaarrekening is de rechtmatigheidsverantwoording door het college over 2025 opgenomen. Eventuele onrechtmatigheden worden hierin vermeld.

Rechtmatigheidsverantwoording

Net als in voorgaande jaren is de Wet versterking decentrale rekenkamers (Wvdr) van toepassing voor de gemeente. Deze wet bevat onder andere de verplichting voor het college om een rechtmatigheidsverantwoording af te geven als onderdeel van de jaarrekening.

In 2025 is het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) gewijzigd en in overeenstemming gebracht met de Wet versterking decentrale rekenkamers. Als gevolg hiervan zijn de normen en bijbehorende percentages voor de beoordeling van de getrouwheid en de rechtmatigheid aangepast.

Hierop heeft de raad op 9 december 2025 de geactualiseerde Financiële verordening gemeente Overbetuwe 2025 (artikel 212 Gemeentewet), controle verordening gemeente Overbetuwe 2025 (artikel 213 Gemeentewet) en controleprotocol voor de accountant en rechtmatigheidsverantwoording college Gemeente Overbetuwe 2025 e.v. vastgesteld.

Het college legt door middel van de rechtmatigheidsverklaring in deze jaarrekening verantwoording af over het rechtmatig handelen aan de gemeenteraad. De verklaring gaat over drie onderdelen, het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik. In de verklaring worden alle fouten en onduidelijkheden tezamen boven de verantwoordingsgrens van 2% opgenomen. Aanvullend daarop wordt in deze paragraaf bedrijfsvoering een toelichting gegeven op fouten en onduidelijkheden boven de door de raad bepaalde rapportagegrens van € 100.000. De verantwoording- en rapportagegrens 2025 en het normenkader 2025 is door de raad vastgesteld op 9 december 2025. Het intern controleplan is in december 2024 opgesteld en de werkzaamheden zijn gedurende het jaar op grond van het controleplan uitgevoerd. Hieronder valt ook het opstellen van een zogenaamde spendanalyse.

We constateren in 2025 een beperkt aantal afwijkingen die per saldo binnen de verantwoordingsgrens blijven. Op basis hiervan heeft het college de (financiële) rechtmatigheidsverklaring afgegeven.

We lichten kort de afwijkingen toe. Bij het begrotingscriterium hebben we vastgesteld dat de lasten zijn overschreden met € 1,7 miljoen. Dit is te verklaren door de aanpassing van de pensioenvoorziening van APPA naar ABP. Eind 2025 is de stellige uitspraak gekomen dat de voorlopige berekening al in de jaarrekening 2025 doorgevoerd moet worden. Voor de berekening zijn we afhankelijk van derden en hebben we niet kunnen verwerken in de 2e berap.

Daarnaast hebben we voor € 0,2 miljoen aan onrechtmatigheden op het gebied van het voorwaardencriterium (drie leveranciers). Dit gaat over uitgaven die Europees aanbesteed hadden moeten worden. Het betreft met name de totaal uitgaven van contracten die opgeteld over de jaren 2022 tot en met 2025 over de aanbestedingsgrens heen gaan. Alle overschrijdingen zijn kleiner dan € 100.000. Dit betreft inhuur van machines € 54.000, inhuur van personeel € 76.000 en inhuur beveiliging € 55.000. In 2025 is de onrechtmatigheid van personeel en beveiliging opgelost. De aanbesteding van de huur van machines is onderhanden.

We hebben een aantal maatregelen die moeten bijdragen aan het voorkomen van deze onrechtmatigheden. Een maatregel is dat alle inkopen groter dan € 50.000 via het inkoopbureau gaan. Hiermee willen we aan de voorkant van het proces borgen dat we de juiste aanbestedingsprocedure volgen. Daarnaast volgen we met een spendanalyse hoe uitgaven zich in de loop van de tijd ontwikkelen bij een leverancier.

Op het gebied van Misbruik en Oneigenlijk gebruik zien we geen afwijkingen. We hebben in 2022 de Nota voorkomen misbruik en oneigenlijk gebruik opgesteld. We hanteren de uitgangspunten van deze Nota als leidraad voor het inbedden van dit thema in de bestaande processen. Het bestaande beleid zetten we voort en zo nodig anticiperen we op gewijzigde regelgeving.

VI. Verbonden partijen

Inleiding

1. Algemeen

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), titel 2.3., artikel 15, dient de gemeente in de begroting aandacht te besteden aan derde rechtspersonen, waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft (verbonden partijen). Er zijn immers bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en risico's, die uit gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen in NV's, stichtingen of verenigingen of andere overeenkomsten kunnen voortvloeien.

De paragraaf verbonden partijen dient tenminste te bevatten:

1. de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
2. de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
3. de lijst van verbonden partijen.

2. Bestuurlijk belang

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een bestuurlijke participatie of het hebben van stemrecht. Het uitoefenen van bestuurlijke invloed op het bestuur van een bestuurlijk verbonden organisatie door de gemeente is er op gericht het publieke belang te dienen. In het nastreven van het publieke belang dient de reden gelegen te zijn in het aangaan van een relatie met een derde rechtspersoon.

3. Financieel belang

Alleen een bestuurlijk belang maakt een partij nog geen zogenaamde verbonden partij, daarvoor is ook een financieel belang vereist. Onder financieel belang worden niet alleen eigendomsrechten, zoals die voortvloeien uit het bezit van aandelen begrepen, maar ook constructies als het verstrekken van leningen, het verlenen van subsidies en het stellen van garanties.

4. Beleid verbonden partijen

In de "Nota verbonden partijen" is een dwingend kader opgenomen voor de oprichting van en de deelneming in een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatie, maar ook voor de gemeentelijke vertegenwoordiging in deze organisaties. Bovendien geeft deze nota aan op welke wijze de interne controle, verantwoording en het toezicht met betrekking tot de verbonden partijen is geregeld. Het doel hiervan is de gemeenteraad inzicht te geven over de mate waarin de beoogde doelstellingen binnen de verbonden partijen worden gerealiseerd over goede borging van het publieke geld dat in de verbonden partijen omgaat en over adequate beheersing van de eventuele risico's. Het gaat niet alleen om het bereiken van doelstellingen van de verbonden partijen zelf, maar ook om het bereiken van de doelstellingen die de gemeente met deelname in de verbonden partij heeft beoogd. Zowel financieel als inhoudelijke prestatieafspraken. De nota bepaalt tot slot dat verbonden partijen via een financiële en bestuurlijke risicoanalyse in een risicoprofiel laag, midden of hoog worden geplaatst, waarbij een verscherpt toezichtsarrangement geldt bij het risicoprofiel hoog.

Financieel overzicht

Nr	Cat	Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Bijdrage	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
			2025	1 jan	31 dec	1 jan	31 dec
Gemeenschappelijke regelingen							
1	Hoog	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)	5.400	9.309	14.331	48.887	47.664 **
		Veilig Thuis	441	350	350	1.284	1.277 **
2	Hoog	Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	1.256	857	870	7.099	6.555 **
3	Laag	Park Lingezegen	319	5.031	4.980	167	160 *
4	Midden	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein (MGR)	4.714	560	714	4.141	4.128 **
5	Laag	Samenwerkingsverband Euregio Rijn/Waal	13	1.735	1.589	2.800	2.300 **
6	Laag	Recreatieschap Overbetuwe	0	0	0	0	0
7	Laag	BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen	2.286	0	0	10.691	10.121 **
8	Midden	GR Regio Arnhem Nijmegen (Groene Metropoolregio)	448	381	372	5.324	6.728 **
14	Hoog	Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM)					
Vennootschappen en coöperaties							
9	Laag	Commandiet Westeraam BV	0	0	0	0	0
10	Laag	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	0	4.721	4.777	110.819	123.164 **
11	Laag	Vitens NV	0	678	714	1.559	1.684 **
Stichtingen en Verenigingen							
12	Laag	St. Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk (SSGA)	4	1.770	1.601	899	711 **
Totale bijdrage verbonden partijen			14.881				

Toelichting:

Kolom "Bijdrage 2025" bevat de bijdrage die op basis van de begroting 2025 van de verbonden partij is bevoorschot.

* De omvang van het eigen- en vreemd vermogen is gebaseerd op de (concept)jaarrekening 2025 van de verbonden partij.

** De omvang van het eigen- en vreemd vermogen is gebaseerd op de jaarrekening 2024 van de verbonden partij.

Het risicoprofiel van een verbonden partij (laag, midden of hoog) wordt volgens de Nota verbonden partijen bepaald op grond van een financiële en bestuurlijke risicoanalyse. Bij een hoog risicoprofiel geldt een verscherpt toezicht arrangement.

Gemeenschappelijke regelingen

1. Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)	
<p>De VGGM vervult belangrijke taken op het gebied van veiligheid en de brandweer in de regio. In 2025 is er een kostenbesparing van 2% geweest. De GGD werkte aan een toekomstbestendige gemeentelijke gezondheidsdienst en hebben te maken gehad met lokale en landelijke bezuinigingen én stijgende kosten.</p> <p>Veilig Thuis nam deel aan toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming. Hier is een aanvullende subsidie voor verstrekt.</p>	
Doelstelling/openbaar belang	Draagt zorg voor de wettelijke gemeentelijke taken op het gebied van openbare gezondheidszorg, jeugdgezondheidszorg, preventie, veilig thuis, epidemiologie, hulpverlening op het gebied van de brandweer, geneeskundige hulpverlening bij rampen, ambulancehulpverlening, bevolkingszorg, GGD en de meldkamerfunctie van brandweer en ambulancedienst.
Bestuurlijk belang	AB: - Burgemeester R.P. Hoytink-Roubos (plv. locoburgemeester) - Wethouder C.B.A. Teunissen (geen plv.) DB: Burgemeester gemeente Lingewaard (wisselend met gemeente Overbetuwe)
Deelnemende partijen	15 regiogemeenten: Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar
Risico's	Hoog
Programma	Duurzame en gezonde samenleving, Leefbare en bereikbare samenleving, Inclusieve en participatiesamenleving.
2. Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	
<p>In 2025 heeft de ODRA haar werkprogramma voor wat betreft de reguliere VTH-taken grotendeels gerealiseerd. De uren voor vergunningverlening lagen aanzienlijk lager waardoor de overschrijdingen bij advies en aanvullende opdrachten kon worden opgevangen. De uren voor toezicht en handhaving werden exact gehaald. Per saldo is daardoor uiteindelijk zo'n 97% van het begrote bedrag gerealiseerd. Daarnaast is in 2025 besloten om te fuseren met de Omgevingsdienst regio Nijmegen per 1 januari 2026.</p>	
Doelstelling/openbaar belang	De regeling is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.
Bestuurlijk belang	AB: Wethouder A.T.L. van den Dam (plv. E.G.H. Westerbeek)
Deelnemende partijen	Provincie Gelderland en 10 regiogemeenten: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar.

Risico's	Hoog
Programma	Duurzame en gezonde samenleving

3. Parkorganisatie (Park Lingezen)

Naast de uitvoering van de reguliere taken zoals beheer en doorontwikkeling is in 2025 gewerkt aan het opstellen van een toekomstvisie voor Park Lingezen. De Toekomstvisie Park Lingezen 2040, die tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van Park Lingezen op 4 december 2025 is vastgesteld, vormt de basis voor nieuwe plannen en projecten in het park.

Doelstelling/openbaar belang	De realisatie en coördinatie van het beheer Park Lingezen
Bestuurlijk belang	AB: Wethouder W.H. Hol, Wethouder A.T.L. van den Dam Plaatsvervangend AB: wethouder E.G.H. Westerbeek, Wethouder K. Grimm DB: Wethouder W.H. Hol
Deelnemende partijen	Gemeenten Arnhem, Lingewaard, Nijmegen en Overbetuwe
Risico's	Laag
Programma	Leefbare en bereikbare samenleving

4. Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland te Arnhem

Op 19 juni 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met de jaarstukken 2024, de begroting 2025 en de meerjarenbegroting 2026-2028 van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland.

In 2025 is in de begroting een incidenteel bedrag opgenomen voor implementatie van het zelfstandig uitvoeren van de Personeel & Financiën taken door de MGR. Verder zijn de taken van de Modulaire Facilitering Zorg van de MGR (vooralsnog tijdelijk) uitgebreid met een WMO-regioadviseur en is de indexatie rondom ambulante zorgvormen aangepast. Als gevolg van de wijzigingen van het Besluit Begroting Verantwoording en Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheid geldt voor de rechtmatigheidsverantwoording vanaf begrotingsjaar 2025 een nieuwe gemaximeerde grens voor fouten en onduidelijkheden samen van 2%. Aanpassing van deze grens leidt tot een gewijzigde Financiële verordening 2025.

Doelstelling/openbaar belang	Het samenwerkingsverband behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten binnen het sociaal domein op het gebied van: <ul style="list-style-type: none"> - inkoop van dienstverlening dan wel goederen binnen het sociaal domein; - de Leerplichtwet 1969 en de RMC-functie; - de dienstverlening aan werkgevers in relatie tot het plaatsen van de doelgroepen waarvoor zij een re-integratieverantwoordelijkheid hebben;
------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - het formele werkgeverschap voor medewerkers met een arbeidsovereenkomst in het kader van de Wet sociale werkvoorziening; - het contractbeheer en contractmanagement van inburgeringstrajecten; - het regiosecretariaat Zorg, het regio advies Jeugd en regionale projecten Jeugd en WMO regioadviseur.
Bestuurlijk belang	AB: Wethouder A.T.L. van den Dam (plv. Wethouder C.B.A. Teunissen).
Deelnemende partijen	De 11 regio- gemeenten: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar (Zevenaar na fusie met Rijnwaarden tot 1 gemeente).
Risico's	Midden
Programma	Inclusieve en participatiesamenleving, Werkende en lerende samenleving

5. Samenwerkingsverband Euregio Rijn-Waal

Geen relevante ontwikkelingen.	
Doelstelling/openbaar belang	Bevordering van de regionale grensoverschrijdende samenwerking
Bestuurlijk belang	<p>Euregioraad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Burgemeester R.P. Hoytink-Roubos 2. Raadslid: H. van der Heijden 3. Raadslid: G. Maaijen <p>Plaatsvervangers Euregioraad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wethouder K. Grimm 2. Raadslid: vacature 3. Raadslid: D. Vennis
Deelnemende partijen	De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam, gevestigd in Kleve, waarbij ca. 55 gemeenten en regionale overheden zijn aangesloten.
Risico's	Laag
Programma	Algemeen Bestuur

6. Recreatieschap Overbetuwe

In 2024 is de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Over-Betuwe gewijzigd en in lijn gebracht met de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. In 2025 hebben daarna geen wijzigingen plaatsgevonden.

In de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Over-Betuwe vinden geen financiële transacties plaats. Sinds de verzelfstandiging van het Recreatieschap in 1999 staan deelnemende gemeenten meer op afstand. Het onroerend goed werd overgedragen en een afkoopsom werd betaald ten behoeve van toekomstig beheer. De recreatieschappen kozen voor een model van maatschappelijk ondernemen. De aanpassing van de gemeenschappelijke regeling volgens nieuwe wettelijke eisen is een verlenging van de vorige regeling, hiermee wijzigt de mate invloed of betrokkenheid niet.

Doelstelling/openbaar belang	De belangen van de deelnemende gemeenten ten aanzien van openlucht recreatie en het toerisme, het landschapsschoon en de natuurbescherming, voor zover het de behartiging van de belangen van de openlucht recreatie betreft, op bovenlokaal niveau.
Bestuurlijk belang	Er zijn twee AB-leden, tevens DB-leden: 1. Wethouder W.H. Hol 2. Wethouder K. Grimm Er zijn twee plaatsvervangers: 1. Wethouder A.L.T. van den Dam 2. Wethouder E.G.H. Westerbeek
Deelnemende partijen	Gemeenten Arnhem, Lingewaard en Overbetuwe.
Risico's	Laag
Programma	Leefbare en bereikbare samenleving

7. Bedrijfsvoeringsorganisatie Vervoersorganisatie Arnhem Nijmegen (BVO-VAN, voorheen DRAN)

Medio 2025 zijn de contracten met de huidige vervoerders verlengd tot augustus 2028.

Als onderdeel van de prestatieafspraken met de vervoerders zijn normen met betrekking tot stiptheid, klanttevredenheid, aantal ontvangen klachten en de duurzaamheidsambitie opgenomen. In het vraagafhankelijk vervoer ligt de stiptheid op 92,1%. Dat is onder de contractuele norm van 95%. Belangrijkste oorzaak zijn de aanhoudende personeelstekorten, wat een verminderde beschikbare capaciteit tot gevolg heeft. In het routevervoer is de vertrekpuntualiteit verbeterd van 96,7% in 2024 naar 97,6% in 2025 (norm is 95%). De aankomstpuntualiteit in het leerlingenvervoer is sterk verbeterd van 87,2% in 2024 naar 94,3% in 2025. Daarmee wordt de contractuele norm van 95% bijna behaald.

Voor wat betreft de klanttevredenheid geldt dat de algemene dienstverlening voor het vraagafhankelijke vervoer minimaal met een 8 moet worden gewaardeerd en voor het routevervoer met een 7,6. Voor de gehele regio waarderen reizigers het vraagafhankelijk vervoer met een 8. Voor Overbetuwe specifiek ligt het cijfer met een 8,2 boven het regionale gemiddelde. Het route vervoer wordt zowel regionaal als voor Overbetuwe specifiek gewaardeerd op een 7,5. Dit is 0,1 punt onder de norm. Verbeterpunten zijn volgens reizigers de stiptheid bij ophalen, lange reisduur en de communicatie. De BVO DRAN neemt dit als aandachtspunten mee richting de vervoerders.

Met betrekking tot de uitvoering van het vraagafhankelijk vervoer is op 0,005% van de verreden ritten een klacht ingediend, ruim onder de contractuele norm van 0,4%. Op het veel omvangrijkere routevervoer zijn slechts 27 klachten bij de BVO DRAN ingediend, waarmee dit ook ruim onder de norm van 0,3% van het aantal ritten blijft.

De doelstellingen op het gebied van de duurzaamheidsambitie richting zero emissie vervoer zijn behaald. In het vraagafhankelijk vervoer wordt conform de gestelde norm voor 2025 100% van de kilometers duurzaam (biobrandstof en zero emissie samen) verreden. Hiervan is 51,2% zero emissie, waar de norm op 50% ligt. In het routevervoer wordt ook voldaan aan de norm van 100% duurzaam verreden kilometers. Het aandeel zero emissie ligt met 33% boven de norm van 25% voor eind 2025.

Doelstelling/openbaar belang	De samenwerking heeft als doel het gemeentelijk doelgroepenvervoer en het leerlingenvervoer slimmer, efficiënter en klantvriendelijker te organiseren en beter af te stemmen op de mogelijkheden van de inwoners.
Bestuurlijk belang	Bestuur: Wethouder K. Grimm (plv. Wethouder E.G.H. Westerbeek)
Deelnemende partijen	18 regiogemeenten: Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar
Risico's	Laag
Programma	Inclusieve en participatiesamenleving, Werkende en lerende samenleving

8. Gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem Nijmegen (Groene metropoolregio).

De gemeenschappelijke regeling is in 2025 gewijzigd van een collegeregeling naar een gemengde regeling (college en raden zijn nemen nu beiden deel aan de regeling).

Productieve Regio

- Het Regionaal Programma Werklocaties 2025-2028 is vastgesteld.
- De uitvoering van het Human Capital Akkoord is geborgd bij The Economic Board en stimuleert initiatieven voor werkenden en werkzoekenden.
- Doorverwijzing voor de mkb'er zijn/worden periodiek geëffectueerd, met als doel toekomstbestendiger door meer kennis, kunde en slagkracht van MKB'ers.

Circulaire regio

- Benutten regionale gelden, oa SpUk warmte en SpUk Energie samen met andere GMR-gemeenten .
- Stappen gezet rondom geothermie samen met buurgemeenten Lingewaard, Arnhem en Nijmegen (LOAN).
- De RES 2024 is vastgesteld met daarin voortgang van de opgave. Op basis van deze inzet ook een zienswijze ingediend op de Provinciale Energievisie.
- Het ontwerp van de RES 2.0 is opgeleverd, met daarbij de mogelijkheid voor o.a. raden voor een zienswijze.
- We zijn gestart met de eerste stappen van het concretiseren van conceptueel en circulair bouwen en circulaire GWW inclusief schoon en emissieloos bouwen met gelijke richtlijnen voor alle GMR- gemeenten.

Groene groeiregio

- De Woondeal 2.0 werd geactualiseerd en verlengd in de Woondeal 2.1, met nadruk op woningbouwplanning, betaalbaarheid en randvoorwaarden.
- Zijn er in de periode 2020-2024 circa 17.500 woningen in de regio bijgebouwd. Dit volgens de afspraken in de Woondeal. Hiervan zijn er circa 700 gerealiseerd in Overbetuwe.
- Voor het Rijksprogramma 'Een thuis voor iedereen' zijn we koploperregio. We werkten verder aan de regionale en lokale uitwerking van het regionaal afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen.
- Is inzet van de flexpool geleverd voor realisatie in woningbouwprojecten, inclusief kennisdeling t.b.v. ondersteuning bij grond/prijsinstrumenten.
- Zijn de gebiedsprogramma's geconcretiseerd; meer passende structuur en governance voor gebiedsprogramma's in vier deelgebieden, aangesloten op samenwerking met Rijk in Novex-verband. Tweemaal is een raadsledenbijeenkomst georganiseerd t.b.v. inzicht in hoe ruimtelijke afwegingen gefaciliteerd worden én hoe we (door)werken aan randvoorwaarden voor integrale groei.

Ontspannen regio

- Het wandelroutenetwerk is feestelijk geopend: 1.365 kilometer aan netwerk is ontworpen en aangelegd.
- De uitvoeringsagenda groen-blauw raamwerk en landelijk gebied gebruiken we als basis voor verdere uitwerking en invulling van de regionale ambitie om natuur, landschap, water en landelijk gebied te versterken. Dit, in samenhang met verstedelijking, de landbouw, recreatie en klimaatopgaven. We concretiseren dit door opstelling van het Realisatieplan Middengebied.
- Regioplan Cultuur 2025-2027 is vastgesteld. Dit sluit aan op het eerdere uitvoeringsprogramma en maakt directe inzet mogelijk op innovatie: name talentontwikkeling, cultuureducatie en op het steunpunt voor amateurkunst en vrijwilligers.

Verbonden regio

- Het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) is gereed gemaakt, bestaande uit een koersdocument en een uitvoeringsprogramma.
- Slim & Schoon Onderweg: de volgende campagnes zijn uitgevoerd, E-bike probeeractie, fietsstimulering via app, bewonersaanpak (o.a. Elst de Pas) en werkgeversaanpak.
- Spoorlijn Arnhem-Tiel-Geldermalsen: De verkenning naar de spoorlijn is afgerond en nader onderzoek volgt. Tegelijkertijd is een Rijksbijdrage van bijna 3 miljoen ontvangen om de verkeersstructuur in de stationsomgeving Zetten-Andelst (verder) te verbeteren.
- Het Rijk kende een bijdrage van bijna €65 miljoen toe voor de doorfietsroute VeluweWaalpad. Hiermee ontstaat een mooie, directe en gewenste verbinding tussen het middengebied (Lent, Elst, Arnhem Schuytgraaf) en stad en landschap ten noorden van de Rijn (Oosterbeek, Arnhem West).

Doelstelling/openbaar belang	Onze opgaven bevinden zich vooral op duurzame ruimtelijke ontwikkeling (waaronder wonen, landschap en mobiliteit) en sociaaleconomische ontwikkeling (waaronder werkgelegenheid, bedrijvigheid, recreatie, toerisme en cultuur). Binnen de regio en richting Den Haag en Brussel profileren we ons als dé Groene Metropoolregio van Nederland en als (inter)nationale circulaire topregio 2050.
Bestuurlijk belang	Lid AB: A.T.L. van den Dam, (plv Burgemeester R.P. Hoytink-Roubos). Groene Groeiregio: wethouder W.H. Hol Verbonden Regio: wethouder W.H. Hol Ontspannen Regio: wethouder A.T.L. van den Dam Circulaire Regio: wethouder E.G.H. Westerbeek Productieve Regio: wethouder K. Grimm

Deelnemende partijen	17 regio- gemeenten: Arnhem, Beuningen, Berg en Dal, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen, Zevenaar
Risico's	Midden
Programma	Algemeen bestuur

Vennootschappen en coöperaties

9. Commandiet Westeraam B.V. te Elst	
<p>In 2025 is de nieuwe directeur benoemd (gemeentesecretaris) en is het besluit tot ontbinding van de Commandiet genomen en gepubliceerd, zodat eventuele schuldeisers op het besluit konden reageren. Van de rechtbank moet nog een zogenaamde akte van non-verzet worden verkregen, waaruit blijkt dat geen schuldeisers hebben gereageerd. Daarna kan het plan van verdeling worden uitgevoerd en is de liquidatie afgerond.</p>	
Doelstelling/openbaar belang	Als commanditaire vennoot deelnemen in de commanditaire vennootschap GEM Westeraam Elst C.V. Via de Commandiet neemt de gemeente voor 48 % deel in de inbreng van de commanditaire vennoten.
Bestuurlijk belang	<p>Wethouder A.T.L. van den Dam vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder</p> <p>Stemrecht tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders</p> <p>Directeur: Dirk van Eeten</p> <p>De directeur van de Commandiet tekent de jaarstukken van de GEM</p> <p>De ingelegde aandelenkapitalen in de GEM Westeraam Elst CV (€ 217.815) en de GEM Westeraam Beheer BV (€ 10.892) zijn inmiddels aan de gemeente teruggestort.</p>
Deelnemende partijen	Gemeente Overbetuwe
Risico's	Laag
Programma	Leefbare en bereikbare samenleving

10. Bank Nederlandse Gemeenten N.V. te Den Haag	
<p>Er zijn geen relevante ontwikkelingen.</p>	
Doelstelling/openbaar belang	<p>Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden door onder andere het aantrekken en uitzetten van gelden, het op andere wijze verlenen van kredieten, het stellen van garanties, het verzorgen van het betalingsverkeer, het verrichten van valutatransacties, het adviseren en bemiddelen bij de uitgifte van en</p>

	de handel in effecten, het bewaren, beheren en administreren van effecten en andere vermogensbestanddelen ten behoeve van derden, alsmede het oprichten van en deelnemen in andere ondernemingen en/of rechtspersonen, wier doel in verband staat met of bevorderlijk is voor het hiervoor gestelde.
Bestuurlijk belang	Wethouder A.T.L. van den Dam vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder. Stemrecht tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het aandelenbelang van de gemeente in BNG, een stem per aandeel van EUR 2,50 nominaal. Dit is 0,04% van het totaal aantal uitstaande aandelen.
Deelnemende partijen	De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van 11 provincies, 1 hoogheemraadschap en gemeenten.
Risico's	Laag
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Dividend	€ 46.429

11. Vitens N.V. te Zwolle

Er zijn geen relevante ontwikkelingen.

Doelstelling/openbaar belang	Het verzorgen van de drinkwatervoorziening
Bestuurlijk belang	Wethouder A.T.L. van den Dam vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder. Stemrecht tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders
Deelnemende partijen	107 gemeenten en 3 provincies
Risico's	Laag
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Dividend	€ 0

13. Dar

In 2025 is besloten om per 1 januari 2026 toe te treden tot de DAR via de inkoop van aandelen en aan de DAR de opdracht te verlenen voor de inzameling van huishoudelijk afval per 1 januari 2026.

Doelstelling/openbaar belang	Inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval.
Bestuurlijk belang	Continuering afvalinzameling en de verwerking ervan op duurzame wijze.
Deelnemende partijen	Dar Gemeente Overbetuwe
Risico's	Midden
Programma	Afval

Stichtingen en verenigingen

12. Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk Arnhem (SSGA)

Er zijn geen relevante ontwikkelingen.

Doelstelling/openbaar belang	Een toegang tot SSGA is nodig om een robuuste en toekomstgerichte ICT-beheerorganisatie te verkrijgen door deze centraal te positioneren. Het beoogd effect is een verhoogde continuïteit van de informatievoorziening en (digitale) dienstverlening en mogelijkheid tot innovatie(ve) producten.
Bestuurlijk belang	Teammanager Informatie en Ondersteuning
Deelnemende partijen	27 deelnemers zoals gemeenten, scholen en andere non-profit organisaties
Risico's	Laag
Programma	Reguliere werkzaamheden

Overige verbonden partijen

Geen.

VII. Grondbeleid

In deze Paragraaf Grondbeleid 2025 wordt een toelichting gegeven op de financiële stand van zaken van de grondcomplexen in exploitatie per 31 december 2025.

Deze paragraaf is als volgt samengesteld:

1. Verloop boekwaarde grondcomplexen in exploitatie
2. Resultaat boekjaar 2025
3. De te verwachten resultaten van de actieve complexen in exploitatie
4. Het grondbeleid van de gemeente Overbetuwe
5. Risico's grondexploitatie

1. Verloop boekwaarde grondcomplexen in exploitatie

Het verloop van de boekwaarde van de actieve grondcomplexen in exploitatie over 2025 is:

Complex (bedragen x € 1.000)	Vermeerderingen - verminderings in begrotingsjaar			
	BW 1-1-2025	Kosten	Opbrengsten	BW 31-12-2025
Bedrijvencomplexen				
De Merm Oost Elst	3.321	234	0	3.555
Spoorallee	837	121	0	958
Elst Centraal Oost	1.525	282	2	1.805
<i>subtotaal</i>	<i>5.683</i>	<i>637</i>	<i>2</i>	<i>6.317</i>
Woningbouwcomplexen				
Elst Centraal West	781	11	0	792
De Biezenkmap Driel	1.264	153	0	0
<i>subtotaal</i>	<i>2.046</i>	<i>164</i>	<i>0</i>	<i>792</i>
Totaal	7.729	800	2	8.527

2. Resultaat 2025

Het voordelig resultaat over 2025 van de grondexploitatie bedraagt € 1.053.000 en is samengesteld uit:

Aanpassing voorziening verliesgevende projecten (bedragen * € 1.000):	
De Merm Oost Elst	€ 245 Voordeel
Spoorallee	€ 185 Voordeel
Elst Centraal Oost	€ -25 Nadeel
Elst Centraal West	€ -26 Nadeel
	€ 379 Voordeel
Vrijval voorziening De Biezenkamp (Driel Oost)	€ 674 Voordeel
Totaal voordelig resultaat	€ 1.053

3. De te verwachten resultaten van de actieve complexen in exploitatie

Het onderstaande overzicht toont de verschillen ten opzichte van de stand per 1-1-2025 van de te verwachten exploitatiesaldi van de actieve in exploitatie genomen grondcomplexen op basis van de geactualiseerde exploitatieopzetten per 1 januari 2026 (N = nadelig, V = voordelig).

Complex (bedragen x € 1.000)	GREX 1-1-2025	Eindwaarde per	GREX 1-1-2026	Eindwaarde per	verschillen t.o.v. 2025
Bedrijvencomplexen					
De Merm Oost Elst	-1.104 N	31-12-2027	-859 N	31-12-2029	245 V
Spoorallee	-259 N	31-12-2026	-74 N	31-12-2026	185 V
Elst Centraal Oost	-858 N	31-12-2028	-883 N	31-12-2029	-25 N
<i>Subtotaal voordeel</i>	<i>0 V</i>		<i>0 V</i>		<i>0 V</i>
<i>Subtotaal nadeel</i>	<i>-2.221 N</i>		<i>-1.816 N</i>		<i>406 V</i>
Saldo	-2.221 N		-1.816 N		406 V
Woningbouwcomplexen					
Elst Centraal West	-769 N	31-12-2027	-795 N	31-12-2028	-26 N
De Biezenkamp	2.352 V	31-12-2032	2.063 N	31-12-2032	-288 N
<i>Subtotaal voordeel</i>	<i>2.352 V</i>		<i>2.063 V</i>		<i>-288 N</i>
<i>Subtotaal nadeel</i>	<i>-769 N</i>		<i>-795 N</i>		<i>-26 N</i>
Saldo	1.583 V		1.268 V		-315 N
Totaal	-638 N		-548 N		91 V
Complexen met een voordelig saldo	2.352 V		2.063 V		-288 N
Complexen met een nadelig saldo	-2.990 N		-2.611 N		379 V
Totaal voorzieningen	2.990		2.611		379 V

Bij het opstellen van de Paragraaf Grondbeleid 2025 is per complex een inventarisatie gemaakt van de stand van zaken per 31-12-2025 en zijn voor de actieve in exploitatie genomen complexen de grondexploitaties geactualiseerd. Voor de grondexploitaties wordt hieronder een toelichting gegeven op de verschillen met de resultaten van vorig jaar. (N is nadeel – V is voordeel)

De Merm Oost (€ 245.000 minder verlies ten opzichte van 1-1-2025)

Dit is een verbetering van € 245.000 ten opzichte van 2024. Dit wordt veroorzaakt door:

- Hogere Civieltechnische kosten vanwege bijstelling scope aanpassing (verharding € 45.000 en waterhuishouding extra € 50.000).
- Hogere plankosten vanwege bijstelling scope en verlengen looptijd naar 2029 (Extra kosten € 90.000).
- Verlenging looptijd met een jaar van 2027 naar 2029 heeft voor de rente en de kostenstijging een negatief gevolg van € 80.000.
- Andere verdeling vierkante meters uitgeefbare kavels en hogere grondprijs (van € 130 naar € 160 per m²) heeft een positief gevolg van € 510.000.

Spoorallee (€ 185.000 minder verlies ten opzichte van 1-1-2025)

Bij het complex Spoorallee is het geprognostiseerde verlies berekend op € 74.000. Dit is een verbetering van € 185.000 ten opzichte van 2024. Het voordelig saldo van € 185.000 is samengesteld uit:

- Bijstelling en indexering civieltechnische kosten € 6.000 nadeel.
- Bijstelling en indexering plankosten € 10.000 nadeel.
- Minder rentekosten en kostenstijging over 2026 (kosten op 1-1-2026 op niveau gebracht), levert een positieve bijdrage op van € 6.000.
- Grondverkoopprijs is aangepast naar € 185 per m² dit levert een voordeel van € 194.000.

Elst Centraal Oost (Toename van het verlies met € 25.000 ten opzichte van 1-1-2025)

Het complex Elst Centraal Oost kent een geprognostiseerd verlies van € 883.000. Dit is een toename van het verlies met € 25.000 ten opzichte van 1-1-2025 en is te verklaren door extra plan en rentekosten door verlenging van de looptijd van 2028 naar 2029.

Elst Centraal West (Toename van het verlies met € 26.000 ten opzichte van 2024)

Door de verlenging van de looptijd van 2027 naar 2028 zijn de kosten voor planning en rente toegenomen. Deze extra lasten hebben geleid tot een stijging van het verlies met € 26.000, waardoor het totale verlies nu € 795.000 bedraagt.

De Biezenkamp (Afname van de winst met € 288.000)

De grondexploitatie voor De Biezenkamp is in 2025 vastgesteld op basis van normatieve bedragen. Op basis van verdere inzichten, die zijn verkregen door nadere analyses van de kosten, opbrengsten en marktontwikkelingen, is deze grondexploitatie geactualiseerd. Deze actualisatie heeft geleid tot een daling van de verwachte winst met € 288.000. Desondanks wordt nog steeds een winst van € 2.063.000 verwacht.

De actualisatie van de grondexploitatie, gebaseerd op de nieuwe inzichten, heeft geleid tot de volgende financiële wijzigingen:

- Indexering van grondverwerving en grondverkoop: Op basis van de gesloten overeenkomst met Whoon is er een netto voordeel van € 98.000 ontstaan.
- Bijstelling van de CT-kosten voor bouw- en woonrijp maken: Er is een nadeel van € 809.000, als gevolg van hogere geraamde kosten voor het bouw- en woonrijp maken.
- Bijstelling van de plankosten: Deze kosten zijn met € 404.000 toegenomen.
- Renteaanpassing en indexering: De rente is aangepast van 2,5% naar 1,5%, wat een voordeel van € 827.000 oplevert.

4. Het grondbeleid van de gemeente Overbetuwe

Op 27 juni 2024 is door de gemeenteraad de “Nota Grondbeleid Overbetuwe” vastgesteld. Met deze nota wordt een toekomstbestendig beleid beoogd, wat leidt een meer situationeel grondbeleid. In deze nieuwe nota beschrijven we met name hoe we als gemeente onze rol pakken en welke afwegingen we daarbij maken, inclusief de wijze van verantwoording.

Voorbeelden van vragen die we hierbij stellen zijn: aan welke functies is behoefte? Hoe groot is het ruimtebeslag? Wat is de planning? Hiermee dient de Nota Grondbeleid geen doel op zich, maar is en blijft het een middel om gemeentelijke doelstellingen te realiseren. De financiële drijfveer staat dan ook niet centraal (hoe verdienen we geld op onze gronden), maar het gaat vooral om de maatschappelijke drijfveren. Hiervoor biedt de nota een duidelijk kader.

5. Risico's grondexploitatie

De risico's die de gemeente Overbetuwe loopt met de uitvoering van de grondexploitatie zijn:

- *Organisatorische risico's:*
 - Nagekomen kosten bij de in het verleden afgesloten complexen.
 - Het niet (volledig) toekennen van subsidies.
 - Bodemverontreiniging.
 - Archeologie.
- *Verhaalrisico's:* het niet volledig kunnen verhalen van plankosten bij ontwikkelaars. (bijdrage voor de plankosten, ambtelijke kosten, e.d.).
- *Economische risico's:*
 - *Nadelige economische conjunctuur: dit heeft vooral consequenties voor het tempo van gronduitgifte (bij zowel woningbouwgronden als bedrijventerreinen).*
 - *Toenemende inflatie.*

Om deze risico's te kunnen dekken is een weerstandscapaciteit noodzakelijk. De weerstandscapaciteit (paragraaf II) is een financiële buffer om tegenvallers op te vangen op een zodanige wijze, dat het voorzieningenniveau ongewijzigd kan worden gehandhaafd. Het weerstandsvermogen geeft aan: de verhouding tussen risico's en weerstandscapaciteit. Door aandacht te besteden aan het weerstandsvermogen voor grondcomplexen wordt voorkomen dat elke financiële tegenvaller aanleiding zal zijn tot bezuinigingen.

Voor de grondcomplexen in exploitatie is een gewogen risicoanalyse opgesteld. De gewogen risicobedragen per 01-01-2026 van de actieve complexen over de periode 2026-2032 bedraagt circa € 1.350.000.

Risico's (x € 1.000)	1-1-2026	1-1-2025
Bedrijvencomplexen		
De Merm Oost	€ 350	€ 340
Spoorallee	€ 10	€ 40
Elst Centraal Oost	€ 20	€ 90
Woningbouwcomplexen		
De Biezenkamp	€ 870	€ -
Stationplein West	€ 100	€ 100
Totaal	€ 1.350	€ 570

Tijdens het boekjaar vindt monitoring plaats van alle gewogen risicoanalyses uit het oogpunt van risicobeheersing en planoptimalisatie. Voor een nadere toelichting op de projecten wordt verwezen naar het projectenboek 2026 dat separaat aan de raad is aangeboden.

VIII Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

In het kader van de Wet open overheid (Woo) streeft de gemeente Overbetuwe naar een transparante en proactieve openbaarmaking van overheidsinformatie. In 2025 hebben we verdere stappen gezet om de Woo te implementeren.

De Woo, die sinds 1 mei 2022 van kracht is, verplicht gemeenten om bepaalde informatiecategorieën openbaar te maken. De Woo bestaat uit twee delen. Enerzijds betreft het de actieve openbaarmaking, anderzijds de passieve openbaarmaking. Tot slot wordt ingegaan op het verbeteren van onze informatiehuishouding, dit is ook een verplichting onder de Woo.

Actief openbaar maken van informatie

- *Informatiecategorieën*: we hebben een inventarisatie gemaakt van de elf door de Woo voorgeschreven informatiecategorieën. De 1ste tranche met een aantal informatiecategorieën is in werking en hier voldoet gemeente Overbetuwe aan de wet. In 2025 is gewerkt aan de voorbereiding van de openbaarmaking van de informatiecategorieën in tranche 2 t/m 4. Voor elke categorie hebben we bepaald welke documenten al openbaar zijn en welke nog openbaar gemaakt moeten worden. Op dit moment is de verwachting dat de tweede tranche in 2027 verplicht wordt om openbaar te maken. Hiervoor is in 2025 gewerkt aan een implementatieplan.
- *Transparantie*: de strekking van de Woo is 'openbaar tenzij'. Dit vraagt om een andere grondhouding van de hele organisatie. Daarom is in 2025 gewerkt aan bewustwording.

Passief openbaar maken van informatie

- *Woo-verzoeken*: In 2025 hebben we 81 Woo-verzoeken ontvangen, waarvan 33 verzoeken zijn afgehandeld als informatieverzoek (zie hieronder) en 48 als Woo-verzoek in behandeling zijn genomen. Dit is aanzienlijk meer dan in vorige jaren: in 2024 hadden we bijvoorbeeld 41 Woo-verzoeken (formeel en informeel).
- *Informele afhandeling*: Een deel van de informatieverzoeken kon, na overleg met de indiener, informeel worden afgehandeld zonder formele Woo-procedure. Dit zorgt voor lagere kosten, snellere doorlooptijden en grotere tevredenheid.

Informatiehuishouding op orde

- *Digitalisering*: er is geïnvesteerd in het verbeteren van onze digitale informatiehuishouding. Afgelopen jaar is een nieuw zaaksysteem geïmplementeerd. Dit helpt om informatie gestructureerd te hanteren en te archiveren. De verdere implementatie van het zaaksysteem en de achterliggende werkprocessen vraagt nog aandacht.
- *Procesoptimalisatie*: we werken aan verbetering van onze werkprocessen, zodat informatie vanaf het ontstaan op een gestructureerde en toegankelijke manier wordt vastgelegd. Dit draagt bij aan een efficiëntere informatievoorziening en ondersteunt de actieve openbaarmaking.
- *Bewustwording*: we zijn aan de slag gegaan met adoptie en bewustwording rondom het belang van een goede informatiehuishouding en zaakgericht werken.

B. JAARREKENING

Balans

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
ACTIVA		
Vaste activa		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	805	828
Totaal immateriële vaste activa	805	828
Investerings met een economisch nut	110.656	110.309
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	29.790	29.426
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	23.723	20.416
Totaal materiële vaste activa	164.169	160.151
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	187	187
- overige verbonden partijen	89	89
Overige langlopende Leningen	8.366	8.362
Totaal financiële vaste activa:	8.642	8.638
Totaal vaste activa	173.616	169.617
Vlottende activa		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	5.916	3.474
Totaal voorraden	5.916	3.474
Vorderingen op openbare lichamen	522	1.388
Uitzettingen in 's Rijkschatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	28	0
Overige vorderingen	4.450	3.548
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.000	4.937
Kassaldi	7	6
Banksaldi	1.050	679
Totaal liquide middelen	1.057	684
De voorschot bedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Het Rijk	9.059	9.320
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	6.371	3.490
Totaal overlopende activa	15.430	12.810
Totaal vlottende activa	27.403	21.905
Totaal activa	201.019	191.523

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
PASSIVA		
Vaste passiva		
Algemene reserve	15.864	21.699
Bestemmingsreserves	28.127	29.073
Gerealiseerde resultaat	6.692	-1.191
Totaal eigen vermogen	50.683	49.581
Voorzieningen	19.786	18.219
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	84.768	85.250
- Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a van de Wet financiering decentrale overheden	6.500	7.000
Waarborgsommen	251	250
Totaal vaste schulden	91.519	92.500
Totaal vaste passiva	161.987	160.300
Vlottende passiva		
Overige kasgeldleningen	15.000	5.000
Banksaldi	1	1
Overige schulden	7.191	6.724
Totaal netto-vlottende schulden	22.192	11.726
De voorschot bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- Het Rijk	7.838	6.900
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.604	3.027
Overige Vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.109	685
Nog te betalen bedragen	6.287	8.885
Totaal overlopende passiva	16.839	19.496
Totaal vlottende passiva	39.031	31.222
Totaal passiva	201.019	191.523
Gewaarborgde geldleningen	129.061	126.099
Garantstellingen hypotheke	14.239	14.246
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstelling of garantstellingen zijn verstrekt	143.301	140.345

Overzicht van baten en lasten 2025

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Primaire begroting 2025			Begroting na wijziging 2025			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1. Duurzame en gezonde samenleving	15.868	18.257	-2.388	17.241	20.697	-3.456	16.084	19.213	-3.128
2. Leefbare en bereikbare samenleving	3.111	20.874	-17.763	3.697	23.303	-19.606	5.265	22.937	-17.672
3. Interactie met de samenleving	986	1.374	-389	986	1.563	-578	1.118	1.623	-505
4. Inclusieve en participatiesamenleving	2.617	42.735	-40.118	3.803	46.952	-43.149	3.877	46.345	-42.468
5. Werkend en lerende samenleving	11.588	30.501	-18.913	13.600	33.357	-19.757	13.466	31.585	-18.120
6. Informatie en kennissamenleving	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Financiën en bedrijfsvoering	1	20.712	-20.711	1	21.912	-21.911	410	21.435	-21.025
8. Algemeen bestuur	0	2.534	-2.534	0	2.528	-2.528	0	4.195	-4.195
Subtotaal programma	34.171	136.986	-102.815	39.328	150.312	-110.984	40.220	147.332	-107.113
Algemene Dekkingsmiddelen	105.022	5.302	99.720	111.777	6.075	105.702	113.995	5.757	108.239
Overhead ⁵	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VPB	0	10	-10	0	0	0	0	24	-24
Onvoorzien	0	5	-5	0	35	-35	0	0	0
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen, VPB en onvoorzien	105.022	5.317	99.705	111.777	6.110	105.667	113.995	5.781	108.214
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	139.193	142.303	-3.110	151.105	156.422	-5.317	154.215	153.114	1.102
Mutaties reserves per programma:									
1. Duurzame en gezonde samenleving	141	0	141	750	0	750	312	0	312
2. Leefbare en bereikbare samenleving	523	100	423	2.460	100	2.360	2.009	457	1.552
3. Interactie met de samenleving	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Inclusieve en participatiesamenleving	210	211	-1	1.203	211	992	349	0	349
5. Werkend en lerende samenleving	652	134	518	823	134	689	788	134	654
6. Informatie en kennissamenleving	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Financiën en bedrijfsvoering	100	0	100	551	0	551	446	0	446
8. Algemeen bestuur	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene Dekkingsmiddelen	2.508	311	2.197	4.608	1.736	2.872	4.013	1.736	2.277
Subtotaal mutaties reserves	4.134	756	3.378	10.395	2.181	8.214	7.917	2.327	5.590
Gerealiseerd resultaat	143.327	143.059	268	161.500	158.603	2.897	162.133	155.440	6.692

⁵ Programma 7 bestaat volledig uit de overhead dus zijn de lasten en baten van de overhead niet meer afzonderlijk op deze regel gepresenteerd.

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de financiële verordening gemeente Overbetuwe 2025, vastgesteld door de raad op 9 december 2025 en de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. In deze toelichting worden de balansposten nader toegelicht.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2017 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten, zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen met uitzondering van het verlofspaaarsaldo, hier wordt conform voorschriften van de BBV een voorziening getroffen, van af dit boekjaar. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2025. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
- Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 9 december 2025 door de raad is vastgesteld;
- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 2% 2025: € 3.058.671 (2024; 3%; € 4.465.298) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Stelselwijziging

De pensioenen van politici zijn nu nog apart geregeld in de Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers (APPA). Dit wordt echter overdragen naar het ABP. Met de onderbouwing van de VZ Wethouderspensioenen en VZ Nabestaandenpensioenen per 31-12-2025 is al rekening gehouden met de overdracht naar het ABP conform ook de uitspraak van de commissie BBV.

Continuïteitsveronderstelling

De Gemeente Overbetuwe streeft ernaar de best mogelijke informatie te verkrijgen om de risico's te beoordelen en passende maatregelen door te voeren om daarop in te spelen. De gemeente blijft dat ook in de toekomst doen. In de paragraaf weerstandsvermogen wordt dit verder toegelicht. Een gemeente heeft bij materiele onzekerheden het vangnet om een artikel 12 gemeente te worden en daarmee onder toezicht te staan van de provincie. De gemeente Overbetuwe heeft geen enkele noodzaak om een artikel 12 gemeente te worden. De jaarrekening is derhalve opgesteld uitgaande van een continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Algemeen

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de afschrijvingslasten en de waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden annuïteitsgewijs in maximaal 5 jaar afgeschreven. Saldi van agio en disagio en kosten van sluiten van geldleningen worden afgeschreven in een termijn die gelijk is aan de looptijd van de lening.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen vervaardigings- of verkrijgingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht, waarbij wordt afgeschreven op het saldo.

De afschrijvingen starten in het jaar na ingebruikname.

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Materiële vaste activa met economisch nut

Materiële vaste activa met economisch nut worden annuïteitsgewijs afgeschreven in:

- a. 60 jaar: aanleg van riolen
- b. 50 jaar: nieuwbouw woonruimten en bedrijfsgebouwen
- c. 45 jaar: aanleg van pomphutten en persleidingen
- d. 25 jaar: renovatie, restauratie woonruimten en bedrijfsgebouwen
- e. 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen, aanleg van pompinstallaties
- f. 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties, kantoormeubilair, schoolmeubilair, aanleg tijdelijke terreinwerken, nieuwbouw tijdelijke woonruimten en bedrijfsgebouwen, groot onderhoud woonruimten en bedrijfsgebouwen
- g. 5 jaar: automatiseringsapparatuur en programmatuur die niet vallen onder de samenwerkingsovereenkomst ICT met de gemeente Lingewaard
- h. Afschrijvingstermijn afzonderlijk vast te stellen: unieke projecten niet vallend onder het bovenstaande.

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 20.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatstgenoemde worden altijd geactiveerd.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Met ingang van 2017 is het niet meer toegestaan om kapitaaluitgaven met een meerjarig maatschappelijk nut gedaan in de openbare ruimte onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves in één keer ten laste van de exploitatie te brengen. Deze investeringen moeten met ingang van 2017 worden geactiveerd en afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur.

Kapitaaluitgaven in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut (aanleg, groot onderhoud en reconstructie van wegen, waterwegen, civiele kunstwerken, groen en kunstwerken) worden afgeschreven in 20 jaar.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zonodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt boven de verkrijgingsprijs.

Voorraden

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken, dit is limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst, opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen zijn opgenomen tegen hun nominale waarde onder aftrek van eventuele noodzakelijk geachte voorzieningen wegens oninbaarheid, deze wordt statisch bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als 'nog te verrekenen kosten' opgenomen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. de kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro; en
2. de kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
3. er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Passiva

Voor zover niet anders vermeld, zijn de passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar.

Het eigen vermogen bestaat naast de reserves uit en het resultaat van de programmarekening.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die terzake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid terzake nader uiteengezet.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten.*
- b. bestaande risico's op balansdatum terzake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.*
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie.*
- d. Van derden verkregen middelen (niet zijnde rijk, provincie, EU) die specifiek besteed moeten worden.*

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de balans

Immateriële vaste activa

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de immateriële vaste activa.

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2025
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	828	0	0	23	0	0	805
Totaal	828	0	0	23	0	0	805

Materiële vaste activa

De hierna opgenomen overzichten geven het verloop weer van de boekwaarde van de investeringen in materiële vaste activa.

Investerings met economisch nut:

(bedragen x € 1.000)	Boek- waarde 31-12-2024	Voorzien- ingen 31-12-2024	Balans- waarde 31-12-2024	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boek- waarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	22.480	674	21.806	2.665	1.417	548	1.298	-674	21.882
Strategische gronden	4.257	0	4.257	631	0	0	5	0	4.884
Woonruimten	179	0	179	70	0	58	34	0	156
Bedrijfsgebouwen	75.470	0	75.470	4.021	0	2.608	615	0	76.268
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.634	0	1.634	0	0	39	0	0	1.595
Vervoermiddelen	2.904	0	2.904	176	0	395	0	0	2.684
Machines, apparaten en installaties	645	0	645	145	0	56	3	0	730
Overige materiële vast activa	3.414	0	3.414	0	0	959	0	0	2.455
Totaal	110.983	674	110.309	7.708	1.417	4.663	1.955	-674	110.656

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

(bedragen x € 1.000)	Boek- waarde 31-12-2024	Voorzien- ingen 31-12-2024	Balans- waarde 31-12-2024	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boek- waarde 31-12-2025
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	29.426	0	29.426	763	0	399	0	0	29.790
Totaal	29.426	0	29.426	763	0	399	0	0	29.790

Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut:

(bedragen x € 1.000)	Boek- waarde 31-12-2024	Voorzien- ingen 31-12-2024	Balans- waarde 31-12-2024	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boek- waarde 31-12-2025
<u>Maatschappelijk nut voor 2017:</u>									
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.419	0	6.419	-57	0	161	4	0	6.197
<u>Maatschappelijk nut vanaf 2017:</u>									
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	13.997	0	13.997	4.534	280	445	280	0	17.527
Totaal	20.416	0	20.416	4.477	280	606	284	0	23.723

Financiële vaste activa

Het volgende overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Boekwaarde 31-12-2024	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen/ Aflossingen	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2025
Kapitaalverstrekingen aan:						
- deelnemingen	187	0	0	0	0	187
- overige verbonden partijen	89	0	0	0	0	89
Overige langlopende leningen	8.362	139	135	0	0	8.366
Totaal	8.638	139	135	0	0	8.642

Voorraden

Voor het totaal van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2025 het volgende overzicht worden gegeven:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Investerings	Opbrengsten	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2025	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2025
Bouwgronden in exploitatie	6.464	2.064	2	0	8.527	2.611	5.916

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2025	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (nominale waarde)
Bouwgronden in exploitatie	8.527	11.129	19.109	548

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van december 2025 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Bij actualisatie van de grondcomplexen zijn de volgende parameters als uitgangspunt gehanteerd:

Jaren	2026	2027-2028	2029 - 2035
GWW-kosten	3.50%	3.00%	2.00%
Plankosten	4.50%	3.00%	2.00%
Rente	1.50%	1.50%	1.50%

De GWW kosten zullen op de korte en middellange termijn als gevolg van cao-loonsverhogingen en stijgende materiaalpreizen stijgen. Het percentage voor de kostenindexatie is gebaseerd op de parameters uit de outlook grondexploitaties 2026 van Metafoor.

Ondanks de prijsstijgingen op de woningmarkt en op de bedrijventerreinenmarkt is voorzichtigheidshalve geen opbrengstenstijging opgenomen door de toenemende bouwkosten en kwaliteitseisen aan de realisatie van vastgoed. Bovendien is bij de meeste projecten sprake van al gesloten overeenkomsten met een afgesproken grondprijs

Uitzettingen rentetypische looptijd korter dan één jaar

Omschrijving (toelichting)

In onderstaande tabellen vindt u een specificatie van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

(bedragen x € 1.000)	Balanswaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2024	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2025
Vorderingen op openbare lichamen	1.388	522	0	522
Rekening-courantverhouding met het Rijk	0	28	0	28
Overige vorderingen	3.548	5.624	1.174	4.450
Totaal	4.937	6.174	1.174	5.000

(bedragen x € 1.000)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	1	1	1	1
Drempelbedrag	1	1	1	1
Ruimte onder drempelbedrag	2	2	2	2
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Voorziening dubieuze debiteuren	62	62
Voorziening dubieuze debiteuren belastingen	74	84
Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	1.121	1.028
Totaal	1.258	1.174

Schatkistbankieren Drempelbedrag (1)

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor gemeente Overbetuwe geldt voor 2025 een drempelbedrag van € 2.846.060 (2024 € 2.609.020).

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2025 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2025 is geweest:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar 2025			
(1)	Drempelbedrag	2846,060			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	616	695	780	709

(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.230	2.152	2.066	2.137
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar 2025			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	142.303	142.303	142.303	142.303
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	142.303	142.303	142.303	142.303
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	2.846	2.846	2.846	2.846

(1) De drempel is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 10,0 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 1.000.000.

Overlopende activa

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Saldo 31-12-2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2025
Nog te ontvangen SPUK	0	0	0	0
Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	109	110	224	223
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	2	2	0	0
Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023	3	3	0	0
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	935	935	0	0
Onderwijsroute_ deel gemeente 2024	40	59	19	0
Realisatiestimulans	0	0	581	581
Af te dragen BCF	8.231	0	24	8.256
Totaal Rijk	9.320	1.109	848	9.059

Eigen vermogen

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de reserves gedurende 2025 weergegeven.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Boekwaard e 31-12-2024	Bestemmin g resultaat vorig boekjaar	Toevoegin gen	Onttrekin gen	Verminderi ng ter dekking van afschrijvin gen	Boekwaard e 31-12-2025
10001 Algemene Reserve	21.699	-1.191	455	5.100	0	15.864
Totaal algemene reserve	21.699	-1.191	455	5.100	0	15.864
120000001 BR Bovenwijkse voorzien	3.171	0	305	50	0	3.426
120000002 BR Vervanging materieel	1.995	0	142	218	0	1.919
120000004 BR Afslag 38 Elst / Oos	2.677	0	0	88	0	2.589
120000005 BR Brede Scholen	30	0	0	30	0	0
120000006 BR Aankoopregeling Knoo	930	0	0	0	0	930
120000008 BR Duurzaamheid	402	0	0	0	0	402
120000009 BR Opbouw lokale infras	2.257	0	0	0	0	2.257
120000010 BR Faciliteiten opvang	1.896	0	0	0	0	1.896
120000011 BR Overhevelingen	1.699	0	1.425	1.925	0	1.200
120000012 BR Stimulering bijzonde	190	0	0	0	0	190
Totaal bestemmingsreserves algemeen	15.249	0	1.872	2.311	0	14.809
130000001 BR Kapitaallasten Ambts	761	0	0	32	0	728
130000002 BR Kapitaallasten hocke	642	0	0	68	0	574
130000003 BR Kapitaallasten Heter	3.270	0	0	178	0	3.091
130000004 BR Kapitaallasten kunst	58	0	0	24	0	34
130000005 BR Kapitaallasten sport	1.111	0	0	48	0	1.063
130000017 BR Kap.lst.tijdelijke h	3	0	0	0	0	3
130000006 BR kapitaallasten P&R-g	365	0	0	6	0	359
130000007 BR Kapitaallasten huisv	667	0	0	28	0	640
130000008 BR Kapitaallasten Bemme	484	0	0	9	0	475
130000009 BR Kapitaallasten spoor	2.609	0	0	51	0	2.558
130000010 BR Kapitaallasten Gastv	464	0	0	9	0	455
130000011 BR Kapitaallasten optim	377	0	0	7	0	370
130000012 BR Kapitaallasten openb	1.163	0	0	22	0	1.141
130000013 BR Kapitaallasten Molen	1.250	0	0	23	0	1.227
130000016 BR Kapitaallasten Groot	600	0	0	0	0	600

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Boekwaarde 31-12-2024	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2025
Totaal bestemmingsreserves t.b.v. kapitaallasten	13.824	0	0	506	0	13.318
Totaal bestemmingsreserves	29.073	0	1.872	2.818	0	28.127
13000 Saldo jaarrekening	-1.191	1.191	6.692	0	0	6.692
Resultaat na bestemming	-1.191	1.191	6.692	0	0	6.692
Totaal	49.581	0	9.019	7.917	0	50.683

Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld om risico's op te kunnen vangen en maakt een belangrijk deel uit van het weerstandsvermogen. De algemene reserve wordt gevoed vanuit een voordelig rekeningresultaat en/of aan de hand van een besluit van de gemeenteraad. De hoogte van de algemene reserve beweegt zich binnen een bepaalde bandbreedte, bestaande uit een "wenselijke" ondergrens van € 10 miljoen en een flexibele bovengrens. We willen de algemene reserve geen actief instrument laten zijn. In de paragraaf II Weerstandsvermogen is een overzicht opgenomen met mogelijke risico's. Het betreft hier onzekere posten waardoor het onverstandig is om een afzonderlijke bestemmingsreserve op te nemen.

Bestemmingsreserves

120000001 BR Bovenwijkse voorzieningen

Deze reserve heeft als doel de financiering van geplande openbare voorzieningen met een bovenwijks karakter. Gedurende 2025 is een bijdrage van projectontwikkelaars ontvangen van € 305.101 op basis van vastgesteld beleid en € 50.000 onttrokken voor het project Stationsomgeving Zetten Andelst conform de 57^e administratieve wijziging 2025. Deze reserve kent geen maximale looptijd.

120000002 BR Vervanging materieel

Deze reserve heeft als doel de dekking van de kapitaallasten van investeringen van vervanging van materieel. Gedurende 2025 is € 141.780 gestort. Dit betreft de jaarlijkse storting op basis van het geactualiseerde vervangingsschema dat in 2019 is vastgesteld door de raad (€ 72.964) en de netto verkoopopbrengst (dus na aftrek restant boekwaarde) van materieel dat is vervangen (€ 68.816). Conform de Programmabegroting 2025 is € 217.948 onttrokken. Deze reserve kent geen maximale looptijd, maar is gekoppeld aan het door de raad vastgestelde vervangingsschema.

120000004 BR Afslag 38 Elst / Oosterhout

Deze reserve heeft als doel de dekking van een deel van de uitgaven voor afslag 38 van de A15. Jaarlijks wordt het saldo per 31 december van het bovenwijks project Afslag 38 verrekend met deze BR. Omdat er in 2025 meer uitgaven dan inkomsten waren, is over 2025 sprake van een negatief saldo van € 87.925. Dit bedrag is onttrokken aan deze BR. Deze reserve kent geen maximale looptijd, maar wordt opgeheven wanneer het project is afgerond.

120000005 BR Brede Scholen

Deze reserve houdt verband met de overgang van het beheer en onderhoud van de brede scholen De Zon en De Vogeltuyn vanuit de onderwijsstichtingen naar de gemeente. Indien de bijdrage van de stichtingen voor het beheer en onderhoud groter is dan de werkelijke uitgaven wordt het overschot toegevoegd aan deze BR. Indien de werkelijke uitgaven groter zijn dan de bijdrage van de betreffende stichtingen vindt een onttrekking uit de BR plaats. In 2025 was er sprake van een onttrekking van € 30.465. Deze reserve kent geen maximale looptijd, maar wordt opgeheven wanneer het beheer en onderhoud weer terug gaat van de gemeente naar de onderwijsstichtingen.

20000006 BR Aankoopregeling Knoop 38

Deze reserve houdt verband met de Aankoopregeling Knoop 38 (besluit raad 20rb000054) en heeft als doel de dekking van de advies-, beheers- en onderhoudskosten van de woningen en het nadelig saldo voortvloeiende uit de verkoop van de woningen. In 2025 waren er geen mutaties. Deze reserve kent geen maximale looptijd.

120000008 BR Duurzaamheid

Deze reserve heeft als doel om de in een boekjaar niet ingezette middelen voor duurzaamheid te bewaren voor besteding in een later boekjaar. In 2025 waren er geen mutaties. Deze reserve kent geen maximale looptijd.

120000009 BR Opbouw lokale infrastructuur beschermd wonen

Deze reserve heeft als doel om de in een boekjaar niet ingezette middelen voor beschermd wonen te bewaren voor besteding in een later boekjaar. In 2025 waren er geen mutaties. Deze reserve kent geen maximale looptijd.

120000010 BR Faciliteiten opvang

Deze reserve heeft als doel om het overschot aan middelen voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne plus uitvoeringskosten van de leefgelden van boekjaar 2023 te bewaren voor besteding aan uitgaven op het gebied van opvang in een later boekjaar. In 2025 waren er geen mutaties. Deze reserve kent geen maximale looptijd.

120000011 BR Overhevelingen

Deze reserve houdt verband met de jaarlijks over te hevelen budgetten. Tot 1 januari 2024 werden de overgehevelde budgetten ten gunste/laste van de AR gebracht. Daarmee was een deel van de AR feitelijk beklemd. Om dit inzichtelijk te maken is er per 1 januari 2024 een BR Overhevelingen gevormd. Conform de resultaatsbestemming van de jaarrekening 2024 is in 2025 € 1.425.000 in deze BR gestort. Totaal werd in 2025 aan deze BR € 1.924.946 onttrokken op grond van de 9e en 17e begrotingswijziging 2025 en de 57e administratieve wijziging 2025. Deze reserve kent geen maximale looptijd, maar kan worden opgeheven als er geen (restant)overhevelingen meer zijn.

120000012 BR Stimulering bijzondere woonconcepten

In het verleden zijn vanuit de voormalige Stadsregio Arnhem-Nijmegen bedragen ontvangen ter stimulering van woningbouw(projecten). De nog niet bestede middelen waren gereserveerd in de BR Woningbouwbudget stadsregio Arnhem/Nijmegen. Op grond van de in december 2023 vastgestelde Nota Reserves en Voorzieningen is voornoemde BR per 1-1-2024 omgezet in de nieuwe BR Stimulering bijzondere woonconcepten. De reserve wordt dus ingezet voor projecten in die bijzondere woonconcepten stimuleren. In 2025 waren er geen mutaties. Deze reserve kent geen maximale looptijd.

130000001 BR Kapitaallasten Ambtshuis

Deze reserve is gevormd voor de dekking van de kapitaallasten van de aankoop van het Ambtshuis in Elst. Conform de Programmabegroting 2025 is in 2025 € 32.493 onttrokken als dekking voor de kapitaallasten 2025. De maximale looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering.

130000002 BR Kapitaallasten hockeycomplex De Pas

Deze reserve is gevormd voor de dekking van de kapitaallasten van de investeringen van hockeycomplex De Pas. Conform de Programmabegroting 2025 is in 2025 € 68.381 onttrokken als dekking voor de kapitaallasten 2025. De maximale looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering.

130000003 BR Kapitaallasten Heteren-Centrum

Deze reserve is gevormd als dekking van het gedeelte van de kapitaallast van het maatschappelijk vastgoed in Heteren-Centrum. Conform de Programmabegroting 2025 is in 2025 € 178.441 onttrokken als dekking voor de kapitaallasten 2025. De maximale looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering.

130000004 BR Kapitaallasten kunstgrasvelden Spero

Deze reserve is gevormd als dekking van de kapitaallasten van de kunstgrasvelden bij Spero. Conform de Programmabegroting 2025 is in 2025 € 24.405 onttrokken als dekking voor de kapitaallasten 2025. De maximale looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering.

130000005 BR Kapitaallasten sporthal HPC Zetten

Deze reserve is gevormd als dekking van een gedeelte van de kapitaallasten van de sporthal HPC Zetten. Conform de Programmabegroting 2025 is in 2025 € 47.912 onttrokken als dekking voor de kapitaallasten 2025. De maximale looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering.

130000006 BR kapitaallasten P&R-garage

Deze reserve is gevormd als dekking van een gedeelte van de kapitaallasten van de P&R-garage in Elst. Conform de Programmabegroting 2025 is in 2025 € 5.989 onttrokken als dekking voor de kapitaallasten 2025. De maximale looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering.

130000007 BR Kapitaallasten huisvesting

Deze reserve is gevormd als dekking van een gedeelte van de kapitaallasten van de gedeeltelijke nieuwbouw van het gemeentehuis. Conform de Programmabegroting 2025 is in 2025 € 27.706 onttrokken als dekking voor de kapitaallasten 2025. De maximale looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering.

130000008 BR Kapitaallasten Bemmelseweg

Deze reserve is gevormd als dekking van een gedeelte van de kapitaallasten van de investering aan de Bemmelseweg in Elst. Conform de Programmabegroting 2025 is in 2025 € 9.071 onttrokken als dekking voor de kapitaallasten 2025. De maximale looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering.

130000009 BR Kapitaallasten spoorkruisingen Elst-Noord

Deze reserve is gevormd als dekking van een gedeelte van de kapitaallasten van het project spoorkruisingen Elst-Noord. Conform de Programmabegroting 2025 is in 2025 € 51.447 onttrokken als dekking voor de kapitaallasten 2025. De maximale looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering.

130000010 BR Kapitaallasten Gastvrije Waaldijk

Deze reserve is gevormd als dekking van een gedeelte van de kapitaallasten van het project Gastvrije Waaldijk. Conform de Programmabegroting 2025 is in 2025 € 8.541 onttrokken als dekking voor de kapitaallasten 2025. De maximale looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering.

130000011 BR Kapitaallasten optimalisatie De Pas

Deze reserve is gevormd als dekking van een gedeelte van de kapitaallasten van het project optimalisatie aansluiting De Pas. Conform de Programmabegroting 2025 is in 2025 € 7.182 onttrokken als dekking voor de kapitaallasten 2025. De maximale looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering.

130000012 BR Kapitaallasten openbare ruimte Heteren

Deze reserve is gevormd als dekking van een gedeelte van de kapitaallasten van de investeringen in de openbare ruimte in Heteren. Conform de Programmabegroting 2025 is in 2025 € 21.836 onttrokken als dekking voor de kapitaallasten 2025. De maximale looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering.

130000013 BR Kapitaallasten Molenhoekplein Valburg

Deze reserve is gevormd als dekking van kapitaallasten van herinrichtingen van wegen. e herinrichting van het Molenhoekplein in Valburg. Conform de Programmabegroting 2025 is in 2025 € 23.034 onttrokken als dekking voor de kapitaallasten 2025. De maximale looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering.

130000016 BR Kapitaallasten Groot onderhoud wegen / groen

Deze reserve is gevormd als dekking van de kapitaallasten van de herinrichting van wegen. In 2025 waren er geen mutaties. Deze reserve kent geen maximale looptijd.

Voorzieningen

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de voorzieningen gedurende 2025 weergegeven.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2025
21005 VZ Wethouderspensionen	6.305	1.493	0	388	7.411
21006 VZ Planschades	0	116	0	116	0
21036 VZ Nabestaandenpensioen	257	68	0	27	298
21045 VZ Wachtgelden voormalige w	163	0	0	94	69
21046 VZ Verlofsparen	0	208	0	0	208
21048 VZ De Woongaarden	1.442	0	0	0	1.442
23002 VZ Afgesloten complexen	227	0	0	2	225
Voorzieningen risico's	8.394	1.886	0	626	9.653
22025 VZ. Groot onderh. gem.accommodaties	3.276	386	0	369	3.293
22027 VZ Groot onderhoud Brede Sc	900	141	0	63	978
Voorzieningen voor egalisatie	4.176	527	0	432	4.271
22026 VZ Riolering	5.649	0	0	1.188	4.462
22027 VZ Asbestsanering De Wanmolen	0	1.400	0	0	1.400
Voorzieningen voor bekleemde middelen	5.649	1.400	0	1.188	5.862
Totaal	18.219	3.812	0	2.245	19.786

240000001 Voorziening voor pensioenaanspraken politieke ambtsdragers

De commissie BBV heeft in december 2025 een stellige uitspraak gedaan waarbij de pensioenen qua waardering gelijk worden gesteld aan de prognose op basis van het uitgevoerde onderzoek (benodigd vermogen op 1 januari 2025 op basis van inkoop Wtp bij ABP; bedrag genoemd bij C in genoemde brief) en rekening te houden met de gewijzigde verplichtingen over 2025. Dit bedrag dient jaarlijks herzien te worden tot het moment van overdracht aan het ABP welke momenteel voorzien is op 1 januari 2028. De voorziening in de jaarrekening is op basis van deze stellige uitspraak gewaardeerd.

Als gevolg van deze jaarlijkse herziening is het mogelijk dat de benodigde bedragen voor de waardeoverdracht naar het ABP per 1 januari 2025 fluctueren. De omvang van de voorziening wordt bijvoorbeeld bepaald door de hoogte van de rente. Een hogere rente betekent een lagere benodigde voorziening hetgeen zorgt voor een vrijval uit de voorziening. Een lagere rente heeft een tegenovergesteld effect.

250000001 VZ Nadeelcompensatie

Deze voorziening houdt verband met verzoeken voor planschade en dient voor de afdekking van de uitgekeerde bedragen aan planschades die niet kunnen verhaald op ontwikkelaars en de kosten van externe adviezen hierover.

240000002 VZ Nabestaandenpensioenen

Deze voorziening houdt verband met het overlijden van wethouders en dient voor de afdekking van de lasten van het nabestaandenpensioen.

240000003 VZ Wachtgelden voormalige wethouders

Deze voorziening houdt verband met het vroegtijdige vertrek van wethouders en dient voor de afdekking van de wachtgeldverplichtingen.

240000004 VZ Verlofsparen

Dit betreft een voorziening ter dekking van de kosten die samenhangen met de mogelijkheid voor werknemers om verlof te sparen voor nader omschreven doelen. Zodra het opgespaarde verlof wordt opgenomen ontstaat een capaciteitstekort dat opgevangen wordt door de hiertoe gevormde voorziening. De stijging in de voorziening wordt veroorzaakt doordat alle medewerkers sinds 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren kunnen sparen. Deze vakantie-uren verjaren niet. Hiervoor moet een voorziening worden gevormd (op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden), welke naar verwachting de komende jaren zal toenemen.

220000005 VZ De Woongaard

Deze voorziening houdt verband met het project De Woongaard waarbij twee kavels zijn bestemd voor maatschappelijk vastgoed en dient voor de afdekking van het nadelig saldo.

220000002 VZ Afgesloten complexen

Deze voorziening houdt verband met de afgesloten grondcomplexen en dient voor de afdekking van daaruit nog nakomende kosten.

210000001 VZ Groot onderhoud gemeentelijke accommodaties

Deze voorziening houdt verband met het groot onderhoud van een groot aantal gemeentelijke gebouwen en dient voor de afdekking / egalisatie van de kosten voor het groot onderhoud in die accommodaties.

210000002 VZ Groot onderhoud Brede Scholen

Deze voorziening houdt verband met het groot onderhoud van de brede scholen De Zon en De Vogeltuinen en dient voor de afdekking / egalisatie van de kosten voor het groot onderhoud in die twee brede scholen.

250000002 VZ Riolerings

Deze voorziening houdt verband met de inkomsten en uitgaven van riolerings en dient ervoor om schommelingen in de tarieven te kunnen voorkomen.

250000003 VZ Asbestsanering De Wanmolen

Deze voorziening houdt verband met het aangetroffen asbest bij de sloop van De Wanmolen en dient voor de afdekking van de kosten van de asbestverwijdering.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De rentelast voor 2025 van de vaste schulden bedraagt € 1.374.983 (2024: € 1.239.884).

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of de terugbetalin gen	Saldo 31-12-2025
<u>Europese overheidslichamen:</u>				
<i>Geen</i>				
<u>Rijk:</u>				
Rijksbijdrage RWS A50	17	0	0	17
Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	0	496	466	30
Rijksbijdrage verkeersmaatregelen	223	0	197	27
TOZO regeling	0	48	37	10
Suvis	37	0	0	37
Spuk COVID-19 genel.	248	0	248	0
Spuk Tijdelijke onde	148	0	148	0
Spuk energiearmoede	379	0	377	2
Spuk kindertoeslagaf	0	0	0	0
Spuk uitkoop hoogspa	220	0	86	134
C105 SISA Startbouwi	133	0	133	0
SISA H30 Brede SPUK	56	773	696	133
SISA D22 Onth Peuter	44	0	44	0
SPUK-verkeersmaatreg	242	0	124	117
SISA H32 SPUK MEOZ	289	0	289	0
SISA C97 SPUK Huisve	0	5	4	1
Spuk CDOKE duurzaamh	598	1.549	811	1.336
SPUK C94 verduurzaming slecht geïsoleerde won.	2.438	1.193	529	3.102
SPUK C209 huisvesting aandachtsgroepen	51	630	34	647
SPUK G10 Wet inburgering 2021	1.126	973	932	1.167
SPUK H4 Stimulering sport	275	601	845	31
SPUK G13 Onderwijsroute	0	0	-35	35
Rijk DPRA-subsidie	377	0	86	291
Specifieke uitkering cliëntondersteuning	0	50	0	50

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Saldo 31-12-2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of de terugbetalin gen	Saldo 31-12-2025
Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	0	550	2	548
SPUK M16 Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	0	3.697	3.573	124
Totaal rijk	6.900	10.564	9.625	7.838
<u>Overige nederlandse overheidslichamen:</u>				
PS Voedselbos	0	77	0	77
PS Wijk vd Toekomst	0	16	0	16
PS Buurtklusbedrijf	0	34	0	34
A325 fietsviaduct	0	0	0	0
Bijdrage Provincie Stationsomgeving	399	0	0	399
Bijdrage Provincie RTG	1.631	0	1.635	-4
Prov bijdr dorpendeal Heteren	0	0	0	0
Provinciale subsidie Energie	20	0	0	20
Prov. subs. flexwon	0	36	0	36
Subsidie project veer Heteren	34	0	0	34
Bijdrage ontwikkeling Noordoever	157	11	0	168
Prov subs biodiversiteit	0	69	0	69
Bijdrage mobiliteitsmanagement	0	0	0	0
Bijdrage Nederrijn pad	0	0	0	0
Brijdrage Randwijkse Waarden	71	3	0	74
Bijdragen fietsverb. Wester-Lingestr.	60	0	0	60
Bijdrage Provincie Fietspad	17	0	0	17
Prov. subs. fietsstr	40	0	0	40
Prov. Subs. revitali	400	0	0	400
Prov. groene icoonprojecten	70	10	0	80
Project Boven Linge	19	0	0	19
Overbetuwe Doet	85	0	42	43
Green Deal De Schalm	24	0	0	24
Totaal provincie	3.027	255	1.678	1.604
Totaal	9.926	10.819	11.303	9.442

Waarborgen en garanties

Waarborgen

Aard/omschrijving (bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
WSW achtervang	0	100%	54.122	57.627
WEW achtervang	70.500	100%	71.000	70.500
SWS achtervang	368	100%	201	172
Overige garanties en borgstellingen	1.001		776	762
Totaal	71.869		126.099	129.061

Garanties

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Gemeente garantie	27.380	14.246	14.239
Totaal	27.380	14.246	14.239

Er zijn in het begrotingsjaar geen betalingen gedaan inzake de borg- en garantstelling.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Overeenkomsten

De gemeente Overbetuwe heeft meerjarige contracten en overeenkomsten zoals voor energie, onderhoud en huur afgesloten.

Arbeidskostengerelateerde verplichtingen

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. Deze eigen bijdrage is afhankelijk van de gemeentelijke verordening WMO en de inkomensgegevens van de aanvrager. In de wet is bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage niet wordt uitgevoerd door de gemeente zelf, maar door het CAK. Door privacyoverwegingen is de gegevensverstrekking van het CAK aan de gemeente Overbetuwe ontoereikend om de volledigheid en juistheid van de eigen bijdragen te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Over het boekjaar 2024 is van het CAK een Third Party Mededeling ontvangen. Dit houdt in dat de beheersingsmaatregelen binnen het uitvoeringsproces van de eigen bijdragen WMO van het CAK voldoen aan de daaraan te stellen eisen om de juistheid en volledigheid van de berekende en opgelegde eigen bijdragen aan de aanvragers te waarborgen. Doordat bij het onderzoek voor het geven van deze mededeling de volledigheid, juistheid en tijdigheid van de gegevens van de Belastingdienst, Gemeentelijke basisadministratie, de gemeente Overbetuwe en de zorgaanbieders echter niet betrokken is, is de Third Party Mededeling niet voldoende om hierop volledig te kunnen steunen ten behoeve van de volledigheid van de eigen bijdragen in de jaarrekening 2025. Hierdoor heeft de gemeente Overbetuwe onvoldoende zekerheid omtrent de volledigheid van de eigen bijdragen WMO van € 366.758 in haar jaarrekening 2025 (2024: € 369.365). Wel kan middels de mededeling zekerheid worden verkregen dat het totaalbedrag aan vastgestelde eigen bijdragen gelijk is aan de door het CAK geïnde en doorbetaalde eigen bijdragen aan de gemeente. Hiermee beschikt door de gemeente Overbetuwe in voldoende mate over de zekerheid dat de eigen bijdragen in de jaarrekening 2025 juist zijn verantwoord. Eventuele mogelijke niet verantwoorde eigen bijdragen worden ingeschat als niet significant of materieel.

Toelichting overzicht van baten en lasten 2025

Hierna wordt een toelichting gegeven op diverse aspecten van het overzicht baten en lasten.

Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- een analyse van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie per programma;
- een overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien;
- een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd;
- een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- analyse ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid;
- de informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Alle bedragen in de tabellen van deze paragraaf zijn gedeeld door € 1.000.

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt vastgesteld met inachtneming van hetgeen omtrent de financiële positie op de balansdatum is gebleken tussen het moment van opmaken van de jaarstukken en het tijdstip van vaststelling daarvan, voor zover deze aanvullende informatie onontbeerlijk is voor het bedoelde inzicht.

Analyse verschillen per taakveld

In dit onderdeel worden de verschillen tussen begroting na wijziging en de werkelijke baten en lasten per taakveld gepresenteerd. In de financiële verantwoording van de programma's wordt voor de afwijkingen groter dan € 100.000 een korte toelichting gegeven en wordt aangegeven of dit een incidenteel of structurele afwijking betreft.

(bedragen x €1.000)	Begr. na wijz. 2025		Realisatie 2025		Verschil		
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
1. Duurzame en gezonde samenleving							
- TV 5.1 Sportbeleid en activering	280	463	282	462	2	1	3
- TV 5.2 Sportaccommodaties	1.239	3.433	1.314	3.724	75	-291	-216
- TV 7.1 Volksgezondheid	238	2.493	210	2.418	-28	76	48
- TV 7.2 Riolering	4.849	3.140	4.464	2.844	-385	296	-89
- TV 7.3 Afval	8.005	6.128	8.088	5.914	83	214	297
- TV 7.4 Milieubeheer	2.526	4.900	1.562	3.715	-965	1.184	220
- TV 7.5 Begraafplaatsen	104	140	165	136	61	4	65
2. Leefbare en bereikbare samenleving							
- TV 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	3.770	5	3.758	5	11	16
- TV 1.2 Openbare orde en veiligheid	129	1.394	115	1.321	-14	72	58
- TV 2.1 Verkeer en vervoer	26	7.326	61	7.371	35	-46	-11
- TV 2.2 Parkeren	0	201	0	276	0	-75	-75
- TV 2.5 Openbaar vervoer	0	103	0	96	0	8	8
- TV 3.1 Economische ontwikkeling	0	454	0	453	0	1	1
- TV 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	116	98	496	129	380	-30	350
- TV 3.3 Bedrijfsloket- regelingen	250	292	276	305	26	-13	13
- TV 3.4 Economische promotie	136	0	98	11	-38	-11	-49
- TV 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	207	6.178	230	5.727	23	450	473
- TV 8.1 Ruimtelijke ordening	76	815	110	783	34	32	66
- TV 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	866	458	1.298	657	432	-199	234
- TV 8.3 Wonen en bouwen	1.891	2.215	2.577	2.049	685	166	851

(bedragen x €1.000)	Begr. na wijz. 2025		Realisatie 2025		Verschil		
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
3. Interactie met de samenleving							
- TV 0.2 Burgerzaken	986	1.563	1.118	1.623	132	-60	72
4. Inclusieve en participatiesamenleving							
- TV 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.732	7.373	2.572	8.585	-160	-1.212	-1.372
- TV 6.21 Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO	0	747	28	673	28	74	101
- TV 6.22 Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd	0	1.401	124	1.161	124	240	364
- TV 6.23 Toegang en eerstelijnsvoorz. Integraal	166	2.128	224	1.388	58	740	797
- TV 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	65	2.735	66	2.443	1	292	293
- TV 6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	362	5.884	367	5.976	5	-92	-87
- TV 6.71b Begeleiding (WMO)	0	3.356	0	3.507	0	-151	-151
- TV 6.71c Dagbesteding (WMO)	0	767	0	791	0	-24	-24
- TV 6.71d Overige maatw.arrangementen (WM	0	216	0	216	0	0	0
- TV6.751 Jeugdhulp ambuland lokaal	0	174	0	162	0	12	12
- TV6.752 Jeugdhulp ambuland regionaal	0	13.088	0	13.108	0	-20	-20
- TV6.753 Jeugdhulp ambuland landelijk	0	119	0	119	0	0	0
- TV6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	111	0	131	0	-20	-20
- TV6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	5.963	0	5.726	0	238	238
- TV6.763 Jeugdhulp met verblijf landelij	0	562	0	551	0	11	11
- TV6.791 PGB WMO	0	347	0	368	0	-21	-21
- TV6.792 PGB Jeugd	0	565	0	633	0	-68	-68
- TV6.81a Beschermd wonen (WMO)	478	671	478	40	0	631	631
- TV6.81b Maatsch.- en vrouwenopvang (WMO)	0	43	0	43	0	0	0
- TV6.82a Jeugdbescherming	0	507	19	533	19	-25	-6
- TV6.82b Jeugdreclassering	0	120	0	117	0	2	2
- TV6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	23	0	23	0	0	0
- TV6.92 Coördinatie en beleid jeugd	0	53	0	53	0	0	0
5. Werkend en lerende samenleving							
- TV 4.2 Onderwijshuisvesting	54	4.903	8	4.045	-47	857	811
- TV 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	924	4.441	958	4.249	34	191	225
- TV 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	476	1	449	1	27	28
- TV 5.5 Cultureel erfgoed	0	294	14	218	14	77	91
- TV 5.6 Media (bibliotheek en lokale omroep)	70	1.270	66	1.314	-4	-45	-49
- TV 6.3 Inkomensregelingen	12.353	15.879	12.264	15.308	-89	571	482
- TV 6.4 WSW en beschermt werk	0	4.079	0	4.061	0	18	18
- TV 6.5 Arbeidsparticipatie	199	2.015	155	1.940	-44	75	31
7. Financiën en bedrijfsvoering							
- TV 0.4 Overhead	1	21.912	410	21.435	409	477	887

<i>(bedragen x €1.000)</i>	Begr. na wijz. 2025		Realisatie 2025		Verschil		
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
8. Algemeen bestuur							
- TV 0.1 Bestuur	0	2.528	0	4.195	0	-1.667	-1.667
Algemene dekkingsmiddelen, VPB en onvoorzien							
- TV 0.5 Treasury	598	149	622	144	24	5	29
- TV 0.61 OZB woningen	6.910	448	6.918	356	8	91	99
- TV 0.62 OZB niet-woningen	4.224	51	4.259	46	35	4	39
- TV 0.64 Belastingen overig	1.348	877	1.697	1.018	349	-140	209
- TV 0.7 Algemene en overige uitkeringen	96.030	0	97.181	0	1.152	0	1.152
- TV 0.8 Overige baten en lasten	2.668	4.550	3.318	4.192	650	358	1.008
- TV 0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	0	35	0	24	0	11	11
Totaal baten en lasten	151.105	156.422	154.215	153.114	3.110	3.308	6.419
Toevoeging Res.	0	2.181	0	2.327	0	-146	-146
Onttrekking Res.	10.395	0	7.917	0	-2.477	0	-2.477
Totaal saldo reserves	10.395	2.181	7.917	2.327	-2.477	-146	-2.624
Resultaat	161.500	158.603	162.133	155.440	633	3.162	3.795

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de financiële verantwoording van de programma's.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Lasten begr.	Lasten werk.	Verschil	Rechtmatig?	Toelichting
1. Duurzame en gezonde samenleving	20.697	19.213	1.484	Ja	
2. Leefbare en bereikbare samenleving	23.303	22.937	366	Ja	
3. Interactie met de samenleving	1.563	1.623	-60	Ja	De overschrijding wordt grotendeels door hogere dan geraamde afdrachten aan het Rijk voor reisdocumenten. Hier tegenover staat echter een hogere dan geraamde legesopbrengst.
4. Inclusieve en participatiesamenleving	46.952	46.345	607	Ja	
5. Werkend en lerende samenleving	33.357	31.585	1.772	Ja	
6. Informatie en kennissamenleving	0	0	0	Ja	
7. Financiën en bedrijfsvoering	21.912	21.435	477	Ja	
8. Algemeen bestuur	2.528	4.195	-1.667	Ja	De overschrijding is nagenoeg geheel veroorzaakt door een niet geraamde storting in de VZ wethouders-pensioenen en in de VZ nabestaandenpensioenen als gevolg van de overgang van APPA naar het ABP.
Algemene Dekkingsmiddelen	6.110	5.781	329	Ja	
Totaal lasten	156.422	153.114	3.308		
Toevoeging reserves	2.181	2.327	-146	Ja	Deze overschrijding betreft enerzijds de storting van de bijdrage vanuit het complex De Pas zuid voor het fonds bovenwijks in de bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen. De betreffende bijdrage staat als niet geraamde inkomst binnen het programma 2. Daarnaast zijn de opbrengsten van verkocht materieel Openbare Werken in de bestemmingsreserve materieel gestort. De betreffende opbrengsten staan als niet geraamde inkomsten binnen het programma Algemene Dekkingsmiddelen.
Totaal toevoeging reserves	2.181	2.327	-146		
Resultaat	158.603	155.440	3.162		

Overzicht aanwending onvoorzien

Maand	Nr. wijz.	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Bedrag
		Raming 2025 vanuit meerjarenraming begroting 2024	55
		AF: Aframing op basis van dekkingsplan 2025 (Ombuiging A.09)	-50
		Raming in primaire begroting 2025	5
Jan.	1	Dekking kapitaallasten overname roerende goederen De Bongerd Heteren	-5
Restant in jaarrekening 2025			0

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten > 100.000 (bedragen x € 1.000)	Begroot na wijz. 2025		Werkelijk 2025		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1. Duurzame en gezonde samenleving						
<i>geen incidentele mutaties</i>						
2. Leefbare en bereikbare samenleving						
Vrijval van de getroffen voorziening voor De Biezenkamp in Driel		0		674		674
Van het rijk ontvangen realisatiestimulans voor betaalbare woningen.		0		581		581
3. Interactie met de samenleving						
<i>geen incidentele mutaties</i>						
4. Inclusieve en participatiesamenleving						
Voor de kosten van de asbestanering bij De Wanmolen in Zetten is een voorziening getroffen.		0		1.400		-1.400
5. Werkend en lerende samenleving						
<i>geen incidentele mutaties</i>						
6. Informatie en kennissamenleving						
<i>geen incidentele mutaties</i>						
7. Financiën en bedrijfsvoering						
Op grond van een stellige uitspraak van de Commissie BBV is een nieuwe voorziening voor Verlofsparen getroffen.		0		208		-208
8. Algemeen bestuur						
Als gevolg van de overgang van APPA naar ABP was sprake van niet geraamde stortingen in de voorzieningen voor wethouderspensioenen en nabestaandenpensioenen.		0		1.561		-1.561
Algemene dekkingsmiddelen / onvoorzien						
<i>geen incidentele mutaties</i>						
Totaal	0	0	3.169	1.255	-3.169	1.255

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Saldo 1-1-2025	Bij	Af	Saldo 31-12-2025
BR kap.last. Ambtshuis	761	0	32	728
BR kap.last. Hockeycomplex	642	0	68	574
BR kap.last. Heteren-Centrum	3.270	0	178	3.091
BR kap.last. kunstgras Spero	58	0	24	34
BR kap.last. sporthal HPC	1.111	0	48	1.063
BR kap.last. P&R garage Elst	365	0	6	359
BR kap.last. huisvesting	667	0	28	640
BR kap.last. Bemmelseweg	484	0	9	475
BR kap.last. spoorkruisingen	2.609	0	51	2.558
BR kap.last. gastvrije Waaldijk	464	0	9	455
BR kap.last. optimalisatie De Pas	377	0	7	370
BR kap.last openb. ruimte Heteren	1.163	0	22	1.141
BR kap.last Molenhoekplein	1.250	0	23	1.227
BR kap.last. tijd. huisv.maatr.	3	0	0	3
BR kap.last. Groot onderhoud wegen	600	0	0	600
BR verv. materieel Openb. W.	1.995	142	218	1.919
BR brede scholen	30	0	30	0
Totaal	15.850	142	755	15.237

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling		
Gegevens 2025		
bedragen x € 1	DE van der Kamp	DC van Eeten
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,889	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	103.556	136.326
Beloningen betaalbaar op termijn	21.866	27.608
Subtotaal	125.422	163.934
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	218.668	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	125.422	163.934
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2024			
bedragen x € 1	DE van der Kamp	PJE Breukers	DC van Eeten
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 - 31-12	01-01 - 31-05	01-12 - 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,889	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	100.832	54.548	11.112
Beloningen betaalbaar op termijn	21.408	11.721	2.285
Subtotaal	122.240	66.268	13.398
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	207.137	97.765	19.735
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	122.240	66.268	13.398
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12	
Gegevens 2024	
bedragen x € 1	NMP van Hooy
Functiegegevens	Gemeentesecretaris
Kalenderjaar	2024
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	17-06 - 01-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5,5
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	692
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	221
Maxima op basis van de normbedragen per maand	169.400
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	152.932
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Bezoldiging in de betreffende periode	112.104
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	112.104
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	112.104
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderinggrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 9 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% (maximaal 2) van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.062.270 (2024: € 4.465.298). De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 2,1 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 3.062.270. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1,9 miljoen acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Omschrijving	X € 1 miljoen
Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	1,7
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	0,0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0,1
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling et cetera).	0,0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	1,9
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïdentificeerd. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	1,9
De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	0,0
Voorwaardencriterium	
5. Inkoop ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering).	0,2

Omschrijving	X € 1 miljoen
M&O criterium	
6. Geen bevindingen.	0,0
Totaal Onrechtmatigheden	2,1
Waarvan acceptabel	1,9
Waarvan niet-acceptabel	0,2

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

- Begrotingsoverschrijdingen welke toegelicht worden in het hoofdstuk “Analyse begrotingsrechtmatigheid”.
- Inkopen waarbij de aanbestedingsregels niet juist zijn toegepast. Dit wordt nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad (afwijkingen > € 100.000) aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Door de nieuwe samenstelling van het college vanaf 13 mei 2026 zijn er wachtgeldverplichtingen ontstaan voor 2,6 fte wethouders. Via de 2e Bestuursrapportage 2026 zal een voorziening worden getroffen. De noodzakelijke omvang van die voorziening is nu nog niet bekend.

C. BIJLAGEN

I. Lijst met gebruikte afkortingen

APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AR	Algemene Reserve
BADO	Besluit accountantscontrole decentrale overheden
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BIZ	Bedrijven Investerings Zone
BOA	Bijzondere Opsporings Ambtenaar
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BR	Bestemmings Reserve
CAK	Centraal advieskantoor bijzondere ziektekosten
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheid
CPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
EMU	Europese Monetaire Unie
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
FUWA	Functiewaardering
GFT	Groente Fruit Tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst
GGZ	Geestelijke Gezondheids Zorg
GBO	Gebruiksoppervlakte
GMR	Groene Metropool Regio
GREX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GWW	Grond Weg en Waterbouw
IBA	Individuele Behandeling Afvalwater
IGS	Intergemeentelijk Subsidiebureau
I/S	Incidenteel / Structureel
IKPOR	Integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte
IMOC	Index Materiële Overheids Consumptie
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
LISA	Landelijk Informaties Systeem van Arbeidsplaatsen
LOP	Landschapsontwikkelingsplan
MFC	Multifunctioneel Centrum
MGR	Modulaire Gemeenschappelijke regeling
MOP	Meerjaren Onderhoudsplan
OZB	Onroerende Zaak Belasting
PIP	Persoonlijke Internet Pagina
ODRA	Omgevingsdienst Regio Arnhem
RAL	Regionale Aanpak Laadinfrastructuur
RIVM	Rijks Instituut Voor gezondheid en Milieu
RTG	Railterminal Gelderland

P&C	Planning en Control
SHP	Strategisch meerjaren Huisvestingsplan Onderwijs
STO	Sociaal Team Overbetuwe
RKC	Rekenkamercommissie
RWS	Rijkswaterstaat
SiSa	Single Information, Single audit
SPUK	Specifieke Uitkering
SWS	Stichting Waarborgfonds Sport
TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VGGM	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden
VPB	Vennootschapsbelasting
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VZ	Voorziening
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
WGR	Wet Gemeenschappelijke regelingen
WGS	Wet Gemeenschappelijke schuldhulpverlening
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOO	Wet open overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WNT	Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WRP	Water en Rioleringsprogramma
WVBV	Wet Vereenvoudiging Beslagvrije Voet
Wvdr	Wet versterking decentrale rekenkamers
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw

II. Specificatie onttrekkingen Algemene Reserve en Bestemmingsreserve Overhevelingen

Specificatie onttrekkingen algemene reserve

Specificatie onttrekkingen uit Algemene Reserve 2025

Op basis van begrotings- en administratieve wijzigingen boekjaar 2025

Reden onttrekking	Onttrekking	Begr.wijz.	Adm.wijz.
Effect Voorjaarsnota Rijk	€ 1.500.000	prim.begr.	
Storting in Bestemmingsreserve Overhevelingen	€ 1.425.000	9-2025	
Formatie inhuur n.a.v. benchmark	€ 743.000	prim.begr.	
Afboeking boekwaarde De Meeuwenberg	€ 652.000	prim.begr.	
Uitvoering programma inrichting STO	€ 80.160	prim.begr.	
Inrichting systeem voor samenwerking	€ 10.000	prim.begr.	
Scenario's vervanging sportzaal De Kruisakkers	€ 7.623		52-2025
Heronderzoeken huishoudelijke ondersteuning inhuur	€ 72.445		60-2025
Subtotaal	€ 4.490.228		

Op basis van restantkredieten voorgaande jaren

Reden onttrekking	Onttrekking	Begr.wijz.	Adm.wijz.
Restant claims algemene reserve:			
Algemene uitkering - POK-middelen dec.circ. 2021	€ 207.610		57-2025
Implementatie Omgevingswet (Kadernota 2022)	€ 105.214		57-2025
Architectuurprincipes	€ 100.000		57-2025
AU Klimaatakkoord meicirc. 2022	€ 80.000		57-2025
Amendement A-11 Klimaatadaptatie 2022	€ 37.500		57-2025
Integraal beheer en openbare ruimte	€ 31.342		57-2025
ICT uifasering corsa/datagedreven werken Kadernota 2022	€ 19.000		57-2025
Cofinanciering 80 jaar bevrijding	€ 17.772		57-2025
Bouwbegeleiding diverse nieuwbouw scholen	€ 9.152		57-2025
Plan van aanpak netcongestie	€ 1.783		57-2025
Subtotaal	€ 609.373		
TOTAAL € 5.099.601			

Specificatie onttrekkingen Bestemmingsreserve Overhevelingen

Specificatie onttrekkingen uit BR Overhevelingen 2025

Op basis van begrotings- en administratieve wijzigingen boekjaar 2025

Reden onttrekking	Onttrekking	Begr.wijz.	Adm.wijz.
Resultaatbestemming Jaarstukken 2024			
Stelpost Openbare Ruimte	€ 290.000	9-2025	
Project Zeegstraat	€ 150.000	9-2025	
Uitvoering Integraal Kwaliteitsplan	€ 142.946	9-2025	
Onderhoudlijst van wegen	€ 100.000	9-2025	
Informatiebeveiliging	€ 81.355	9-2025	
Informatiehuishouding op orde	€ 75.000	9-2025	
Spreidingswet (AU decembercirculaire 2024)	€ 46.000	9-2025	
Meerkosten Oekraïne Sociaal domein (AU decembercirculaire 2024)	€ 43.000	9-2025	
Uitvoeringsmaatregelen Grondstoffenbeleidsplan	€ 37.228	9-2025	
Vergroening Reethsestraat Valburg	€ 26.000	9-2025	
Sportieve ingrepen OR	€ 12.200	9-2025	
Bestrijding invasieve plantensoorten	€ 11.000	9-2025	
Circulair Ambachtscentrum	€ 4.940	9-2025	
UP: Verkeersplannen per kern	€ 4.442	9-2025	
Afronding projectopdracht Bureau Sport & Ruimte	€ 3.633	9-2025	
Overig			
Voortzetting van outcome gericht meten	€ 15.130	17-2025	
Alleenverdienersproblematiek	€ 9.301	17-2025	
Subtotaal		€ 1.052.174	

Op basis van restantkredieten voorgaande jaren

Reden onttrekking	Onttrekking	Begr.wijz.	Adm.wijz.
Restant claims BR overhevelingen			
Beheerplannen: onderhoud wegen	€ 225.000		57-2025
Beheerplannen: spelen uitvoeringskosten 2024	€ 225.000		57-2025
Beheerplannen: reparatie geluidswal	€ 140.000		57-2025
UP: kosten architectuurplaat in 2024	€ 100.000		57-2025
Beheerplannen: grondwerk nutstracé	€ 80.000		57-2025
UP: Verkeersplannen per kern	€ 30.000		57-2025
UP: Herziening Nota Parkeernormen	€ 20.000		57-2025
Meerkosten Oekraïne Sociaal domein	€ 13.000		57-2025
UP: Begeleidingsraject Vitale Sportparken Driel & Heteren	€ 10.609		57-2025
UP: Onderzoek capaciteit binnensport	€ 10.038		57-2025
Onderzoek verplaatsing HTV	€ 10.000		57-2025
UP: Actieplan verkeersveiligheid	€ 4.720		57-2025
Omgevingswet decembercirculaire 2023	€ 4.405		57-2025
Subtotaal		€ 872.772	
TOTAAL		€ 1.924.946	

III. Voortgang onderzoeken Rekenkamercommissie (RKC)

Onderwerp	Advies rekenkamer	Raadsbesluit	Follow up (februari 2026)
DoeMee-onderzoek onderbesteding	Nog niet uitgebracht, planning onbekend.	Nog niet van toepassing	Nog niet van toepassing
DoeMee-onderzoek Energiebesparingsplicht	<p>*Breng de energiebesparingsplicht periodiek onder de aandacht van de gemeenteraad door het onderwerp actief te agenderen en hierover transparant te rapporteren. Dit zorgt voor meer betrokkenheid en een betere monitoring van de voortgang.</p> <p>*Versterk de uitvoering van de opdracht. Het is van belang dat de omgevingsdienst consistent en volgens de gemaakte afspraken de taak van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht uitvoert. Het communiceren over en het stellen van duidelijke verwachtingen en het monitoren van de voortgang kan bijdragen aan een meer consistente uitvoering.</p> <p>*Definieer concrete indicatoren en doelstellingen. Er moeten duidelijke en meetbare doelstellingen en indicatoren worden vastgesteld voor het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht.</p> <p>De huidige focus ligt te veel op output, zoals het aantal bezoeken, terwijl er onvoldoende zicht is op de daadwerkelijke impact in relatie tot het beoogde doel, namelijk energiebesparing.</p> <p>Het is wenselijk om ook outcome-indicatoren hierin te integreren, bijvoorbeeld de daadwerkelijke besparingen in energieverbruik, om de effectiviteit van het toezicht beter te kunnen meten. We constateren tegelijkertijd dat dit niet eenvoudig is, gelet op de pogingen die hiertoe al zijn ondernomen door de ODRA.</p>	<p>1. Vast te stellen het rekenkamerrapport 'Energiebesparingsplicht, DoeMee-onderzoek 2024'.</p> <p>2. Het college te verzoeken de volgende aanbevelingen uit te voeren: a. Breng de energiebesparingsplicht periodiek onder de aandacht van de gemeenteraad door middel van actieve agendering en transparante rapportering.</p> <p>b. Versterk - voor een meer consistente uitvoering van de energiebesparingsplicht - de opdracht aan de ODRA.</p> <p>c. Definieer concrete indicatoren en meetbare doelstellingen voor het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht.</p>	<p>Op 18 november 2025 heeft de portefeuillehouder de Raad per mail geïnformeerd over het dashboard van de ODRA over energiecontroles. Hierin zijn het aantal EML-controles (Erkende Maatregelenlijst), afgedwongen maatregelen en daarmee gepaarde CO2 reductie inzichtelijk. Daarnaast zijn we ambtelijk periodiek met de ODRA in gesprek over verder concretisering van de energie-KPI's. In de volgende halfjaarlijkse voortgangsmemo programma duurzaamheid (maart 2026) wordt een update opgenomen over de voortgang. Januari 2026 heeft u het werkprogramma 2026 van de ODRA ontvangen, waarin ook de EML controles zijn opgenomen.</p>
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> • Leg de IST-situatie verduurzaming gemeentelijk vastgoed éénduidig en compleet vast. • Beleg helder de verantwoordelijkheden en de wijze van informatievoorziening. • Toets de uitvoering periodiek aan het beleid 	<p>1. Vast te stellen het rekenkamerrapport 'Verduurzaming gemeentelijk vastgoed'.</p> <p>2. Het college te verzoeken de volgende aanbevelingen m.b.t. verduurzaming gemeentelijk vastgoed uit te voeren:</p> <p>a. De huidige situatie (IST-situatie) eenduidig en zo</p>	<p>September 2025 bent u middels een TIC geïnformeerd over de aanpak verduurzaming gemeentelijk vastgoed.</p> <p>De aanpak bestaat uit 3 onderdelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maatwerk rapporten voor 3 panden 2. Actualiseren van MJOP en aanvullen met duurzaamheidsmaatregelen voor de hele portefeuille

	<p>en benut het normenkader als hulpmiddel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bepaal hoe de ambities, keuzen en belangenafwegingen voor u als raad zichtbaar gemaakt moeten worden om de "maatschappelijke waarde" te (kunnen) beoordelen. • Volg middeleninzet en realisatie ambities via de programmabegroting 2025 naar begroting 2026 en volgende jaren. 	<p>compleet mogelijk vast te leggen.</p> <p>b. De verantwoordelijkheden en de wijze van informatievoorziening helder te beleggen binnen de organisatie.</p> <p>c. De uitvoering periodiek te toetsen aan het beleid en het normenkader te gebruiken als hulpmiddel.</p> <p>d. Zichtbaar te maken de ambities, keuzen en belangenafwegingen - volgens de werkwijze van het zgn. 'Driekamermodel' - om de 'maatschappelijke waarde' van het vastgoed te (kunnen) beoordelen.</p> <p>e. Jaarlijks via de programmabegroting te presenteren en te duiden: middeleninzet en realisatie van ambities.</p>	<p>3. Inhuur 1 fte voor de periode van 1 jaar om het proces en inhoud verder vorm te geven en te borgen binnen de organisatie.</p> <p>De eerste 2 onderdelen zijn reeds opgestart, de resultaten zijn voor de zomer bekend. Begin 2026 wordt de uitvraag voor aanvullende capaciteit uitgezet.</p> <p>De onderzoeken bieden informatie om het toetsingskader aan te scherpen en onderbouwing voor de P&C cyclus. Bij het opstellen van de Kadernota 2027 wordt informatie opgenomen over realisatie ambities en bijbehorende middeleninzet.</p>
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	Nog niet uitgebracht, wordt in Q1-2026 verwacht.		
Het Sociaal Domein, nogmaals bekeken	<p>1. Complimenteer het college en de organisatie met de voortvarende opvolging van de door ons gedane aanbevelingen;</p> <p>2. Stel (als gemeenteraad) bij de begrotingsbehandeling aan de hand van de jaarmonitor sociaal domein vast of bijstelling van het beleid, de uitvoering of middelen nodig en/of gewenst is;</p> <p>3. Laat nadrukkelijker (dan nu het geval is) verklaren op welke wijze de in de begroting en jaarstukken opgenomen lasten aansluiten op het door u vastgestelde beleid;</p> <p>4. Laat u periodiek informeren over de ontwikkelingen met betrekking tot de Hervormingsagenda Jeugd, mede aan hand van hetgeen in het regionaal uitvoeringsplan is opgenomen.</p>	<p>1. Vast te stellen het rekenkamerrapport 'Het Sociaal Domein, nogmaals bekeken' en de volgende aanbeveling: a. stel bij de begrotingsbehandeling aan de hand van de jaarmonitor sociaal domein vast of bijstelling van het beleid, de uitvoering of middelen nodig en/of gewenst is.</p> <p>2. Het college te verzoeken de volgende aanbevelingen uit te voeren: a. geef nadrukkelijker (dan nu het geval is) aan op welke wijze de in de begroting en jaarstukken opgenomen lasten aansluiten op het vastgestelde beleid; b. informeer de raad periodiek over de ontwikkelingen met betrekking tot de Hervormingsagenda Jeugd, mede aan de hand van hetgeen in het regionaal uitvoeringsplan is opgenomen.</p>	<p>2a: is zo goed als mogelijk verwerkt in het proces rondom P&C-cyclus maar blijft een terugkerend aandachtspunt en is onderdeel van de jaarlijkse combinatie P&C-documenten en Monitor Sociaal Domein.</p> <p>2b: in 2026 worden diverse acties uitgevoerd in het kader van de Hervormingsagenda, waaronder het opstellen van een regionale visie op jeugdhulp. Ook het verder werken aan stevige lokale teams is een onderdeel van de Hervormingsagenda. De ontwikkelingen hieromtrent zijn nadrukkelijk betrokken bij de opstelling van de recente P&C-stukken (Begroting 2026 e.v. en het daarbij behorende plan 'Maatregelen verlagen zorgvragen') en de Visie Sociaal Domein 2040 (vastgesteld door de raad op 7 oktober 2025).</p>
Toezicht en handhaving openbare ruimte	Onderzoek gestart in januari 2026.		

IV. Stand van zaken ombuigingen 2025

	Volledig gerealiseerd in 2025
	Deels gerealiseerd in 2025
	Niet gerealiseerd in 2025

Nr.	Naam ombuiging	Bedrag	Struct.	Situatie	Toelichting
Programma 1 - Duurzame en gezonde samenleving					
-	Zwembadkaartjes	-56.000	Ja		Tarieven zijn verhoogd. Meerdere oorzaken hebben er samen toe geleid dat de extra opbrengst uiteindelijk niet is gerealiseerd. Zo is het wedstrijdbad even gesloten geweest vanwege afwijkende waterwaarden en waren er erg veel storingen met de (pin)betalingen waardoor we af en toe mensen gratis naar binnen hebben gelaten. Verder is de grote glijbaan sinds 11 november 2025 gesloten. Tot slot hebben ook de hogere toegangsprijzen een licht remmend effect gehad op de bezoekersaantallen.
-	Sportaccommodaties huurinkomsten	-27.000	Ja		

Programma 2 - Leefbare en bereikbare samenleving

2.03	Extra verkoop grond	-45.000	Ja		
2.06	Niet bestede presentiegelden bouw- en woningtoezicht	-20.000	Ja		
2.09	Ingroeimodel groot onderhoud structureel deel	-250.000	Ja		Zie onderstaand.
2.09	Ingroeimodel groot onderhoud incidenteel deel	-250.000	Nee		Zie onderstaand.
-	Beheerplannen	-200.000	Ja		Op dit moment is het programma Beheer openbare ruimte in ontwikkeling. Hierin wordt de begroting inclusief de ombuigingsvoorstellen meegenomen. Wijziging van de financiële kaders en de kaders op beeldkwaliteit worden met het bestuur besproken, wanneer dit niet binnen de vastgestelde kaders uitgevoerd kan worden.
-	Woonadviseur	-25.000	Ja		
-	Lagere kaplasten TV Wonen (i.p.v. ombuiging woonvisie)	-15.000	Ja		

Programma 3 - Interactie met de samenleving

3.01	Veranderaanpak voor 50% uit opleidingsbudget	-30.000	Ja		
------	--	---------	----	--	--

Programma 4 - Inclusieve en participatiesamenleving

4.01	Maatregelen verlagen zorgvragen	-500.000	Ja		In de Programmabegroting 2025 is een ombuiging van € 500.000 opgenomen onder de noemer maatregelen verlagen zorgvragen. Door middel van diverse maatregelen sturen we erop om de zorgvraag te verlagen. In de jaarmonitor 2025 bent u over de effecten van deze ombuigingen geïnformeerd. De ombuiging is ruimschoots behaald. Vooral op Wmo begeleiding zien we een daling van de kosten, die ook heeft geleid tot een neerwaardse bijstelling in de 2e bestuursrapportage. Door de herindicering van huishoudelijke ondersteuning verwachten we op deze kosten vooral in 2026 een daling te zien. Op de ambulante vormen van jeugdhulp is in 2025 een stabilisatie van kosten zichtbaar, ondanks indexatie van de tarieven. We rapporteren op dit taakveld daardoor een overschot. De kosten van duurdere vormen van jeugdhulp zijn gedaald in de 2e helft van het jaar.
4.03	Niet stimuleren mantelzorgwaardeing	-25.000	Ja		
4.05	Minder inzet activ. dagbested.	-40.000	Ja		
4.08	Minder inzet innovatieve projecten binnen SD	-50.000	Ja		
-	Nieuwbouw 50 ipv 40 jaar MFC Valburg	-16.000	Ja		
-	Nieuwbouw 50 ipv 40 jaar MFC Herveld	-21.000	Ja		

-	SD Welzijnsorganisaties	-300.000	Ja		In verband met frictiekosten is € 200.000 in 2025 niet haalbaar en is in de eerste Berap 2025 is € 200.000 teruggedraaid. De resterende ombuiging van € 100.000 is gerealiseerd.
---	-------------------------	----------	----	--	--

Programma 5 - Werkende en lerende samenleving

5.08	Peuterspeelzalen minder inzet voor niet-toeslagouders	-50.000	Ja		
5.17	Uitgaven uitkeringen	-300.000	Ja		
5.24	Afschrijvingstermijn schoolgebouwen 50 jaar ipv 40 jaar	-100.000	Ja		
	Uitstel nieuwbouw Meeuwenberg	-134.000	Nee		

Programma 7 - Financiën en bedrijfsvoering

7.01	Juridische procedures	-36.825	Ja		Is grotendeels gerealiseerd in 2025 (m.u.v. een bedrag van € 9.000). Het blijft afhankelijk van het aantal en de complexiteit van de juridische dossiers of er expertise van buitenaf nodig is.
7.02	Kosten inkoop algemeen	-11.175	Ja		
7.03	Aframen budget aansprakelijkheidsstellingen	-15.000	Ja		In 2025 is er € 22.979 aan schadevergoedingen betaald terwijl het budget verlaagd is naar 0. Hiervoor is een eenmalige financiële afwijking opgenomen in de 2e Bestuursrapportage 2025.
7.12	Lager budget kopieerkosten	-25.000	Ja		
7.14	Lager budget porti	-15.000	Ja		De kostendaling in verband met digitalisering weegt vooralsnog niet op tegen de hogere bezorgprijzen per poststuk. Vanwege kwaliteitsredenen is er overgestapt van leverancier. In de 2e Bestuursrapportage 2025 is hiervoor een financiële claim opgenomen.
7.15	P-budget niet meer ramen op max schaal	-250.000	Ja		
7.15	P-budget niet max schaal verhoging van bedrag	-52.000	Ja		
7.23	Lager budget gratificaties en boter bij de vis	-30.000	Ja		
-	Inzet budget inflatiecorrectie 2024	-756.000	Ja		
-	Vrijval kapitaallasten	-211.000	Nee		

Algemene dekkingsmiddelen, VPB en onvoorzien

A.09	Aframen post onvoorzien	-50.000	Ja		
A.12	Invoering forenzenbelasting	-35.000	Ja		De forenzenbelasting is ingevoerd. Echter is het aantal eenheden waarover belasting wordt betaald nog onbekend. Dit moet blijken uit de eerste aanslagoplegging die naar verwachting in 2026 gaat plaatsvinden.
-	OZB woningen 2%	-129.000	Ja		
-	OZB niet-woningen 5%	-104.000	Ja		
-	OZB niet-woningen 5%	-52.000	Ja		
-	OZB niet-woningen eigenaren 2,5%	-53.000	Ja		
-	OZB niet-woningen gebruikers 2,5%	-37.000	Ja		
-	Lijkbezorging	-17.000	Ja		
-	Hondenbelasting	-38.000	Ja		
-	Precario	-3.000	Ja		
-	Participatiebudget	-200.000	Ja		
	TOTAAL	-4.574.000			

V. Overzicht SISA

Verstrekker		SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026									
Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toelagenproblematiek	Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (1/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (af/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor d x aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (1/m jaar T) (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (1/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05				
			12	18	Nee	Nee	Nee				
			Reeks 1	Reeks 1							
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (1/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)							
			Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten							
			Aard controle R Indicator: B2/06	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07							
			€0	€0							
			Reeks 1	Reeks 1							
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (1/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)							
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten							
			Aard controle R Indicator: B2/08	Aard controle R Indicator: B2/09							
			€125.746	€ 179.248	€97.921	€97.921	€0				
			Reeks 2	Reeks 2							
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (1/m jaar T) (artikel 3)							
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen							
			Aard controle R Indicator: B2/14	Aard controle R Indicator: B2/15							
			Reeks 2	Reeks 2							
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (1/m jaar T) (artikel 3)							
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen							
			Aard controle R Indicator: B2/20	Aard controle R Indicator: B2/21							
			Reeks 2	Reeks 2							
			Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (1/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (1/m jaar T) (artikel 3)							
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen							
			Aard controle R Indicator: B2/22	Aard controle R Indicator: B2/23							
			Reeks 2	Reeks 2							
			Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling							
			Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/25							
			€223.667	€223.667							

BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toesiagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
				Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02			
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwalificaties (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Nee Bedrag doorgeschoven naar t+1	4	172	369	
				Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)		Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)	
				Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05
				€ 0	€ 33.065	€ 24.170	€ 0	€ 29.854
				€ 408.824	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	
				Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10	
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeleed					
				Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03		
				€ 176.696	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs		
				Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	€ 71.666	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07	
				€ 0	€ 248.262	€ 0	Ja	
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	
				Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11	
				1				
				2				
				10				

lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
		Provincies en Gemeenten				
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04
			€ 124.199	€ 0	€ 0	Nee
			Naamnummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08
			1 321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bronfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen) aantal in Meters	0	0	nog niet gestart
			2 330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h/aantal in Stuks	Nee	0	nog niet gestart
			3 349 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt/aantal in Stuks	Nee	0	nog niet gestart
			4 361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtsstanden (rekening houdend met landbouwerkeer) aantal in Stuks	Nee	0	nog niet gestart
			Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T? (ja/nee)
			€ 1.771	€ 1.771	€ 0	Nee
			Naamnummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk
			Aard controle R Indicator: E120/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/02	Aard controle R Indicator: E120/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/04
			€ 1.771	€ 0	€ 0	Nee
			Naamnummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk
			Aard controle n.v.t. Indicator: E120/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/08
			1 413 Aanbrengen	Ja	10	
			2 448 Aanleg van een fietsoversteek	Nee	0	
			3 431 Drempel , aantal in st	Nee	0	
			4 436 Inrichten van schoolzone met	Nee	0	
			5 430 Aanleg van een	Nee	0	
			6 455 Aanleg van een	Nee	0	
			7 402 Aanleg vrijliggend voetpad	Nee	0	
			8 418 Verbreden van fietspaden,	Nee	0	
			9 464 Aanleg van een fietsoversteek	Nee	0	
			10 420 Fietsoversteek over zijweg	Nee	0	
			11 444 Veilig inrichten van 30 km/uur	Nee	0	
lenW	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030				

SZW	G2 Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoordelijk hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01 € 9.557.967 Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07 € 17.478 Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13 € 0	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02 € 142.870 Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08 € 0 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Ja Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk werklouwers (IOAW) werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03 € 211.696 Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/09 € 0	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk werklouwers (IOAW) werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04 € 515 Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10 € 1.072.967	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05 € 0 Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/12 € 500	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06
SZW	G3 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstreking)_gemeentedeel 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoordelijk hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Gemeente Aard controle R Indicator: G3/01 € 70.309 Besteding (jaar T) BBZ voor 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G3/07 € 0	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/02 € 1.421 BBZ voor 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G3/08 € 0	Baten vanwege voor 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/03 € 18.148 BBZ voor 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstreking (exclusief BOB) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G3/09 € 0	Besteding (jaar T) Bob Gemeente Aard controle R Indicator: G3/04 € 0 BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G3/10 € 0	Besteding (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/05 € 0 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Ja	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 6.631	€ 1.407	€ 1.542
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 805	€ 14.170	€ 1.113
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.517	€ 232
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 118
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 6.480	€ 2.471
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 7.436	€ 24.335	€ 5.476
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0			
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangbeslagnafaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te scheiden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangbeslagnafaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangbeslagnafaire		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	0	0	0	0	0

SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de War	Besteding (jaar T) Gemeente € 730.571 Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente € 0 Aard controle R Indicator: G10/01	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/02 Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02 € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03 Ja Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03 Ja	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05 Ja
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de War	Besteding onderwijroute (jaar T) Gemeente € 0 Aard controle R Indicator: G12/01	Baten onderwijroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02 € 0	Bestellingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03 € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G13/04 Ja
SZW	G13	Onderwijroute_ deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de War	Besteding onderwijroute (jaar T) Gemeente € 22.196 Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) € 600.936 Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Baten onderwijroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02 € 0	Bestellingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03 € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05 Ja
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) € 569.832 Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02	Totale werkelijke berekende uitkering € 569.832 Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02	€ 0	€ 0
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken Aard controle R Indicator: H4/03 € 240.191 Gerealiseerde activiteit inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken Aard controle R Indicator: H4/04 € 277.134 Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: H4/05 € 52.507 Besteding (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H21/04 Nee

VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) beogkend Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01 € 772.654 Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026) Aard controle R Indicator: H30/02 € 76.745 Eindverantwoording (Ja/Nee)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) Aard controle R Indicator: H30/03 € 695.909	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: H30/04 € 1.594.373	Volgaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05 Ja	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SISA tussen medeoverheden)	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07 Ja Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08 Nee Besteding (jaar T)	Aard controle R Indicator: H35B/01 € 342.894 Geprognosticeerd aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Aard controle R Indicator: H35B/02 € 342.894 Geprognosticeerd aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.		
VRO	J17	Realisatiefstimulans	Aard controle D1 Indicator: J17/01 83 Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02 155 Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Rnw)	Aard controle D1 Indicator: J17/03 0 Correcte aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	Aard controle R Indicator: J17/04 1 Aard controle n.v.t. Indicator: J17/05 2

VRO	J55	Aanpak energiearmoede	<p>Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de eneratierakenino</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01</p> <p>544</p> <p>Het aantal huishoudens dat ondersteuning -bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energiegebruik mee heeft kunnen verminderen</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07</p> <p>1.369</p> <p>Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorrolle en techtstrips)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10</p> <p>17.622</p>	<p>Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten</p> <p>Aard controle R Indicator: J55/02</p> <p>€ 149.675</p> <p>Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten</p> <p>Aard controle R Indicator: J55/08</p> <p>€ 0</p> <p>Het aantal kleine gasbesparende elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11</p> <p>2.413</p> <p>Besteding (jaar T) in C94/06 /in C94/08 opgesplitst</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01</p> <p>LA124-03738547</p> <p>LA125-03833756</p> <p>€ 519.529.382</p> <p>€ 9.850.7</p>	<p>Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de eneratierakenino</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04</p> <p>825</p> <p>Cumulatieve besteding (v/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03</p> <p>€ 537.882</p> <p>Cumulatieve besteding (v/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09</p> <p>€ 0</p> <p>Het aantal grote (re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12</p> <p>0</p>	<p>Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten</p> <p>Aard controle R Indicator: J55/05</p> <p>€ 226.988</p> <p>Het aantal gegeven adviezen met directe verlagings energieverbruik/energieerkening tot gevold.</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14</p> <p>7.246</p> <p>Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b</p> <p>Aard controle R Indicator: J94/05</p> <p>€ 0</p> <p>€ 0</p>	<p>Cumulatieve besteding (v/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06</p> <p>€ 561.947</p>
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigensaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	<p>Beschikkingnummer</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01</p> <p>1</p> <p>2</p>	<p>Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07</p> <p>€ 0</p> <p>€ 0</p>	<p>Bedrag dat vanuit de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).</p> <p>Aard controle R Indicator: J94/05</p> <p>€ 0</p> <p>€ 0</p>	<p>Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b</p> <p>Aard controle R Indicator: J94/06</p> <p>€ 125.328</p> <p>€ 0</p>	
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigensaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	<p>Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07</p> <p>€ 0</p> <p>€ 0</p>	<p>Bedrag dat vanuit de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).</p> <p>Aard controle R Indicator: J94/05</p> <p>€ 0</p> <p>€ 0</p>	<p>Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b</p> <p>Aard controle R Indicator: J94/06</p> <p>€ 125.328</p> <p>€ 0</p>		

VRO	J97	Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023	Beschikkingnummer Aard controle n.v.t. Indicator: J97/01 HGG/25-03852352 1	Besteding per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: J97/02 € 3.737	Cumulatieve besteding per project (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: J97/03 € 3.737	Project is volgens aanvraag, artikel 2, lid 1 uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 05 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld Aard controle D1 Indicator: J97/04 Ja	Eventuele toelichting op niet volgens aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 04 'Nee' is ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: J97/05	Plaatsingsheidsnummer van het grote gezin dat in het object is gehuisvest Aard controle D2 Indicator: J97/06 200582313
			Kopie beschikkingnummer Aard controle n.v.t. Indicator: J97/07 HGG/25-03852352 1	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
VRO	J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnaam Aard controle n.v.t. Indicator: J105/01 2023-000096276 1	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: J105/02 21	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht Aard controle D1 Indicator: J105/03 Ja	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: J105/04 Ja	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht Aard controle D1 Indicator: J105/05 Ja	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: J105/06 € 132.500
			Kopie projectnummer Aard controle n.v.t. Indicator: J105/07 2023-000096276 1	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: J105/08 € 262.500	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht Aard controle n.v.t. Indicator: J105/09 Ja	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen Aard controle n.v.t. Indicator: J105/10 Ja	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: J105/11 21	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee) Aard controle D1 Indicator: J105/12 Ja
VRO	J107	Meerjarige stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen 2023	Beschikkingnummer Aard controle n.v.t. Indicator: J107/01 SFT2025-03909331 1	Besteding (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: J107/02 € 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: J107/03 € 0	Cumulatief aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: J107/04 0	Cumulatief aantal gerealiseerde woonruimten voor statushouders en/of Oekraïense ontheemden (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: J107/05 0	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: J107/06 Nee

VRO	J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Inclusief uitvoering door derde vanaf SISA 2023	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)		
KGG	K1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/02	Aard controle R Indicator: J209/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/04	Aard controle D2 Indicator: J209/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/06			
			1 RHA2023-03509854	Platenmakersstraat Eist	€ 34.000	€ 34.000	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 RHA2023-03517205	Keikstraat Randwijk	€ 0	€ 1.164	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 RHA25-AAND-03859763	De Pas Noord	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 RHA25-AAND-03843636	Vriezenack	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			Kopie Projectnaam			Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: J209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/09	Aard controle R Indicator: J209/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/11				
			1 Platenmakersstraat Eist	0	Ja	Ja	Nee				
			2 Keikstraat Randwijk	0	Ja	Ja	Nee				
			3 De Pas Noord	0	Ja	Ja	Nee				
4 Vriezenack	0	Ja	Ja	Nee							
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Projectnaam/UWHS-nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee)	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Toelichting			
			Aard controle n.v.t. Indicator: K1/01	Aard controle R Indicator: K1/02	Aard controle D1 Indicator: K1/03	Aard controle D1 Indicator: K1/04	Aard controle R Indicator: K1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K1/06			
			1 UWHS170087 Spoorstraat 8 Herveld	€ 40.454	Ja	Nee	€ 409.848				
			2 UWHS170140 Woerdsestraat 24 Zeilen	€ 37.129	Ja	Nee	€ 935.984				
			3 UWHS170221 Grote Molenstraat 155 Eist	€ 0	Ja	Nee	€ 917.174				
			4 UWHS170235 Bredestraat-Noord 43 Herveld	€ 6.509	Ja	Nee	€ 560.691				
			5 UWHS170263 Snoderhoekestraat 19 Eist	€ 1.670	Nee	Nee	€ 508.989				
			Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel			Besteding apparaatskosten (jaar T) : kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T) : overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	
			€ 561.131	€ 57.751	€ 158.541	€ 1.880.894	€ 33.438	€ 77.906			
			Eindverantwoording (Ja/Nee)								
Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07											

AanM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Gemeenten
	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) Aard controle R Indicator: M16/01 € 2.665.960	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle R Indicator: M16/02 € 159.445	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03
	Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) Aard controle R Indicator: M16/07 € 4.082	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) Aard controle R Indicator: M16/08 € 12.096	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) Aard controle R Indicator: M16/09 € 133.928
	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12 € 3.576.875	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13 € 16.311.150	Periode vanaf waarmee de bijdrage is ingevoerd Aard controle R Indicator: M16/10 1-jan-25
			Periode vanaf waarmee de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd Aard controle D2 Indicator: M16/11 1-okt-25
			Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie Aard controle R Indicator: M16/05 € 0
			Besteding (jaar T) t.b.v. de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten Aard controle R Indicator: M16/04 € 614.005
			Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) Aard controle R Indicator: M16/06 € 255.215

VI. Controleverklaring

Dorpsstraat 67
6661 EH Elst
Postbus 11
6660 AA Elst
telefoon 14 0481

info@overbetuwe.nl
www.overbetuwe.nl

gemeente **Overbetuwe**

